

Euroopan unionin virallinen lehti

C 15

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

54. vuosikerta
18. tammikuuta 2011

<u>Ilmoitusnumero</u>	Sisältö	Sivu
	I Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot	
	PÄÄTÖSLAUSELMAT	
	Alueiden komitea	
	86. täysistunto 5. ja 6. lokakuuta 2010	
2011/C 15/01	Päätöslauselma aiheesta "Cancunin ilmastokokous – AK:n panos YK:n ilmastopimuksen 16:een osapuolikonferenssiin 29. marraskuuta – 10. joulukuuta 2010"	1
	LAUSUNNOT	
	Alueiden komitea	
	86. täysistunto 5. ja 6. lokakuuta 2010	
2011/C 15/02	Alueiden komitean suuntaa-antava lausunto aiheesta "Paikallis- ja alueviranomaisten rooli tulevassa ympäristöpolitiikassa"	4
2011/C 15/03	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Koheesio politiikan panos Eurooppa 2020 -strategiaan"	10
2011/C 15/04	Alueiden komitean lausunto aiheesta "BKT ja muut indikaattorit – Edistyksen mittaaminen"	17

FI

Hinta:
4 EUR

(jatkuu kääntöpuolella)

<u>Ilmoitusnumero</u>	Sisältö (jatkuu)	Sivu
2011/C 15/05	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Yksityisten ja julkisten investointien lisääminen elpymisen ja pitkän aikavälin rakennemuutoksen edistämiseksi: Julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien kehittäminen"	23
2011/C 15/06	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Strategia Pohjanmeren ja Englannin kanaalin aluetta varten" ...	26
2011/C 15/07	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Eurooppalainen digitaalistrategia"	34
2011/C 15/08	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Asunnottomuuden torjunta"	41
2011/C 15/09	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Euroopan naapuruuspolitiikan ja erityisesti itäistä kumppanuutta koskevan aloitteen täytäntöönpano: Moldovan tasavallan paikallis- ja alueviranomaisten toiminnan ajanmukaistaminen ja uudistaminen sekä hallinnollisten valmiuksien parantaminen"	46
2011/C 15/10	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Georgian paikallis- ja aluehallinto sekä EU:n ja Georgian yhteistyön kehittäminen"	51

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

PÄÄTÖSLAUSELMAT

ALUEIDEN KOMITEA

86. TÄYSISTUNTO 5. JA 6. LOKAKUUTA 2010

Päätöslauselma aiheesta ”Cancunin ilmastokokous – AK:n panos YK:n ilmastosopimuksen 16:een osapuolikonferenssiin 29. marraskuuta – 10. joulukuuta 2010”

(2011/C 15/01)

ALUEIDEN KOMITEA

EU:n on saatava kiireellisesti aikaan lisää edistystä globaalin ilmastomuutoksen saralla

1. muistuttaa sitoumuksestaan, jonka se on tehnyt vuoden 2009 kesäkuussa pitämässään täysistunnossa **Kööpenhaminan ilmastomuutoskokouksesta** antamassaan päätöslauselmassa.

2. vahvistaa antavansa täyden tukensa **kansainväliselle ilmastomuutosopimukselle**, jonka tavoitteena on rajoittaa maapallon lämpenemisen nousu enintään kahteen celsiusasteeseen vuoteen 2012 mennessä.

3. pahoittelee, että vaikka **ilmastonmuutos** ja ympäristöä koskevat huolet **saivat maailmanlaajuisia huomiota** valmistautuessa Kööpenhaminan kokoukseen, siinä tehdyssä sopimuksessa ei onnistuttu täyttämään niitä suuria odotuksia, joita ilmastomuutospolitiikan useilla keskeisillä sidosryhmillä oli koko EU:ssa, paikallis- ja alueviranomaiset mukaan luettuina.

4. pitää myönteisinä Euroopan komission pyrkimyksiä saada aikaan **kansainvälisesti sitova kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä koskeva sopimus** ja kehottaa EU:ta esiintymään yhtenäisesti ja päättäväisesti Lissabonin sopimuksen hengen ja kontekstin mukaisesti Yhdistyneiden Kansakuntien ilmastopöytäkirjan mukaisesti COP 16 -konferenssissa Cancunissa ja omaksumaan johtavan roolin kansainvälisissä ilmastomuutosneuvotteluissa.

5. toteaa, että EU:n ilmastomuutostavoitteet voidaan toteuttaa yhtäältä vain silloin, kun tulevat **päästövähennykset jakautuvat yhdenvertaisesti** koko kansainvälisessä yhteisössä niin, että maiden ja alueiden erilaiset valmiudet ja lähtötilanteet otetaan

taan asianmukaisesti huomioon, ja toisaalta ainoastaan silloin, kun saavutetaan maailmanlaajuinen yhteisymmärrys määrätietoisista toimista ja sitä tukevat yhteiset säännöllisen tarkkailun, raportoinnin ja todentamisen perusvaatimukset.

6. toteaa, että EU:n on edistyttävä nykyistä paremmin ilmastomuutoksen torjunnassa, jatkettava **kunnianhimoisten tavoitteiden asettamista** sekä tuettava ja edistettävä onnistumisia tavoitteiden toteuttamisessa erityisesti paikallis- ja aluetasolla; komitea kehottaa neuvostoa ja komissiota mukauttamaan ja vahvistamaan EU:n ilmastopolitiikkaa koskevaa strategiaansa, mikäli kansainvälistä ilmastomuutosopimusta ei saada aikaan.

7. toivoo erityisesti, että saadaan aikaan **tarpeellisia rakenteellisia seikkoja koskeva sopimus** sellaisista kysymyksistä kuin sopeutuminen, lieventäminen, rahoitus, metsäkadosta ja metsien tilan heikkenemisestä aiheutuvien päästöjen vähentäminen kehitysmaissa (REDD), kansainvälisen lento- ja meriliikenteen vähentäminen, uusien hiilimarkkinoiden hyvitysjärjestelmien luominen sekä kehitysmailla ja vähiten kehittyneillä maille annettava tuki.

Paikallis- ja alueviranomaisten keskeinen rooli

8. toistaa tinkimättömän **sitoumuksensa edistää EU:n 20–20–20-tavoitteita** ja kehottaa valtiotasoa alempana vaikuttavia hallintotasoja kaikkialla maailmassa panostamaan ilmastomuutoksen torjuntaan, valistamaan väestöä, hankkimaan kansalaisilta poliittista tukea, mobilisoimaan liike-elämän investointeja ja rahoituslähteitä sekä motivoimaan tuottajia ja kuluttajia muuttamaan käyttäytymistään, jotta luonnonvarojen käytöstä saadaan tehokkaampaa ja taloudesta ilmastoystävällisempää.

9. korostaa, että AK:n ehdottama ”Eurooppa 2020 -strategiaa koskeva alue- ja paikallisviranomaisten **alueellinen sopimus**” voisi olla hyvin tärkeä väline ilmastonmuutoksen torjunnassa, koska ”resurssitehokkaan Euroopan” tavoitteet voidaan toteuttaa tehokkaasti ainoastaan tiiviissä yhteistyössä kaikkien hallintotasojen (unioni-, valtio-, alue- ja paikallistason) kanssa toissijaisuusperiaatteen pohjalta.

10. on valmis nostamaan **tavoitteen 30 prosenttiin**, mikäli tietyt edellytykset täyttyvät.

11. toteaa, että komissio on analysoinut mahdollisuuksia vähentää kasvihuonekaasupäästöjä **yli 20 prosenttia**. Komitea painottelee, että komissio katsoo tämän analyysin perusteella, että nykyisten olosuhteiden vuoksi EU ei voi nostaa yksipuolisesti vähennystavoitettaan 30 prosenttiin, eikä se aio tällä hetkellä tehdä uusia poliittisia aloitteita alalla.

12. korostaa niiden eurooppalaisten kuntien ja alueiden ponnistuksia, jotka ovat ottaneet käyttöön paikallisia ja alueellisia ilmasto- ja energiastrategioita erityisine ilmastonmuutoksen lieventämistavoitteineen ja jotka ovat allekirjoittaneet **kaupunginjohtajien yleiskokouksen** ilmastopöytäkirjan; sen tavoitteena on hiilidioksidipäästöjen vähentäminen ainakin 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä.

13. kehottaa neuvostoa ja Euroopan komissiota **kutsumaan AK:n mukaan prosessiin**, jossa valmistellaan Cancunissa pidettävää YK:n ilmastopöytäkirjasta käsittelevää 16:tta osapuolikonferenssiä, jotta voidaan varmistaa, että paikallis- ja alueviranomaisten rooli ilmastonmuutoksen lieventämisessä ja siihen sopeutumisessa tunnustetaan täysimittaisesti ja asianmukaisesti.

Ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja vähähiilisen talouden vahvistaminen kautta linjan

14. on sitä mieltä, että ilmastonmuutoksen sopeutumis- ja hillintätoimet on **sisällytettävä** nimenomaisena tavoitteena kaikkiin nykyisiin EU:n poliittisiin kehyksiin, mukaan luettuina EU:n maaseudun kehittämis- ja maatalouspolitiikka, metsäkadon välttäminen, liikennepolitiikka, biologisen monimuotoisuuden edistäminen, vesi- ja jätehuoltopolitiikka sekä yhteisön rahoitusohjelmat sellaisilla aloilla kuin koheesio-, teollisuus- ja maatalouspolitiikka sekä EU:n kehitysyhteistyöpolitiikka.

15. kehottaa Euroopan komissiota laatimaan kattavan **liikenne- ja ilmastonmuutospaketin** ja muistuttaa, että ilma- ja meriliikenteen sisällyttäminen maailmanlaajuiseen päästökaup-pajärjestelmään tulee olemaan tärkeä askel hiilidioksidipäästöjen vähentämisessä. Lisäksi se katsoo, että paketissa on otettava huomioon lentoliikenteestä ja merenkulusta erittäin riippuvaisien saarten ja kaikkein syrjäisimpien alueiden erityistilanne etsimällä tasapainoa hiilidioksidipäästöjen vähentämisen ja ilmastonmuutoksen torjuntatoimista näillä alueilla aiheutuvien valtavien kustannusten välillä.

16. on sitä mieltä, että EU:n on kestävä talouskasvu edistävän Eurooppa 2020 -strategian (*Green New Deal*) perusteella ja pyrkiessään maailman ilmastoystäväisimmäksi alueeksi käynnistettävä erityisiä hankkeita tukeakseen siirtymistä **vähähiiliseen talouteen**.

17. katsoo, että EU:n energiapolitiikan on tarjottava ratkaiseva ylläke **vähähiilisiin ratkaisuihin tähtäävään innovaatio-toimintaan ja energiatehokkuuteen** varmistamalla, että innovaatio, energiatehokkuus ja uuden teknologian soveltaminen

varhaisvaiheessa vakiinnuttavat eurooppalaisten yritysten johtavan roolin vihreän talouden keskeisillä aloilla.

18. muistuttaa, että on **investoitava mittavasti** sellaisiin aloihin kuin teollisuustuotanto, liikenne ja asuminen sekä julkiset ja liikerakennukset, jotta energiaa voidaan säästää 20-20-20-tavoitteiden mukaisesti.

19. katsoo, että hiilivero tai jokin päästöjen välittömän verotuksen muoto saattaa olla hyödyllinen väline laadittaessa kannustimia energiankäytön vähentämiseksi ja puhtaamman energian käyttämiseksi sekä luotaessa tarvittavia taloudellisia resursseja ilmastonmuutoksen torjunnan edellyttämien muutosten toteuttamiseksi.

20. ehdottaa näin ollen **uusien välineiden** käyttöönottoa ensisijaisina toimintalinjoina rakennerahastoissa tai erillisessä energiainvestointirahastossa.

21. on vakuuttunut siitä, että vähähiiliseen talouteen siirtymisen on tapahduttava **yhteiskunnallisesti vastuullisella ja taloudellisesti kannattavalla** tavalla säilyttämällä olemassa olevat työpaikat ja tarvittaessa mukauttamalla niitä sellaisten uusien ”vihreiden” työpaikkojen ohella, joita on määrä luoda.

22. suosittelee **strategisia julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia**, kuten pk-yritysten ja paikallis- ja alueviranomaisten liittoutumia, jotta vähähiilistä teknologiaa voidaan kehittää edelleen ja ryhtyä soveltamaan sitä. Komitea kehottaa alueita ja kuntia tekemään julkisten ja yksityisten kumppanien välisiä paikallisia ilmastotoimintasuhteita, joissa määrätään konkreettisia ilmastotoimia 20-20-20-tavoitteen saavuttamiseksi.

EU:n globaalien suunnannäyttäjäroolin kehittäminen ilmastoasioissa: monitasoinen hallinto ja paikallis- ja alueviranomaisten budjettitoimivallan lisääminen

23. tähdentää, että EU:n tehokas toiminta ilmastonmuutoksen torjumiseksi edellyttää **toimien koordinoimista** paikallis-, alue-, valtio-, unioni- ja globaalien tason viranomaistahojen välillä.

24. korostaa, että on tärkeää ottaa huomioon paikallis- ja alueviranomaisten rooli ilmastonmuutoksen torjunnassa. Tämän mukaisesti ja toissijaisuusperiaatetta ajatellen kyseiset hallintotason on otettava huomioon, sillä niiden toimivaltuuksiin kuuluu lieventämissuunnitelmien laatiminen, sopeutumistoimet ja muut ilmastonmuutoksen torjunnan kannalta erittäin tärkeät toimet alue- ja paikallistasolla.

25. panee merkille, että koska **kaupunkialueet** tuottavat 75 prosenttia hiilidioksidipäästöistä, kaupungit ovat ilmastonmuutoksen torjunnan eturintamassa. Koska Kööpenhaminassa ei onnistuttu pääsemään sitovaan sopimukseen kasvihuonekaasujen vähentämistavoitteista, paikallis- ja alueviranomaisille lankeaa erityisen raskas velvollisuus jatkaa määrätietoisia ja kiireellisiä toimia ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja sen lievittämisen saralla. **Kaupunginjohtajien yleiskokouksen ilmastopöytäkirja** on tärkeä askel oikeaan suuntaan.

26. painottaa, että EU:n visio **vihreän talouden ja ilmastonmuutospolitiikan synergiasta** voisi innottaa muuta maailmaa, jos paikallis- ja alueviranomaisten potentiaali tunnustetaan ja sitä vahvistetaan täysimittaisesti.

27. korostaa, että tällaiseen visioon tulisi sisältyä **yhdennettyjen ja innovatiivisten toimien kokonaisuus** liikenteen, rakentamisen ja sähköntuotannon aloilla; tämä edustaisi uutta teollista vallankumousta, jossa yksittäiset kotitaloudet osallistuisivat energiantuotantoon.

28. kehottaa Euroopan komissiota ja neuvostoa palauttamaan **EU:lle pysyvän ja uskottavan johtajuuden** globaalien ilmastomuutospolitiikan prosessissa kehittämällä ja vahvistamalla paikallisia, seutukohtaisia, valtiotasoisia tai alueellisia taitoja, valmiuksia ja instituutioita. Komitea kehottaa lisäksi Euroopan komissiota edistämään tätä lähestymistapaa kansainvälisten kumppaniensa kanssa ylläpitämässään suhteissa.

29. uskoo vakaasti eurooppalaisten paikallis- ja alueviranomaisten mahdollisuuksiin edistää EU:n johtajuutta maailmassa, sillä muut voivat seurata niiden esimerkkiä. Sen vuoksi komitea odottaa kiinnolla **Yhdysvaltojen kaupunginjohtajien kokouksen kanssa allekirjoitetun uuden yhteisymmärryspöytäkirjan** toimeenpanoa, jotta voidaan varmistaa, että Euroopan ja Yhdysvaltojen kunnat saavuttavat konkreettisia tuloksia ilmastomuutokseen sopeutumisen ja sen lievittämisen alalla.

30. suosittaa painokkaasti, että paikallis- ja alueviranomaisille järjestetään **koulutusta** ilmastomuutoksen torjumiskeinoista ruohonjuuritasolla ja että kansalaisille suunnataan ilmastomuutosta koskevia **valistuskampanjoita**.

31. suosittaa painokkaasti, että korostetaan erityisesti ilmastomuutuskysymysten valtavirtaistamista **kaikkien hallintotason talousarvioissa**. Sen vuoksi komitea

- a) toistaa, että paikallis- ja alueviranomaisten käyttöön täytyy antaa mahdollisimman pian **asianmukaiset EU:n välineet** tukemaan paikallisia ja alueellisia pyrkimyksiä ilmastomuutoksen torjumiseksi. Rahoituksen kansallisia puite-edellytyksiä tulee mukauttaa, ja Euroopan investointipankin lainojen saatavuutta tulee parantaa.
- b) huomauttaa, että viimeaikainen rahoituskriisi aiheuttaa lisäpainetta kuntien talousarvioihin. Komitea korostaa sen vuoksi paikallis- ja alueviranomaisille annettavien, asianmukaisesti suunniteltujen **tukien ja kannustimien** hyödyllisyyttä energiatehokkuuden, kestäväpohjaisen energiapolitiikan ja uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden edistämiseksi. Komitea kehottaa vahvistamaan Euroopan **älykäs energiahuolto -ohjelmaa** ja samalla mukauttamaan sen nykyistä paremmin paikallis- ja alueviranomaisten muuttuviin tarpeisiin.
- c) suosittaa, että tulevassa **EU:n talousarvion tarkistuksessa** ilmastomuutostaasteista tehdään monialainen ensisijaiskysymys olemassa olevissa erityisrahoitusjärjestelyissä, kuten rakennerahastoissa, YMP:ssä sekä tutkimuksen ja teknologian kehittämistyön puiteohjelmissa.

d) ehdottaa, että huomattava osa Euroopan päästökauppajärjestelmän **tuloista** annetaan paikallis- ja alueviranomaisten käyttöön, jotta nämä voivat toteuttaa toimenpiteitä ilmastomuutoksen lieventämiseksi ja siihen sopeutumiseksi paikallistasolla. Komitea ehdottaa lisäksi, että kansainvälisiltä hiilimarkkinoilta saatavaa **rahoitusta** käytettäisiin myös kehitysmaissa toteutettavien hankkeiden tukemiseen.

e) muistuttaa **EU:n rakennerahastojen** tärkeästä roolista vähennettäessä eroavuuksia ja annettaessa kaikille alueille mahdollisuus hyötyä innovoinnista, tutkimuksesta ja järkevistä investoinneista rakenteellisen tehottomuuden korjaamiseksi.

Paikallis- ja alueviranomaisten vetoisuus ilmastomuutosalan globaalien yhteistoiminnan kumppanuuden puolesta

32. kehottaa EU:n jäsenvaltioita kehittämään ja edistämään kehitysmaissa ja nopeasti kehittyvissä maissa kumppanuustoimia paikallis- ja alueviranomaisten kanssa. Komitea kehottaa tässä yhteydessä unionin paikallis- ja alueviranomaisia hyödyntämään olemassa olevia **hajautetun yhteistyön** säännöspuitteita ja laajentamaan niitä siten, että paikallis- ja alueviranomaiset voivat tehdä yhteistyötä kehitysmaiden valtiotasoa alempana vaikuttavien viranomaisten kanssa tietoisuuden parantamiseksi, parhaiden käytänteiden vaihtamiseksi, teknologian siirtämiseksi ja sen varmistamiseksi, että Kööpenhaminassa tehtyjen rahoitusintimusten perusteella voidaan investoida tehokkaasti.

33. katsoo, että **entistä suurempi** kansainvälisten ja kansallisten toimijoiden **lähenyminen** on tarpeen pyrittäessä käsittelemään ilmastomuutosta ja biologisen monimuotoisuuden vähentymistä toisiaan tukevalla tavalla, koska se optimoi mahdollisuudet meneillään olevissa maailmanlaajuisissa prosesseissa kansainvälisten yleissopimusten puitteissa.

34. kehottaa EU:ta tukemaan ekosysteemipohjaisen lähestymistapojen noudattamisen yleistämistä ilmastomuutosta koskevan **YK:n puitesopimuksen rahoituksessa**, REDD/REDD+-ohjelma (metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen aiheuttamia päästöjä koskeva YK:n yhteistyöohjelma) mukaan luettuna. Tavoitteena on laajentaa ohjelma kattamaan paitsi **metsät** myös muut ekosysteemit, kuten **kosteikot**.

35. toistaa sitoumuksensa saavuttaa **kansainvälisesti sitova sopimus** ja tähdentää, että valtiot pystyvät saavuttamaan tavoitteensa ainoastaan **paikallis- ja alueviranomaisten aktiivisella myötävaikutuksella**.

36. antaa puheenjohtajansa tehtäväksi **toimittaa tämä päätöslauselma** Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalle, EU:n neuvoston puheenjohtajavaltiolle Belgialle, Euroopan komissiolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä Yhdistyneiden Kansakuntien ilmastopöytäkirjasta vastaavalle taholle.

Bryssel 6. lokakuuta 2010

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*

Mercedes BRESSO

LAUSUNNOT

ALUEIDEN KOMITEA

86. TÄYSISTUNTO 5. JA 6. LOKAKUUTA 2010

Alueiden komitean suuntaa-antava lausunto aiheesta ”Paikallis- ja alueviranomaisten rooli tulevassa ympäristöpolitiikassa”

(2011/C 15/02)

ALUEIDEN KOMITEA

- katsoo, että paikallis- ja alueviranomaisilla tulisi olla nykyistä suurempi osuus EU:n ympäristöpolitiikan muotoilussa, koska niiden osallistuminen takaa paremman täytäntöönpanon ja sitoutumisen. Innovatiivisilla monitasoisen hallinnon menetelmillä, olemassa olevien verkostojen ja foorumeiden hyödyntäminen mukaan luettuna, voidaan edistää paikallis- ja alueviranomaisten ennakkositoutumista. Tässä yhteydessä voidaan mainita erityisesti kaupunginjohtajien ilmastopimus, jonka mukainen malli voitaisiin ottaa käyttöön myös muilla EU:n ympäristöpolitiikan keskeisillä aloilla.
- kehottaa Euroopan komissiota tutkimaan mahdollisuutta osallistua vuosittain yhteisen konferenssin järjestämiseen, jossa tarkasteltaisiin EU:n ympäristölainsäädännön soveltamiseen alue- ja paikallistasolla liittyviä ongelmia ja niiden ratkaisuja. Lisäksi se kehottaa Euroopan parlamenttia kutsumaan AK:n mukaan Euroopan parlamentin ja komission käymiin keskusteluihin EU:n ympäristölainsäädännön täytäntöönpanosta.
- kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että sisäistä toimivaltajakoa noudatetaan ja että käytössä on asianmukaiset kuulemismenettelyt. Tähän liittyy valtionhallinnon, alueiden ja paikallisviranomaisten järjestöjen asiantuntijoista koostuvien täytäntöönpanoryhmien (*transposition teams*) perustaminen. Nämä ryhmät tekevät yhteistyötä koko poliittisen prosessin ajan.
- kannattaa yleisten ja sitovien puitteiden luomista ympäristötarkastuksille. Tarkastusten muodon ja sisällön yksityiskohtia tulisi säännellä valtakunnallisella tasolla ja kehittää alue- ja paikallistasolla EU- ja sitä alempana vaikuttavilla hallintotasolla vahvistettujen yleisten periaatteiden mukaisesti.
- korostaa, että seitsemäs ympäristöä koskeva toimintaohjelma olisi yksi Eurooppa 2020 -strategian peruspilareista, jota tarvitaan tuomaan esiin strategian ympäristöpoliittiset vaikutukset. Siinä olisi asetettava selvät tavoitteet ja aikataulut sekä säilytettävä yhteinen maaperänsuojelua koskeva teemakohtainen strategia ja tavoite maaperän suojelua koskevan puitedirektiivin hyväksymisestä.

Esittelijä:	Paula Baker (UK, ALDE), Basingstoken ja Deanan kaupunginvaltuuston jäsen
Viiteasiakirja:	Unionin puheenjohtajavaltion Espanjan lausuntopyyntö

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

A. Yleistä

1. on tyytyväinen siihen, että sillä on mahdollisuus osallistua parempien välineiden kehittämiseen ympäristöpolitiikkaa varten sekä seitsemännen ympäristöä koskevan toimintaohjelman valmistelutyöhön, koska paikallis- ja alueviranomaisilla on keskeinen asema ympäristöpolitiikan täytäntöönpanossa ja konkreettisten tulosten saavuttamisessa.

2. antaa tunnustusta useiden paikallis- ja alueviranomaisten ympäristökysymyksissä jo tekemälle erinomaiselle työlle ja kannustaa niitä jatkamaan kyseistä toimintaa.

3. toteaa, että EU:n ympäristöpolitiikan esteenä ovat sen täytäntöönpanon tehokkuuteen liittyvät ongelmat. Vuonna 2008 kaikista EU:n lainsäädännön rikkomuksista 23,5 prosenttia (481) liittyi ympäristöön⁽¹⁾, mikä osoittaa ympäristön vahingoittumisen ja kilpailun vääristymisen jatkuvan.

4. pyrkii tässä lausunnossa korostamaan mahdollisuuksia tehostaa ympäristönsuojelua kaikilla hallintotasoilla ja politiikan laatimisen kaikissa vaiheissa.

B. Koordinoinnin ja hallinnon parantaminen

5. katsoo, että paikallis- ja alueviranomaisilla tulisi olla nykyistä suurempi osuus EU:n ympäristöpolitiikan muotoilussa. Niiden osallistuminen takaa paremman täytäntöönpanon ja sitoutumisen. EU:n ympäristöpolitiikkaan olisi sovellettava AK:n hahmottelemaa monitasoisen hallinnon periaatetta, ja kolmikantatasopimusten tekemistä EU-, jäsenvaltio- ja alue- tai paikallistason välillä koskevia kokeiluhankkeita olisi laajennettava.⁽²⁾ Tämä mahdollistaisi eri hallintotasojen todellisen vastuunjaon sovittujen tulosten saavuttamiseksi.

6. uskoo, että innovatiivisilla monitasoisen hallinnon menetelmillä, olemassa olevien verkostojen ja foorumeiden hyödyntäminen mukaan luettuna, voidaan edistää paikallis- ja alueviranomaisten ennakkositoutumista sen sijaan että luotettaisiin ainoastaan siihen, että jäsenvaltiot varmistavat EU:n lainsäädännön täytäntöönpanon. On useita esimerkkejä Euroopan alueiden ja kuntien toteuttamista kunnianhimoisista paikallistason toimenpiteistä tapauksissa, joissa jäsenvaltio ei ole tarttunut toimeen. Tällainen hanke on mm. Paikallisagenda 21 -toimintaohjelma, joka sai alkunsa vuonna 1992 järjestetystä YK:n ympäristö- ja kehityskonferenssista. Tässä yhteydessä voidaan mainita erityisesti kaupunginjohtajien ilmastososopimus.

⁽¹⁾ KOM(2009) 304 lopullinen; tilastotietoja ympäristörikkomuksista sisältävät Euroopan komission internetsivut (*Statistics on environmental infringements*).

⁽²⁾ CđR 89/2009 fin; KOM(2002) 709 lopullinen.

7. kehottaa Euroopan komissiota tutkimaan, voitaisiinko tämä malli ottaa käyttöön yhdenmukaista lähestymistapaa soveltaen ja alojen välillä koordinoitua myös sellaisilla muilla EU ympäristöpolitiikan keskeisillä aloilla kuin biologinen monimuotoisuus, jäte- ja vesiala, meluntorjunta ja ilman pilaantuminen ja maankäyttö.

8. pahoittelee, että vaikka alue- ja paikallisviranomaisilla on selvät tehtävät ympäristönsuojelun alalla, EU:n ympäristölainsäädäntö on suunnattu jäsenvaltioille: siinä kehoitetaan nimeämään ainoastaan "toimivaltainen viranomainen" (harvoin useampia viranomaisia) ja mainitaan yhteistyö vain poikkeustapauksissa.⁽³⁾

9. pahoittelee, ettei EU:n ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon parantamiseen tähtäävissä Euroopan komission suunnitelmissa korosteta hyvää paikallis- ja aluehallintoa tukevia toimenpiteitä.⁽⁴⁾

10. tähdentää, että Euroopan unionin toimielinten on Lissabonin sopimuksen 11 artiklan määräysten mukaan tehostettava vuoropuhelu- ja kuulemismenettelyjään. Paikallis- ja alueviranomaiset uskovat tämän uuden määräyksen antavan niille mahdollisuuksia kehittää rooliaan EU:n politiikan muotoilemisessa. Lisäksi toissijaisuusperiaate laajennetaan koskemaan myös alue- ja paikallistasoa, ja toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden soveltamisesta tehdyn pöytäkirjan 5 artiklassa määrätään, että säädoehdotuksissa on arvioitava esityksen rahoitusvaikutuksia ja vaikutuksia lainsäädäntöön, joka jäsenvaltioiden on pantava täytäntöön, tarvittaessa myös alueelliseen lainsäädäntöön.

11. katsoo, että Euroopan komission tekemät vaikutustenarvioinnit olisi laajennettava koskemaan myös paikallis- ja aluetasoa siten että alueellisten vaikutusten analysoinnista tehdään tavanomainen käytäntö.

12. kehottaa Euroopan parlamenttia ja neuvostoa varmistamaan, että kun tehdään tarkistuksia ja muutoksia säädoehdotuksiin, joilla on kauaskantoisia vaikutuksia alue- ja paikallisviranomaisiin, muutosten vaikutukset arvioidaan samalla tavalla kuin alkuperäisen ehdotuksen vaikutukset.

13. korostaa, että ympäristölainsäädännön täytäntöönpano vaatii usein merkittävää hallinnollista ja taloudellista sitoutumista, sisällöllistä ja erityistä kompetenssia sekä poliittista tahtoa. Paikallis- ja aluetason institutionaaliin rakenteisiin kohdistuvien vaikutusten selvittäminen saattaa auttaa perusteellamaan suurempien taloudellisten kannustimien ja EU:lta ja valtiolta saatavan tuen tarpeen.

⁽³⁾ Brysselin ympäristöviraston IBGE:n vuonna 2010 julkaisema tutkimus EU:n ympäristöasetusten ja -direktiivien alueellisesta ulottuvuudesta (*The Regional Dimension in EU Environmental Regulations and Directives*), <http://www.eapdebate.org/files/files/study-regionaldimension.pdf>.

⁽⁴⁾ KOM(2008) 773/4.

14. pitää välttämättömänä, että Euroopan komissiolla on käytössään yhteisiä välineitä, jotta se voi ohjata paikallis- ja alueviranomaisille riittävästi varoja asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

15. korostaa, että tiedotusta on parannettava kaikilla hallintotasolla poliittisen prosessin kaikissa vaiheissa. On muun muassa investoitava viestintäjärjestelmiin ja internetvälineisiin, joilla voidaan varmistaa ympäristötiedon avoimuus yleisölle ja julkisille instituutioille. Paikallis- ja alueviranomaisten raportointitaakkaa voidaan keventää tieto- ja viestintätekniikan avulla vaarantamatta lainsäädännön vaikuttavuutta.

16. kehottaa jäsenvaltioiden ympäristöministerejä perustamaan vertikaalisia aihekohtaisia työryhmiä (*dossier teams*), joissa valtionhallinnon, alueiden ja paikallisviranomaisten järjestöjen asiantuntijat tekevät yhteistyötä koko poliittisen prosessin ajan.

17. toivoo, että EU:n LIFE+-ohjelmaa edistetään vahvasti Euroopan kaikilla alueilla, jotta voidaan tehostaa innovatiivista paikallistason toimintaa sekä lisätä ohjelman ympäristöpolitiikkaa ja hallintoa koskevan osion vaikutuksia ja tunnettua.

18. kannattaa Euroopan komission ehdotusta, että perustetaan pysyviä täytäntöönpanoverkostoja, joissa on mukana komission virkamiehiä ja jäsenvaltioiden yhteyshenkilöitä. ⁽⁵⁾ Jäsenvaltioiden yhteyshenkilöiden tueksi olisi perustettava kansallisia täytäntöönpanoryhmiä, joihin kuuluu paikallis- ja aluehallinnon virkamiehiä.

19. kehottaa neuvostoa viivytyksettä päättämään Euroopan parlamentin vuonna 2004 hyväksymän, muutoksenhaku- ja vierelepano-oikeutta ympäristöasioissa koskevan direktiiviehdotuksen jatkotoimista. Tämä varmistaisi Århusin yleissopimuksen täyden täytäntöönpanon ja edistäisi ympäristölainsäädännön entistä parempaa ja johdonmukaisempaa täytäntöönpanoa.

20. kehottaa eri oikeusjärjestelmiä jakamaan keskenään tietoa siitä, miten ne käsittelevät EU:n ympäristölainsäädännön rikkomuksia ja noudattamatta jättämiä.

21. kannattaa Euroopan parlamentin ehdotuksia yleisten ja sitovien puiteiden luomisesta ympäristötarkastuksille, EU:n ympäristötarkastusviranomaisen perustamisesta ja EU:n ympäristölainsäädännön voimaansaattamis- ja täytäntöönpanoverkon (IMPEL) lujittamisesta. ⁽⁶⁾ Sitovan tarkastusvälineen käyttöönotto voi vähentää toisistaan poikkeavista tarkastusjärjestelmistä johtuvaa epäreilua kilpailua EU:n eri alueiden ja kuntien välillä sekä varmistaa yhdenmukaiset oikeustoimet. Tarkastusten muodon ja sisällön yksityiskohtia olisi kuitenkin säänneltävä valtakunnalli-

sella tasolla ja kehitettävä alueellisesti ja paikallisesti EU- ja sitä alempana vaikuttavilla tasoilla vahvistettujen yleisten periaatteiden pohjalta.

22. toistaa suosituksensa IMPEL-verkon laajentamisesta kaikkien jäsenvaltioiden paikallis- ja aluetasolle. ⁽⁷⁾ Tähän voisi sisältyä muun muassa vahvojen maakohtaisten IMPEL-verkkojen kehittäminen ympäristölainsäädännön voimaansaattamisen ja täytäntöönpanon tulosten levittämiseksi laajasti.

C. Eri politiikkojen liittäminen nykyistä paremmin toisiinsa

23. on tyytyväinen Euroopan komission aluepolitiikan ja ympäristöasioiden pääosastojen viimeaikaiseen työhön sen varmistamiseksi, että aluepolitiikan pääosaston toiminnassa noudetaan kaikilta osin ympäristövaatimuksia. Komitean mielestä tällaista johdonmukaista lähestymistapaa tarvitaan kaikkien osastojen toiminnassa. Eurooppa 2020 -strategiassa esitetty kokonaisvaltainen asialista on tervetullut, mutta siihen on sisällytettävä vahva alueellinen ulottuvuus.

24. korostaa, että EU:n vuoden 2013 jälkeistä talousarviota ja kaikkea EU:n koheesio- ja maatalousrahoitusta tarkistettaessa on otettava huomioon politiikan johdonmukaisuus ja ympäristövaikutukset.

25. tähdentää, että ympäristölainsäädännön eri osioiden välillä on tahattomia ristiriitoja. Esimerkiksi jätemäärän minimoimista tulee säätää sekä jätedirektiivissä että tuotedirektiivissä. Lainsäädännön yksinkertaistaminen varmistamalla sen selvyys, yksiselitteisyys ja tulossuuntautuneisuus parantaa säännösten kohdentamista, hyväksyttävyyttä ja soveltamista.

26. korostaa, että paikallis- ja alueviranomaisia olisi kuultava, kun Euroopan komissio laatii tai tarkistaa Euroopan unionin lainsäädäntöä. Niiden arvokkaat kokemukset voivat auttaa havaitsemaan jo varhaisessa vaiheessa epäjohdonmukaisuuksia muihin politiikkoihin nähden tai haitallisia vaikutuksia sekä parantamaan lainsäädännön tuloksellisuutta.

27. kehottaa lieventämään markkinoiden vääristymistä koskevia sääntöjä silloin kun ne estävät ympäristöystävällisten julkisten hankintojen tekemisen.

28. korostaa, että ympäristövaikutuksiin jo niiden lähteellä puuttuva lainsäädäntö on erittäin tärkeää ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi ja paikallis- ja alueviranomaisille asetettävien velvoitteiden johdonmukaisuuden varmistamiseksi. Paikallis- ja alueviranomaiset eivät esimerkiksi voi vaikuttaa ajoneuvojen päästövaatimuksiin, mutta niiden on saavutettava EU:n ilmanlaatuavoitteet.

29. kehottaa käyttämään markkinapohjaisia välineitä, jotka heijastavat tavarain tai palvelun kokonaiskustannuksia, jotka kertovat kuluttajalle ostohetkellä sen ympäristövaikutukset koko elinkaaren aikana ja jotka korostavat tuottajavastuuta.

⁽⁵⁾ KOM(2008) 773/4.

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin päätöslauselma 20. marraskuuta 2008 ympäristötarkastuksille asetettavista vähimmäisvaatimuksista annetun suosituksen 2001/331/EY uudelleentarkastelusta.

⁽⁷⁾ CdR 36/2001 fin.

D. Paikallis- ja alueviranomaisten keinot tehostaa työkentelyään ympäristökysymyksissä

Hallinto

30. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että sisäistä toimivaltajakoa noudatetaan ja että paikallis- ja alueviranomaisten kuulemiseksi on käytössä asianmukaiset menettelyt. Hyvä yhteistyö erityisesti jäsenvaltio-, alue- ja paikallistason viranomaisten täytäntöönpanoryhmissä (*transposition teams*) edistää keskinäistä ymmärrystä ja lainsäädännön onnistunutta täytäntöönpanoa. ⁽⁸⁾

31. korostaa, että alue- ja paikallisviranomaisilla voi olla keskeinen rooli ympäristötiedon keräämisessä. EU:n ympäristön tilaa käsittelevien raporttien ja indikaattorien johdonmukaisuuden varmistamiseksi tarvitaan asianmukaista vastuunjakoa, resursseja ja tiedonvälitystä kuntien, alueiden ja jäsenvaltioiden välillä.

32. kehottaa varmistamaan toiminnan avoimuuden erityisesti EU:n ympäristölainsäädännön täytäntöönpanosta, ympäristöpalveluiden tarjoamisesta tai infrastruktuureista ja aluesuunnittelusta vastuussa olevien hallinnonalojen välillä.

Tietojenvaihto

33. kehottaa jäsenvaltioiden ja alueiden ympäristöministeriä ja -virastoja kehittämään alueviranomaisten soveltamia menettelyjä varten ohjekirjoja, joihin sisältyy välineitä, vertailuarvoja ja menettelymalleja koskevia erityisiä ehdotuksia, siten että paikallis- ja alueviranomaisten edustajat osallistuvat kehittämistyöhön. Samalla niiden tulisi ryhtyä asianmukaisiin toimiin tiivistääkseen niiden EU:n paikallis- ja alueviranomaisten yhteistyötä, joilla on samantyyppisiä ympäristöongelmia.

34. arvostaa hyvien käytänteiden jakamista paikallis- ja alueviranomaisten kesken, muun muassa tiedonvaihtoa tavoista vastata tiedonsaantiin, tunnettuuteen ja kielieroihin liittyviin haasteisiin.

Kansalaisten sitouttaminen ja osallistaminen

35. kiittää viranomaisia, jotka edistävät kansalaisten osallistamista ja kannustavat heitä asettamaan alueillaan yhteisiä pitkän aikavälin elämänlaatutavoitteita, joissa yhdistyvät sosiaaliset, taloudelliset ja ympäristönäkökohdat.

36. kehottaa tukemaan koulutus- ja tutkimustoimia kansalaisten yhteyksien vahvistamiseksi ympäristöönsä. Kansalaiset eivät ole täysin selvillä siitä, mikä rooli ympäristöllä on heidän elämässään. ⁽⁹⁾ Paikallisyhteisöjä lähinnä toimivana hallintotasona paikallis- ja alueviranomaiset voivat edistää tietoisuuden lisääntymistä kaikenikäisten kansalaisten keskuudessa.

⁽⁸⁾ CdR 199/2009 fin; CdR 89/2009 fin; EU:n lainsäädännön institutionaalaisia vaikutuksia paikallis- ja alueviranomaisiin käsittelevä EIPA 2009 -tutkimus (*The institutional impacts of EU legislation on local and regional governments*).

⁽⁹⁾ Ks. kansalaisten ympäristöasenteita käsittelevät Eurobarometri-erityistutkimukset (biologinen monimuotoisuus 2010, ilmastonmuutos 2009, ympäristö 2008), http://ec.europa.eu/environment/working_en.htm.

37. katsoo, että viranomaisten olisi käynnistettävä menettelyjä tiedon jakamiseksi mielellään internetissä sekä pantava täytäntöön Århusin yleissopimus ⁽¹⁰⁾, joka takaa ympäristöasioihin liittyvän muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeuden, antaa kansalaisille mahdollisuuden seurata EU:n ympäristöpolitiikan täytäntöönpanoa paikallistasolla ja tarjoaa asianmukaiset välineet osallistuvan demokratian ja paikallisen sitoutumisen edistämiseksi.

38. toteaa, että strategista ympäristöarviointia (SYA) ja ympäristövaikutusten arviointia (YVA) koskevat direktiivit ovat kuntien ja alueiden ympäristöpolitiikan ja kansalaisten osallistumisen keskeisinä välineinä merkittävässä asemassa ⁽¹¹⁾ pyrittäessä varmistamaan paikallistiedon ottaminen huomioon samalla kun pannaan merkille kustannus- ja osamisyvaikutukset.

39. kehottaa paikallis- ja alueviranomaisia käyttämään julkisen sektorin yksinkertaistettuja ja koordinoituja ympäristövalvontamekanismeja, jotka helpottavat säännöksissä määrättyjen velvollisuuksien noudattamista ja edistävät julkishallintojen ja kansalaisten välistä suhdetta tehokkuuden, avoimuuden ja jaetun vastuun periaatteiden pohjalta.

Rahoitus ja horisontaalinen integraatio

40. kehottaa paikallis- ja alueviranomaisia ottamaan ympäristönäkökohdat huomioon kaikessa toiminnassaan esimerkiksi tukemalla paikallisia ympäristöalan yrityksiä tarjoamalla niille riskipääomaa, edistämällä yksityisten pääomasijoittajien (*business angels*) toimintaa, antamalla mikroluottoja sekä neuvomalla ympäristöystävällisiin hankintoihin liittyvissä kysymyksissä.

41. kehottaa alue- ja paikallisviranomaisia olemaan "vihreitä hankkijoita". Julkisten hankintojen osuus on 16 % EU:n bkt:sta, minkä vuoksi niissä tulisi varmistaa mahdollisimman korkea ympäristönsuojelun taso. Ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja esittelevä internetsivusto (<http://ec.europa.eu/environment/gpp>) onkin siksi tervetullut.

42. kannattaa vesipuidedirektiivin 9 artiklassa ja jätepuitedirektiivin 14 artiklassa mainitun kustannusten kattamisen periaatteen täyttämistä hyödyntämistä säästäväisyyteen ja tehokkuuteen kannustamiseksi ja ympäristökustannusten saattamiseksi käyttäjien tietoon ja kehottaa sisällyttämään vastaavankaltaisia talousvälineitä tuleviin ehdotuksiin.

43. kannattaa suunnittelun (myös kestävän maankäytön suunnittelun) sekä valmistuksen ja jakelun yhdistämistä tiiviisti toisiinsa olemassa olevia kansallisia suunnittelujärjestelmiä kunnioittaen, jotta voidaan edistää hiilidioksidipäästöjen vähentämistä, kestävää tuotantoa, voimavarojen tehokasta hyödyntämistä ja uusiutuvan energian käyttöä, jolloin luodaan ympäristöä kunnioittavia työpaikkoja ja edistetään kestävää kasvua sekä vähennetään vaikutuksia ympäristöön ja kansalaisten terveyteen.

⁽¹⁰⁾ Yleissopimus tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa (UNECE).

⁽¹¹⁾ CdR 38/2010 fin.

44. kehottaa silloin, kun on kyse ympäristöasioiden hallintapolitiikan muotoilusta raja-alueilla ja toistensa rajanaapureina sijaitsevilla alueilla, joita halkoo sama virta tai joilla on yhteinen vesistöraja, hyödyntämään paikallistasolla nykyistä tehokkaammin Euroregio-alueiden kaltaisia kumppanuusohjelmia, joiden avulla voidaan vaikuttaa naapurivaltioon ja laatia ja toteuttaa yhteisiä ympäristösuojeluohjelmia.

E. AK:n panos

Politiikan suunnitteluaihe

45. kehottaa Euroopan komissiota soveltamaan nykyistä ennakkoivampaa lähestymistapaa AK:n kannan kuulemiseksi jo politiikanteon varhaisessa vaiheessa pyytämällä siltä suuntaa-antavia lausuntoja.

46. sitoutuu jatkamaan yhteistyötään Euroopan komission kanssa arvioitaessa tietyjen ehdotusten vaikutuksia alue- ja paikallisviranomaisiin (alueelliset vaikutustenarvioinnit) AK:n erityisverkostojen, toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seuranta-verkoston ja Eurooppa 2020 -seurantafoorumien avulla.

Sekä politiikan suunnittelu- että päätöksentekovaihe

47. sitoutuu hyödyntämään lausuntoja laatiessaan paikallisia aluehallinnon toimijoiden ruohonjuuritason kokemuksia. Tämä merkitsee muun muassa AK:n erityisverkostojen, toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston ja Eurooppa 2020 -seurantafoorumien kohdennettua kuulemistä sekä kuulemisten järjestämistä paikallisia ja aluetason järjestöille ja keskeisille sidosryhmille.

Päätöksentekovaihe

48. korostaa Lissabonin sopimuksen vahvistaneen AK:n roolia EU:n ilmastopoliittisessa päätöksenteossa, koska siinä määrätään nimenomaisesti AK:n pakollisesta kuulemisesta. Komitea suhtautuu lisäksi myönteisesti Lissabonin sopimuksen määräykseen AK:n oikeudesta tulla uudelleen kuulluksi, mikäli alkupeleistä lainsäädäntöehdotusta on muutettu huomattavasti lainsäädäntöprosessin kuluessa. Tämä antaa AK:lle mahdollisuuden laatia tarkistettuja lausuntoja.

49. toivoo voivansa vahvistaa ympäristöasioissa yhteistyötä lainsäädäntävaltaa käyttävien kahden toimielimen Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa. Euroopan parlamentin ENVI-valiokunta voisi tutkia mahdollisuuksia järjestää yhteisiä kuulemisiä ja kutsua AK:n edustajia kokouksiinsa esittelemään komitean keskeisiä lausuntoja. Jäsenvaltiot voisivat kutsua AK:n järjestelmällisesti neuvoston epävirallisiin ympäristöministerien kokouksiin. ⁽¹²⁾

Täytäntöönpanon parantaminen

50. kehottaa Euroopan komissiota tutkimaan mahdollisuudet osallistua vuosittain yhteisen konferenssin järjestämiseen, jossa tarkasteltaisiin EU:n ympäristölainsäädännön soveltamiseen eri-

tyisaloilla liittyviä ongelmia ja niiden ratkaisemista, muun muassa vesi-, biodiversiteetti-, melu-, ilmanlaatu- tai jätekysymyksiä.

51. kehottaa Euroopan parlamenttia kutsumaan AK:n ENVE-valiokunnan mukaan Euroopan parlamentin ENVI-valiokunnan erityiskeskusteluihin Euroopan komission kanssa EU:n ympäristölainsäädännön täytäntöönpanosta.

52. ehdottaa, että Eurooppalainen vihreä pääkaupunki -palkintoa kehitetään, ja korostaa haluavansa osallistua palkinnon valintalautakuntaan. Tämän vuoksi komitea ehdottaa seuraavaa:

— Osoitetaan voittajille budjettivaroja palkintotapahtumien lisäarvon edistämiseksi EU:n tasolla samalla tavalla kuin Euroopan kulttuuripääkaupunki -palkinnon yhteydessä.

— Maksimoidaan hyödyt, joita kaupungit kokevat saavansa vihreänä pääkaupunkina toimimisesta myös hankkeen päättämisen jälkeen, muun muassa perustamalla voittajakaupunkien verkostoa tiedon ja parhaiden käytäntöjen vaihtamiseksi. AK voisi tukea hanketta toimimalla tapahtumien isäntänä ja raportoimalla tuloksista komitealle ja Euroopan komissiolle.

— AK voisi pyrkiä järjestämään eurooppalaiset tapahtumansa, konferenssinsa ja komission tapaamiset kulloisenkin vuoden eurooppalaisessa vihreässä pääkaupungissa taitotiedon ja parhaiden toimintatapojen tehokkaamman vaihdon edistämiseksi.

— Eurooppalaisia vihreitä pääkaupunkeja kannustetaan tiedottamaan muutamaa vuotta myöhemmin siitä, mitä muuta on saatu aikaan kestäväen kaupunkiliikenteen alalla. Kaupunkien edustajat olisi kutsuttava tärkeimpiin eurooppalaisiin tapahtumiin kertomaan uusista saavutuksista ja suunnitelmista muille kaupungeille ja asiasta kiinnostuneille sidosryhmille.

— Edistetään palkinnolla kansalaisten osallistumista demokratiin ja paikallista sitoutumista, myös alueellista ulottuvuutta kutsumalla kaupunkia ympäröivät alueet mukaan Eurooppalainen vihreä pääkaupunki -palkinnon toimintoihin.

— Kehitetään valintaprosessia parantamalla esim. valintalautakunnan mahdollisuuksia haastatella lyhyelle ehdokaslistalle valittujen kaupunkien edustajia sekä järjestää vierailuja kyseisiin kaupunkiin.

— AK voisi toimia palkintoseremonian isäntänä palkinnon tunnettuuden lisäämiseksi.

F. Tulevan ympäristöpoliittisen kehityksen kehittäminen

Seitsemannen ympäristöä koskevan toimintaohjelman tarve

53. katsoo, että kuudes ympäristöä koskeva toimintaohjelma on auttanut saavuttamaan EU:n ympäristöpolitiikan tähänastiset tavoitteet ja että nyt tarvitaan seitsemäs ympäristöä koskeva toimintaohjelma.

⁽¹²⁾ CdR 89/2009 fin.

54. korostaa, että seitsemäs ympäristöä koskeva toimintaohjelma vahvistaisi kestäväen kehityksen strategiaa ja olisi yksi tulevan Eurooppa 2020 -strategian peruspilareista, koska strategiassa viitataan usein "vihreään kasvuun" ja siirtymiseen vähähiiliseen, resursseja tehokkaasti käyttävään talouteen. Seitsemäs ympäristöä koskeva toimintaohjelma tarvitaan ilmaisemaan, mitä näillä termeillä tarkoitetaan, sekä tulkitsemaan niiden ympäristöpoliittiset vaikutukset.

55. katsoo, että seitsemäs ympäristöä koskeva toimintaohjelma hyödyttää yrityksiä sekä paikallis- ja alueviranomaisia tarjoamalla jäsenneilyn pitkän aikavälin suunnittelukehityksen muun muassa merkittäviä infrastruktuuri-investointeja varten.

56. toteaa, että ympäristöpolitiikka on integroitava osaksi kaikkia politiikanaloja, eikä tätä tavoitetta voida saavuttaa ainostaan tapauskohtaisen lainsäädännön avulla.

57. pelkää, että epäonnistumista uuden toimintaohjelman hyväksymisessä kuudennen ympäristöä koskevan toimintaohjelman päättymisen jälkeen pidettäisiin poliittisen sitoutumisen puutteena alalla, josta kansalaisten on todettu olevan erittäin huolestuneita. Kuudes ympäristöä koskeva toimintaohjelma oli ensimmäinen sitovat päätökset mahdollistava oikeudellinen väline.

Seitsemännen ympäristöä koskevan toimintaohjelman mahdollinen sisältö

58. pahoittelee, ettei alueiden komiteaa erityisesti mainita kuudennessa ympäristöä koskevassa toimintaohjelmassa, ja kehottaa varmistamaan, että monitasoisen hallinnon periaatteen soveltamisesta ympäristökysymyksissä tehdään tärkeä osa seitsemättä ympäristöä koskevaa toimintaohjelmaa.

59. katsoo, että seitsemäs ympäristöä koskeva toimintaohjelma on pitkän aikavälin strateginen suunnitteluasiakirja, jossa olisi asetettava selvät tavoitteet ja aikataulut, siirryttävä suhteellisista tavoitteista absoluuttisiin tavoitteisiin (esim. hiilidioksidipäästöt henkeä kohden) ympäristöön kohdistuvien erityispaineiden rajoittamiseksi sekä esitettävä selvästi ympäristövaikutukset SOER 2010 -raportin perusteella. ⁽¹³⁾

60. katsoo, että seitsemännen ympäristöä koskevan toimintaohjelman täytäntöönpanossa on otettava huomioon paikallis- ja alueviranomaisen toimivalta sekä poliittinen ja hallinnollinen toimintavapaus.

61. katsoo, että toimintaohjelmaan olisi sisällytettävä peruluonteinen katsaus tiedonhallintaan ja -keruuseen, jotta voidaan varmistaa tulosten täsmällinen vertailu ja parhaiden käytänteiden entistä mielekkäämpi ymmärtäminen.

62. katsoo, että seitsemännellä ympäristöä koskevalla toimintaohjelmalla olisi edistettävä markkinavälineiden nykyistä laajempaa käyttöä yhdistettynä sääntelyyn. Kuudes ympäristöä koskeva toimintaohjelma edisti taloudellisten välineiden käyttöä resurssien käytön tehostamiseksi ja ympäristövaikutusten minimoimiseksi. Tämän lähestymistavan soveltaminen on keventänyt paikallis- ja alueviranomaisen taloudellista taakkaa ja parantanut täytäntöönpanoa.

63. toivoo, että seitsemännessä ympäristöä koskevassa toimintaohjelmassa edistettäisiin kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupasta saatavien varojen osoittamista vuodesta 2013 alkaen suoraan alueille ja kunnille paikallisten ilmastomuutoksen torjuntaohjelmien rahoittamiseen.

64. ehdottaa, että toimintaohjelmasta tehdään pitkäaikainen, vähintään vuoteen 2020 ulottuva, koska suunnitelmissa on jo nyt otettava huomioon vuosi 2050. Lisäksi olisi päätettävä väliarvioinnista ja seurannasta sekä laadittavat selvät suunnitelmat välitavoitteineen.

65. ehdottaa, että resurssien tehokkaaseen käyttöön sovelletaan järjestelmällistä lähestymistapaa muun muassa asettamalla erityistavoitteet ja aikataulut luonnonvarojen käytön absoluuttiselle määrälliselle vähentämiselle sekä määrittelemällä bkt uudelleen siten, että siinä otetaan huomioon ympäristövaikutukset.

66. kehottaa painokkaasti säilyttämään eri politiikanalojen yhteydet ja ottamaan esimerkiksi maankäyttöä ja kaupunkisuunnittelua, kaupunkiliikennettä, maa- ja metsätaloutta, melua, ilman pilaantumista ja terveyttä koskevat ympäristötavoitteet ja -vaatimukset huomioon kaikilla aloilla.

67. kehottaa integroimaan ympäristötavoitteet osaksi maaseudun kehittämisen ja maatalouden kaltaisia keskeisiä talousarvioaloja.

68. toteaa, että 75 prosenttia EU:n väestöstä asuu kaupungeissa. Kaupungit aiheuttavat 75 prosenttia EU:n kasvihuonekaasupäästöistä, mutta ne ovat myös koulutuksen, tutkimuksen ja innovoinnin keskuksia. Seitsemännellä ympäristöä koskevalla toimintaohjelmalla onkin oltava selvä kaupunkiulottuvuus. Siihen on myös sisällyttävä mekanismi kaupunkien sitouttamiseksi ja niiden vaikutusmahdollisuuksien parantamiseksi.

69. toteaa, että maaperää köyhdyttävät prosessit vaikeuttavat EU:n yhteisten tavoitteiden saavuttamista niin ilmastokysymyksissä kuin elintarviketurvan ja luonnon monimuotoisuuden alalla. Yhteisen maaperänsuojelua koskevan teemakohtaisen strategian tulee siten jatkossakin kuulua osana seitsemänten ympäristöä koskevaan toimintaohjelmaan, ja siihen tulee sisältyä tavoite maaperän suojelua koskevan puitedirektiivin hyväksymisestä.

Bryssel 5. lokakuuta 2010

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Mercedes BRESSO

⁽¹³⁾ Ympäristön tilaa koskeva Euroopan ympäristökeskuksen raportti, julkaistaneen marraskuussa 2010.

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Koheesiopolitiikan panos Eurooppa 2020 -strategiaan”

(2011/C 15/03)

ALUEIDEN KOMITEAN PÄÄTELMÄT

- Alueiden komitea on nivottava järjestelmällisesti – myös hyödyntämällä Eurooppa 2020 -strategian seurantafoorumin havaintoja – Eurooppa 2020 -strategian toteuttamiseen. Tätä varten kevään huipukokoukselle esitettävään Euroopan komission vuosikertomukseen tulisi sisältyä *pysyvä luku paikallis- ja alueviranomaisten nivomisesta* strategian toteuttamiseen.
- Koheesiopolitiikassa on myös vastedes suuntauduttava EU:n perussopimuksessa asetettujen taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen koheesion tavoitteiden mukaisesti ja pyrittävä erityisesti vähentämään alueiden kehityseroja sekä muita heikommassa asemassa olevien alueiden jälkeenjääneisyyttä. Koheesiopolitiikka antaa näin ollen aktiivisen panoksen Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden toteuttamiseen.
- Vain koheesiopolitiikan horisontaalisella lähestymistavalla voidaan varmistaa, että kaikilla Euroopan unionin alueilla on mahdollisuus osallistua aktiivisesti Eurooppa 2020 -strategian toteuttamiseen.
- Tämä voidaan toteuttaa *paikallis- ja alueviranomaisten kanssa tehtävällä aluesopimuksella*, jossa määritellään paikallis- ja alueviranomaisten osuus Eurooppa 2020 -strategian täytäntöönpanossa sekä annetaan suositus aluesopimuksiksi. Aluesopimukset voisivat mahdollistaa jäsenvaltioitasolla paikallis- ja alueviranomaisten järjestelmällisen osallistumisen toimintaan niiden kulloisenkin toimivallan mukaisesti.

Yleisesittelijä: Michael Schneider, liittovaltio- ja Eurooppa-asioista vastaava valtiosihteeri, Sachsen-Anhaltin edustaja liittoneuvostossa (DE, PPE)

Viiteasiakirja: Puheenjohtajamaa Belgian lausuntopyyntö

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

Alkuhuomiot

1. toteaa, että Eurooppa 2020 -strategiaa käsittelevien Euroopan komission tiedonannon sekä Eurooppa-neuvoston päätelmien esittämisen myötä on tehty tärkeitä päätöksiä EU:n politiikkojen tulevasta suuntaamisesta kestäväen kasvun, innovoinnin ja työllisyyden edistämiseksi.

2. korostaa, että unionin toimielimet ovat keskustelujen edessä sopineet keskeisistä tavoitteista ja toiminnan painopisteistä, joita on tulevana kuukausina määrä tukea lippulaivahankkeihin ja lainsäädäntöaloittein.

3. muistuttaa, että paikallis- ja alueviranomaisten mukanaolo ja aktiivinen osallistuminen strategian kehittämiseen sekä niiden roolin vahvistaminen strategian toteuttamisessa on erittäin tärkeää.

4. toteaa tässä yhteydessä, että avain Eurooppa 2020 -strategian menestymiseen on paikallis- ja alueviranomaisten potentiaal ja resurssien kohdennettu hyödyntäminen.

5. korostaa merkittävää panosta, jonka EU:n koheesiopoliittikka voi antaa Eurooppa 2020 -strategian toteuttamiseen.

6. suhtautuu näin ollen myönteisesti siihen, että EU:n puheenjohtajamaa Belgia on pyytänyt alueiden komiteaa laatimaan lausunnon koheesiopoliittikan tulevasta roolista Eurooppa 2020 -strategian toteuttamisessa.

7. muistuttaa, että alueiden komitea on kuluneina vuosina osallistunut tiiviisti Lissabonin strategian muotoiluun ja varmistanut paikallis- ja alueviranomaisten osallistumisen sen toteuttamiseen sekä ollut mukana pohtimassa kysymystä Eurooppa 2020 -strategian tulevasta suunnasta.

8. viittaa tässä yhteydessä etenkin seuraaviin asiakirjoihin:

— alueiden komitean valkoinen kirja monitasoisesta hallinnosta ⁽¹⁾, jossa alueellista yhteenkuuluvuutta ajatellen kehote-

⁽¹⁾ Alueiden komitean valkoinen kirja monitasoisesta hallinnosta, CdR 89/2009 fin.

taan ottamaan paikallis- ja alueviranomaiset johdonmukaisesti mukaan EU:n alakohtaisiin politiikkoihin.

— lausunto ”Lissabonin strategian tulevaisuus vuoden 2010 jälkeen” ⁽²⁾, jossa todetaan, että uuden strategian tulisi perustua olemassa oleviin kumppanuusrakenteisiin.

— lausunto ”Koheesiopoliittikan tulevaisuus” ⁽³⁾, jossa kehoitetaan säilyttämään koheesiopoliittikka edelleen unionin integraatioprosessin keskeisenä pilarina.

Tavoitteet: Eurooppa 2020 -strategia ja koheesio ovat toistensa edellytykset

9. korostaa, että kun arvioidaan koheesiopoliittikan tulevaa roolia Eurooppa 2020 -strategian toteuttamisessa, lähtökohtana on oltava sopimusperusta sekä EU:n eri politiikkojen tavoitteet.

10. toteaa tässä yhteydessä, että koheesiopoliittikan panos Eurooppa 2020 -strategian toteuttamiseen on annettava Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 174 artiklassa asetettujen tavoitteiden sekä Lissabonin sopimuksessa asetetun, Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3 artiklaan kirjatun taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta koskevan laaja-alaisen tavoitteen puitteissa.

11. muistuttaa, että koheesiopoliittikalla tähdätään taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden vahvistamiseen, jotta edistetään unionin yhdenmukaista kehitystä kokonaisuudessaan sekä kavennetaan eri alueiden kehitystason eroja sekä kurotaan umpeen heikoimmassa asemassa olevien alueiden jälkeenjääneisyyttä. Tässä yhteydessä kiinnitetään erityistä huomiota maaseutuun, talouskehityksessä jäljessä tai teollisuuden muutosprosessissa oleviin alueisiin sekä vakavista ja pysyvistä luonnonhaitoista tai epäsuotuisasta väestökehityksestä kärsiviin alueisiin, kuten pohjoisimpiin alueisiin, joiden väestötiheys on erittäin alhainen, sekä saaristo-, rajaseutu- ja vuoristoalueisiin. Lisäksi alueiden komitea muistuttaa Eurooppa 2020 -tutkimuksessa esitetyistä haasteista, jotka kohdistuvat EU:n alueisiin, mukaan luettuina unionin ulkorajoilla sijaitsevat alueet sekä taajama-alueet, joiden reunamilla vähitellen etenevä sosiaalinen ja taloudellinen taantuminen ja köyhtyminen ovat yleisiä. Komitea katsoo lisäksi, että pantaessa Eurooppa 2020 -strategiaa täytäntöön on syrjäisimmät alueet otettava Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 349 artiklan mukaisesti huomioon.

⁽²⁾ Alueiden komitean lausunto ”Lissabonin strategian tulevaisuus vuoden 2010 jälkeen”, CdR 25/2009 fin.

⁽³⁾ Alueiden komitean suuntaa-antava lausunto ”Koheesiopoliittikan tulevaisuus”, CdR 210/2009 fin.

12. toteaa, että EU:n rakennerahastot ovat antaneet merkittävän panoksen tähänastisen Lissabonin strategian toteuttamiseen, mutta pitää valitettavana, etteivät paikallis- ja alueviranomaiset ole olleet siinä riittävästi osallisina.

13. kannattaa Eurooppa-neuvoston 17. kesäkuuta 2010 antamia päätelmiä, joissa painotetaan, että Eurooppa 2020 -strategian onnistumiseksi on tärkeää edistää taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta sekä kehittää perusrakenteita. Komitea pitää kuitenkin valitettavana, että alueelliset yhteisöt saavat päätelmissä erittäin vähän huomiota.

14. muistuttaa Kokin kertomuksen päätelmistä, joiden mukaan paikallis- ja alueviranomaisia ei ole otettu huomioon Lissabonin strategian toteuttamisessa, ja katsoo tämän perusteella, että paikallisviranomaisten aktiivinen osallistuminen paikan päällä on Eurooppa 2020 -strategian onnistuneen toteuttamisen merkittävä edellytys.

15. pitää näin ollen Eurooppa 2020 -strategian onnistuneen toteuttamisen erityisedellytyksinä seuraavia näkökohtia:

- Paikallis- ja alueviranomaisten on osallistuttava laaja-alaisesti varhaisessa vaiheessa, jotta toimijat omaksuvat Eurooppa 2020 -strategian tavoitteet, sisällön ja toimenpiteet.
- Eurooppa 2020 -strategian tulee auttaa hyödyntämään kaikkien paikallis- ja alueviranomaisten kehitysmahdollisuuksia.
- Temaattisesti suunnattuun Eurooppa 2020 -strategiaan on nivottava koheesiopolitiikan horisontaalinen lähestymistapa, jotta kaikki alueet voivat osallistua siihen ja jotta sen vaikutus kohdistuu kaikkiin paikallis- ja alueviranomaisiin.

16. varoittaa lisäämästä koheesiopolitiikan hallinnollista taakkaa raportointivelvoittein, jotka ulottuvat nykyistä menettelyä pidemmälle.

17. korostaa, että koheesiopolitiikassa on myös tulevaisuudessa painottettava joustavia paikallis- ja aluetasolla mukautettuja strategioita, jotka edistävät Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamista siten, että niiden avulla vastataan paikallis- ja alueviranomaisten mitä erilaisimpiin kehitystarpeisiin itse paikalla.

18. toistaa vastustavansa Euroopan komission 12. toukokuuta 2010 antamassa taloushallinnon vahvistamista koskevassa tiedonannossa esitettyä ehdotusta siitä, että rakennerahastojen tukea lykättäisiin liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä olevien jäsenvaltioiden kohdalla, ja viittaa 10. kesäkuuta 2010 antamaansa päätöslauselmaan⁽⁴⁾.

⁽⁴⁾ Alueiden komitean 10. kesäkuuta 2010 antamassaan päätöslauselmassa esittämä kanta (CdR 175/2010, kohta 12).

19. muistuttaa, että koheesiopolitiikka liittyy läheisesti myös yleishyödyllisiin palveluihin, sillä molemmat politiikat vaikuttavat laaja-alaisesti sekä sisämarkkinoiden että yhteenkuuluvuuden vahvistamiseen EU:ssa. Komitea katsookin, että yleishyödyllisiä palveluja, jotka ovat ratkaiseva tekijä älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun kannalta, tulisi korostaa selvästi Eurooppa 2020 -strategiassa. Kuten uutta sisämarkkinastrategiaa koskevassa Montin tiedonannossa (toukokuu 2010) voimakkaasti suositellaan, Euroopan unionin tulevan kasvustrategian poliittisiksi tavoitteiksi tulisi määritellä erityisesti yleishyödyllisten palvelujen infrastruktuurin rahoittaminen sekä sosiaaliseen osallisuuteen liittyvät palvelut.

20. pitää Eurooppa 2020 -strategian keskeisenä tehtävänä ja oleellisenä lisäarvona paneutumista rakenneuudistuksiin, joita Euroopassa, EU:n toimielimet mukaan luettuina, tarvitaan kestävän kasvun, innovoinnin ja työllisyyden vahvistamiseksi. Tällaiset rakenneuudistukset ovat myös koheesiopolitiikan onnistuneen toteuttamisen kannalta hyvin tärkeitä.

21. torjuu toimenpiteet, joissa rakennerahastotoimien painopisteet rajoitetaan Eurooppa 2020 -strategiassa määriteltyihin rakenteellisiin pullonkauloihin, jos ne eivät vastaa myös koheesiopolitiikan tavoitteita (sisällölliset ehdot).

22. näkee kuitenkin paikallis- ja alueviranomaisten kanssa ajoissa ennen rakennerahastojen seuraavaa suunnittelukautta käytävän kumppanuusvuoropuhelun yhteydessä mahdollisuuksia asettaa rakennerahastojen tulevaa käyttöä varten yhteisiä tavoitteita ja perusedellytyksiä, tarvittaessa AK:n ehdottamien alueellisten sopimusten kaltaisen sopimuksen pohjalta. Ne ovat kaikille asianosaisille erittäin sitovia ja voivat näin vaikuttaa myös makrotaloudellisiin ehtoihin.

Koheesiopolitiikan panos kolmen painopisteen toteuttamiseen: älykäs, kestävä ja osallistava kasvu

23. on tyytyväinen siihen, että Eurooppa 2020 -strategia on kohdennettu lähtökohtaisesti kasvun, innovoinnin ja työllisyyden edistämiseen, ja kannattaa sitä, että sosiaaliset ja ympäristönäkökohdat otetaan entistä paremmin huomioon.

24. katsoo, että tämä heijastaa laaja-alaista ymmärrystä, jonka mukaan kilpailukyky edellyttää kestävyyttä sekä sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden vahvistamista.

25. toteaa, että koheesiopolitiikka on jo aiemmin antanut merkittävän panoksen Eurooppa 2020 -strategiassa keskeisessä asemassa olevan älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun voimistamiseksi Euroopan unionissa.

Koheesiopoliittikan panos tavoitteiden toteuttamiseen

26. korostaa, että koheesiopoliittikan välineet – sopimusten mukaisten koheesiopoliittisten tavoitteiden puitteissa – voivat antaa merkittävän panoksen Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamiseen. Tässä yhteydessä on säilytettävä tämän politiikan perinteisten (edelleen ajankohtaisten) tehtävien ja uusien, koko EU:lle yhteisten strategisten haasteiden tasapaino. Tasapaino voidaan saavuttaa muun muassa säilyttämällä lähentymisalueiden erityisasetemaa.

27. muistuttaa, että tulevan Eurooppa 2020 -strategian tavoitteissa ei tule – etenkin yhä niukemmiksi käyviä varoja ajatellen – suuntautua etupäässä budjettivarojen määrälliseen käyttöön. Komitea katsoo, että Eurooppa 2020 -strategian onnistunut toteuttaminen riippuu huomattavasti käytettyjen välineiden luonteesta ja laadusta ja etenkin niiden käyttäjystävällisyydestä. Tähän liittyen komitea toteaa, että on perusteltua pyrkiä yhdentämään maksimaalisesti kaikki olemassa olevat EU:n rahoitusvälineet. Tämä koskee erityisesti välineitä, joilla tosiasiallisesti rahoitetaan samankaltaisia hankkeita (esim. EAKR ja maaseuturahasto, joiden piiriin maaseutualueiden kehitys osittain kuuluu).

28. pitää tarpeellisenä kehittää koheesiopoliittikan yhteydessä innovatiivisia rahoitusvälineitä, kuten jatkuvia luottoja, jotta parannetaan edelleen koheesiopoliittikan vipuvaikutusta Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden toteuttamisessa.

29. muistuttaa *työllisyystavoitteen* osalta (20–64-vuotiaiden työllisyysasteen nostaminen 75 prosenttiin Euroopan unionissa), että nykyisissä rakennerahasto-ohjelmissä asetetaan käyttöön noin 14 miljardia euroa yritysten ja työntekijöiden valmiuksien parantamiseksi tavoitteena ennakoida muutosta ja selviytyä siitä. Summasta noin 9,4 miljardia euroa on varattu yritysten tukemiseen otettaessa käyttöön tehokkaita toimia työntekijöiden kehittämiseksi.

30. korostaa tässä yhteydessä, että alueellisen ulottuvuuden sisältävien rahastojen ja erityisesti Euroopan sosiaalirahaston ja Euroopan aluekehitysrahaston yhteisvaikutusta on vahvistettava uusien työllisyysmahdollisuuksien luomiseksi tai työllistymiskykä parantavien perus- ja täydennyskoulutustoimien toteuttamiseksi.

31. kannattaa näin ollen ehdotusta luoda yhteinen eurooppalainen strategiakehitys, joka kattaa Euroopan aluekehitysrahaston, Euroopan sosiaalirahaston, koheesiorahaston, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston sekä Euroopan kalatalousrahaston. Komitea kehottaaakin Euroopan komissiota varmistamaan koheesiopoliittikkaa koskevalla yhteisellä puiteasetuksella Euroopan sosiaalirahaston ja Euroopan aluekehitysrahaston yhteisvaikutuksen myös seuraavalla tukikaudella.

32. korostaa *tutkimustavoitteen osalta* (tutkimus- ja kehitystoimintaan kohdennettujen menojen osuuden nostaminen kolmeen prosenttiin bkt:stä unionissa) sitä, että komission mukaan kuluvalle tukikaudella koheesiovaroista käytetään 86 miljardia euroa tai 25 prosenttia tutkimus- ja kehitystoimintaan ja inno-

vointiin ja siten eurooppalaisten alueiden tutkimusympäristön kehittämiseen ja laajentamiseen.

33. muistuttaa, että koheesiopoliittikan mukaisella, alue- ja paikallisviranomaisiin kohdennetulla tukipolitiikalla voidaan eurooppalaisen huippututkimuksen tukemisen ohella varmistaa, että eurooppalaisella tutkimus- ja innovointipolitiikalla on Eurooppa 2020 -strategian onnistumisen edellyttämä laaja-alainen vaikutus.

34. katsoo, että *ilmasto- ja energiavoitteen* osalta (kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen, uusiutuvien energioiden osuuden nostaminen ja energiatehokkuuden parantaminen kulloinkin 20 prosentilla) ympäristön laadun parantamisen on jatkosakin oltava kaikissa jäsenvaltioissa rakennerahastojen painopisteeseen käytetään noin kolmannes kaikista koheesiovaroista (105 miljardia euroa). Lisäksi komitea huomauttaa, ettei uusien kansainvälistä ilmastopolitiikkaa palvelevien rahoitusvälineiden perustaminen saa merkitä koheesiopoliittikkaan ohjattavien varojen vähentämistä ja toistaa vaatimuksensa, etteivät investoinnit saa johtaa kasvihuonekaasujen lisääntymiseen.

35. toteaa, että kyseisistä varoista noin 48 miljardia euroa käytetään eri aloilla toteutettaviin ja ilmastomuutoksen haasteita käsitteleviin suojele- ja mukauttamistoimiin. Tällaisia toimia ovat myös investoinnit, kuten energiatehokkaiden ja uudistuvien energiamuotojen edistäminen (9 miljardia euroa), sekä välilliset toimet, kuten kestäväpohjaista kaupunkiliikennettä tukevat hankkeet (6,2 miljardia euroa).

36. muistuttaa *koulutustavoitteen* osalta (koulun keskeyttäneiden määrän vähentäminen sekä 30–34-vuotiaiden korkeakoulututkimuksen suorittaneiden tai vastaavan pätevyystason omaavien osuuden nostaminen 40 prosenttiin väestöstä), että koheesiopoliittikan panos koulun keskeyttäneiden määrän vähentämiseen on jo kuluvalle tukikaudella monissa toimintaohjelmissä merkittävä. Tässä yhteydessä on otettava erityisesti huomioon oppilaitosten saavutettavuuden ja ylläpidon haasteellisuus harvaan asutuilla alueilla.

37. korostaa kuitenkin myös, että unionin toimivalta kyseisellä alalla on rajallinen ja että jäsenvaltioiden on varmistettava paikallis- ja alueviranomaisille riittävä rahoitus ja päätösvalta sekä – kyseiset keskeiset tavoitteet huomioon ottaen – asetettava kansalliset tavoitteensa kulloisenkin lähtötilanteensa ja kansallisten ominaispiirteiden perusteella.

38. katsoo *köyhyyttavoitteen* osalta (köyhyydessä elävien tai köyhyyden uhkaamien määrän vähentäminen 20 miljoonalla Euroopan unionissa), että koska koheesiopoliittikka on suunnattu kasvun ja työllisyyden edistämiseen, se voi paikallis- ja aluetasolla toteutettujen osallistamis- ja työllisyys Hankkeiden avulla antaa panoksensa köyhyyden torjuntaan Euroopan unionissa. Uusissa ohjelmissä asetetaan käyttöön noin 19 miljardia euroa etenkin naisten, nuorten, iäkkäiden tai vähän koulutettujen työntekijöiden työllistymisesteiden poistamiseksi.

39. muistuttaa, että Euroopan komission mukaan käynnissä olevien ESR-ohjelmien piiriin kuului vuosina 2007 ja 2008 jo lähes kuusi miljoonaa henkeä, joista 52 prosenttia oli naisia. Noin kolmannes toimista kohdistui työntekijöiden tukemiseen. Muut toimet suunnattiin työttömiin (33 prosenttia tuensaajista, joista 7 prosenttia pitkäaikaistyöttömiä) sekä erityisen heikossa asemassa oleviin ryhmiin, kuten maahanmuuttajiin ja vähemmistöjen edustajiin (13 prosenttia).

40. toteaa tässä yhteydessä, että Euroopan unioni voi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 153 artiklan nojalla vain tukea ja täydentää jäsenvaltioiden toimia kyseisellä alalla.

41. korostaa, että rakennerahastoja on voitava käyttää terveyserojen vähentämiseen.

Koheesiopolitiikan panos lippulaivahankkeiden toteuttamiseen

42. toteaa, että Eurooppa 2020 -strategian yhteydessä suunnitellut lippulaivahankkeet noudattavat keskeisin osin temaattisia tai alakohtaisia tavoitteita, mutta kuuluvat pitkälti myös koheesiopolitiikan piiriin.

43. panee merkille, että komissio on jo viitannut rakennerahastojen panokseen useimpien lippulaivahankkeiden toteuttamisessa, ja että se pitää koheesiopolitiikkaa ja rakennerahastoja älykkään, kestävä ja osallistavan kasvun merkittävänä katalysaattoreina EU:n jäsenvaltioissa ja alueilla.

44. muistuttaa, että selkeyden säilyttämiseksi sekä prosessien ja raportointivelvoitteiden päällekkäisyyksien välttämiseksi Eurooppa 2020 -strategian lippulaivahankkeiden toimia on mukautettava jo olemassa oleviin prosesseihin ja toimiin.

45. kehottaa Euroopan komissiota noudattamaan lippulaivahankkeita kehitettäessä lähestymistapaa, jossa integroidaan erilaiset unionin tukivälineet, sekä varmistamaan, että tässä yhteydessä sovelletaan koheesiopolitiikan hajautettua lähestymistapaa ja että sitä – mahdollisuuksien mukaan ja tarvittaessa – laajennetaan.

46. vahvistaa jo koheesiopolitiikan tulevaisuudesta antamassaan lausunnossa esitetyn kehotuksen, etteivät ehdotetut lippulaivahankkeet saa kaventaa unionin koheesiopolitiikkaa. Rakennerahastojen täytyy edelleen kyetä yhdennettyyn ongelmanratkaisuun aluetasolla, eikä niiden toimintaa saa rajoittaa alakohdista vaatimusten täyttämiseen.

47. toteaa lippulaivahankkeen ”digitaalistrategia” osalta, että digitaalistrategian ja koheesiopolitiikan toteuttamisessa on selkeitä yhtymäkohtia etenkin kun ajatellaan laajakaistan yleistä

käyttömahdollisuutta maaseudulla tai uusien palvelujen kehittämistä väestökehityksen haasteeseen vastaamiseksi.

48. katsoo, että lippulaivahanke ”*innovaatiunioni*” tarjoaa mahdollisuuden parantaa työn ja tehtävien jakoa edistettäessä huippututkimukseen suunnattua perus- ja jatkotutkimusta unionitasolla sekä innovointia hajautetulla tasolla tarvittavan laajalaisen vaikutuksen saavuttamiseksi.

49. muistuttaa tässä yhteydessä koheesiopolitiittisista toimista alueellisten innovointijärjestelmien kehittämiseksi, alueellisen yhteistyön välineistä, riskipääoman käyttöön asettamisesta sekä toimista innovatiivisten tuotteiden entistä nopeammaksi käyttöön ottamiseksi sekä talous-, tiede- ja hallintoalan asianomaisten toimijoiden verkottumisesta.

50. kehottaa vahvistamaan EU:n välineiden täydentävää tehtäväjakoa innovointia tukevissa hajautetuissa toimissa, sillä innovoinnin tukeminen on jo nyt EU:n rakennerahasto-ohjelmien keskeinen osa.

51. suhtautuu myönteisesti lippulaivahankkeen ”*resurssitehokas Eurooppa*” tavoitteeseen irrottaa resurssien käyttö vastedes kasvusta ja muistuttaa, että etenkin energiatehokkuuden parantamisen, vaihtoehtojen energialähteiden, kierrätyksen edistämisen sekä entistä kestäväpohjaisempien liikennemallien kehittämisen osalta olisi tarkoituksenmukaista soveltaa toimintapolitiikkojen hajautettua lähestymistapaa rakennerahastotoimia liisäämällä. Näin lisättäisiin hankkeen tehokkuutta.

52. korostaa, että alalla toteutettavien monien yksittäisten toimenpiteiden yhteydessä Euroopan unionin ja jäsenvaltioiden toimivaltuudet on rajattava huolellisesti ja että on noudatettava toissijaisuusperiaatetta. Lisäksi on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota toteutettujen toimien tehokkuuteen.

53. korostaa lippulaivahankkeen ”*globalisaation aikakauden teollisuuspolitiikka*” osalta, että koheesiopolitiikka antaa merkittävän panoksen kilpailukyvyyn vahvistamiseen ottamalla käyttöön teollisuuden kehittämismahdollisuuksia erityisesti heikommilla alueilla, edistämällä klusterialoitteita ja pk-yritysten tukitoimia, kehittämällä taloutta palvelevia perusrakenteita tai tukemalla teollisuuden sijaintipaikkojen monipuolistamista.

54. suhtautuu myönteisesti lippulaivahankkeen ”*uuden osamisen ja työllisyyden ohjelma*” osalta komission pyrkimykseen tukea nuoria koulutuksessa ja työelämässä ja kannattaa opiskelijoiden ja oppisopimusoppilaiden liikkuvuuden edistämistä sekä tukitoimia nuorten integroimiseksi työmarkkinoille.

55. muistuttaa päällekkäisyyksistä Euroopan sosiaalirahaston toimialojen kanssa ja tukee pyrkimystä nivoa kyseiset tavoitteet entistä paremmin asianomaisiin unionin rahoitusvälineisiin.

Koheesiopolitiikan hallintojärjestelmä voi antaa merkittävän panoksen Eurooppa 2020 -strategian onnistuneeseen toteuttamiseen

56. toteaa, että viime vuosina menestyksekkäästi toteutettu rakennepolitiikan monitasoinen järjestelmä, johon paikallis- ja aluetason toimijat osallistuvat merkittävästi ja jossa otetaan huomioon paikalliset olosuhteet, voi antaa merkittävän panoksen Eurooppa 2020 -strategian onnistuneeseen toteuttamiseen.

57. korostaa, että tätä varten koheesiopolitiikassa on säilytettävä seuraavat tekijät tai siinä on kehitettävä niitä:

- monivuotinen ohjelmasuunnittelu
- jaettu varojen hallinnointi ja yhteisrahoitus
- rakennepolitiikan laaja-alainen soveltaminen kaikilla Euroopan unionin alueilla
- muihin indikaattoreihin kuin BKT:hen perustuva ohjelmasuunnittelu ja ohjelmien arviointi, joihin paikallis- ja alueviranomaiset osallistuvat
- hajautettu toteutus
- paikallistason toimijoiden nivominen rakennerahastojen kumppanuusperiaatteen mukaisesti
- Euroopan laajuisten painopisteiden joustava käyttö alueilla
- alueellinen yhteistyö.

58. vahvistaa näkemyksensä, että koheesiopolitiikan tähänastinen kohdentaminen kasvuun ja työllisyyteen on oikeansuuntainen, eikä näe tarvetta kiristää nykyistä rakennerahastovarojen korvamerkintää. Paikallisesti ja alueellisesti mukautettujen strategioiden, joissa otetaan huomioon erilaiset kehitystarpeet, on myös jatkossa oltava koheesiopolitiikan perusta.

59. kehottaa unionin toimielimiä Eurooppa 2020 -strategian nopean täytäntöönpanon ja sen koheesiopoliittisten yhteyksien puitteissa varmistamaan toimivaltaisten tahojen demokraattisen ja asianmukaisen osallistumisen varaamalla esimerkiksi riittävästi aikaa keskusteluihin ja mielipiteenmuodostukseen kaikilla tasoilla sekä säilyttämällä päätöksentekoprosessit avoimina ja ymmärrettävinä.

Paikallis- ja alueviranomaisten rooli Eurooppa 2020 -strategian toteuttamisessa

60. toteaa, että Lissabonin sopimukseen kirjatun alueellisen yhteenkuuluvuuden tulee olla johtava periaate Eurooppa 2020 -strategian toteuttamisessa sekä EU:n muissa politiikoissa. Monitasoisen hallinnon periaate tulee sisällyttää strategian toteuttamisen kaikkiin vaiheisiin.

61. pitää kuitenkin myös tarpeellisenä vahvistaa tarvittaessa paikallis- ja alueviranomaisten hallinnollisia valmiuksia, jotta ne voivat suorittaa tärkeän tehtävänsä Eurooppa 2020 -strategian yhteydessä.

62. kehottaa näin ollen unionin toimielimiä ja jäsenvaltioita sopimaan *paikallis- ja alueviranomaisten kanssa tehtävän aluesopimuksen* yhteydessä paikallis- ja alueviranomaisten osuudesta Eurooppa 2020 -strategian täytäntöönpanossa sekä lippulaivahankkeiden roolista paikallistasolla. Aluesopimuksia koskevalla suosituksella on tarkoitus mahdollistaa jäsenvaltiotasolla paikallis- ja alueviranomaisten järjestelmällinen osallistuminen toimintaan niiden kulloisenkin toimivallan mukaisesti ja toissijaisuusperiaatetta noudattaen.

63. kehottaa käyttämään EU:n koheesiopolitiikkaa keskeisenä välineenä, jonka avulla alue- ja paikallisviranomaiset voivat osallistua Eurooppa 2020 -strategian täytäntöönpanoon aluesopimuksen hengen mukaisesti. Kaikilla EU:n koheesiopolitiikan tukemilla alueilla tulisi olla mahdollista aktivoida ”aluesopimusten” kautta ratkaisevan tärkeät paikalliset toimijat Eurooppa 2020 -strategian prioriteettien ja ydintavoitteiden saavuttamiseksi.

64. katsoo, että tätä varten koheesiopolitiikan tavoitteiden puitteissa tulisi ottaa käyttöön täydentäviä säännöksiä, joiden avulla alue- ja paikallisviranomaiset pystyisivät operationaalisten ohjelmien kautta osallistumaan aktiivisesti Eurooppa 2020 -strategian kasvuprioriteettien ja ydintavoitteiden saavuttamiseen.

65. ehdottaa, että eurooppalaista alueellista yhteistyötä koskevan tavoitteen yhteydessä organisoidaan alue- ja paikallisviranomaisten välistä kokemustenvaihtoa ja verkostoitumista Eurooppa 2020 -strategian prioriteettien ja ydintavoitteiden saavuttamiseksi, ja että tässä yhteydessä hyödynnetään mahdollisesti myös eurooppalaisen alueellisen yhteistyön yhtymän (EAYY) välinettä. Kansainvälisen yhteistyön toiminta-alueelle voitaisiin myös lisätä painopisteitä, jotka koskevat alue- ja paikallisviranomaisten osallistumista komission lippulaivahankkeiden toteuttamiseen.

66. kehottaa hyödyntämään alue- ja paikallisviranomaisten Eurooppa 2020 -strategian täytäntöönpanoon tähtääviä toimia kuvaavien raporttien laadinnassa samaa menettelyä, jota käytetään laadittaessa komissiolle eurooppalaisten rahastojen toimien täytäntöönpanoa koskevia kertomuksia. Näin vältettäisiin uusien byrokraattisten rakenteiden ja raportointivelvoitteiden syntyminen, eikä tarvittaisi uusia instituutioita tai lisävaroja.

67. pyytää Euroopan komissiota tiedottamaan Euroopan parlamentille ja alueiden komitealle säännöllisesti edellä mainittuihin raportteihin pohjautuen Eurooppa 2020 -strategian aluesopimusten täytäntöönpanosta EU:n koheesiopolitiikan puitteissa, sekä keskustelemaan niiden kanssa strategisista mukautuksista.

68. kehottaa Euroopan komissiota selostamaan taloudellista ja sosiaalista koheesiota käsittelevässä viidennessä kertomuksessaan käsityksiään koheesiopoliitikan ja Eurooppa 2020 -strategian toteuttamisen välisistä tulevista yhteyksistä.

69. katsoo, että viidennen yhteenkuuluvuutta käsittelevän kertomuksen, joka julkaistaan marraskuun alussa 2010, tulee käynnistää EU:n laajuinen keskustelu koheesiopoliitikan tulevista suuntaviivoista Eurooppa 2020 -strategian valossa ja että paikallis- ja alueen tulo osallistua keskusteluun, jotta suuntaviivat voidaan hyväksyä kuulemis- ja yhteistyövaiheen jälkeen ajoissa ennen uuden tukikauden alkamista.

70. pitää lisäksi tarpeellisena nivoa alueiden komitea rakenteellisesti Eurooppa 2020 -strategian toteuttamiseen ja ehdottaa tässä yhteydessä, että kevään huippukokoukselle esitettävä Euroopan komission vuosikertomus sisältäisi pysyvän luvun paikallis- ja alueviranomaisten nivomisesta strategiaan.

71. korostaa Eurooppa 2020 -strategian seurantafoorumien tarjoamaa paikallista ja alueellista asiantuntemusta, jonka avulla voidaan tarkastella Eurooppa 2020 -strategian toteuttamista ja edistää alueiden komitean työtä.

tekee näin ollen seuraavat päätelmät:

72. Koheesiopoliitikassa on myös vastedes suuntauduttava EU:n perussopimuksessa asetettujen taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen koheesion tavoitteiden mukaisesti ja pyrittävä erityisesti vähentämään alueiden kehityseroja sekä muita heikommassa asemassa olevien alueiden jälkeensä jääneisyyttä.

73. Koheesiopoliitikka antaa näin ollen aktiivisen panoksen Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden toteuttamiseen.

74. Tässä voidaan onnistua vain, jos koheesiopoliitikka kohdennetaan myös tulevaisuudessa kaikkiin Euroopan unionin alueisiin.

75. Vain koheesiopoliitikan horisontaalisella lähestymistavalla voidaan varmistaa, että kaikilla Euroopan unionin alueilla on mahdollisuus osallistua aktiivisesti Eurooppa 2020 -strategian toteuttamiseen.

76. Tämä voidaan toteuttaa *paikallis- ja alueviranomaisten kanssa tehtävällä aluesopimuksella*, jossa määritellään paikallis- ja alueviranomaisten osuus Eurooppa 2020 -strategian täytäntöönpanossa sekä annetaan suositus aluesopimuksiksi. Aluesopimukset voisivat mahdollistaa jäsenvaltioitasolla paikallis- ja alueviranomaisten järjestelmällisen osallistumisen toimintaan niiden kulloisenkin toimivallan mukaisesti.

77. Tässä yhteydessä painopisteenä on edelleen oltava koheesiopoliittinen tuki heikoimmille ja ongelmallisimmille alueille. Niitä alueita varten, jotka eivät vuoden 2013 jälkeen enää nauti korkeimmasta tuesta (niin sanotusta tilastollisesta vaikutuksesta kärsivät alueet mukaan luettuina), on niiden jatkuvista tarpeista johtuen löydettävä asianmukaisia ja oikeudenmukaisia siirtymäjärjestelyjä, jotta varmistetaan kyseisillä alueilla saavutettujen tulosten säilyminen sekä turvataan kestävä kehitys.

78. Samalla on edelleen tuettava alueita, jotka antavat jo nyt merkittävän panoksen EU:n kilpailukykyyn. Myös taloudellisesti vahvoilla alueilla on rakenteellisesti heikompia seutuja, joita on myös tuettava.

79. Alueellisella yhteistyöllä voidaan antaa rajatylittävän, ylikansallisen ja alueiden välisen yhteistyön puitteissa huomattava panos Eurooppa 2020 -strategian toteuttamiseksi.

80. Euroopan sosiaalirahaston on myös tulevaisuudessa oltava mukana koheesiopoliitikassa, ja tämä on varmistettava yhteisellä puiteasetuksella.

81. Alueiden komitea on nivottava järjestelmällisesti – myös hyödyntämällä Eurooppa 2020 -strategian seurantafoorumien havaintoja – Eurooppa 2020 -strategian toteuttamiseen. Tätä varten kevään huippukokoukselle esitettävään Euroopan komission vuosikertomukseen tulisi sisältyä *pysyvä luku paikallis- ja alueviranomaisten nivomisesta* strategian toteuttamiseen.

82. Euroopan unionin paikallis- ja alueviranomaiset ovat valmiita antamaan unionin tulevan koheesiopoliitikan soveltamisen yhteydessä panoksensa Eurooppa 2020 -strategian onnistumiseen.

Bryssel 5. lokakuuta 2010

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Mercedes BRESSO

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”BKT ja muut indikaattorit – Edistyksen mittaaminen”

(2011/C 15/04)

ALUEIDEN KOMITEA

- toteaa, että BKT ei kerro tarkasti yhteiskunnan kyvystä ratkaista ilmastonmuutoksen, resurssien tehokkaan käytön, elämänlaadun tai sosiaalisen osallisuuden kaltaisia haasteita. Sen vuoksi komitea esittää, että politiikkojen ja julkishallinnon strategioiden laadintaa ohjaavien indikaattoreiden tulisi olla yhteensopivia Eurooppa 2020 -strategiassa asetettujen painopisteiden kanssa.
- katsoo, että tiedonannossa käsitellyt viisi toimenpidettä taloudellisen ja sosiaalisen edistyksen mittaamiseksi ovat asianmukaisia ja niitä voidaan käyttää Eurooppa 2020 -strategiaan sisältyvien ehdotusten perustana. Kyseiset viisi toimenpidettä ovat a) BKT:n täydentäminen ympäristöä koskevilla ja sosiaalisilla indikaattoreilla, b) lähes reaaliaikaisen tiedon hankkiminen päätöksenteon tueksi, c) hyvinvoinnin jakautumisesta ja epätasa-arvosta kertovien tietojen täsmällisempi raportointi, d) eurooppalaisen kestävä kehityksen tulostaulun kehittäminen ja e) kansantalouden tilinpidon laajentaminen ympäristöä koskeviin ja sosiaalisiin seikkoihin. Kyseisten toimenpiteiden ei pidä olla pelkästään jälkiarvioinnin välineitä, vaan niitä tulee käyttää päätöksenteon tukena.
- katsoo, että menetelmiä on parannettava, jotta saatavilla olisi nopeasti entistä täydellisempiä ja todellista tilannetta aiempaa paremmin vastaavia tietoja, joiden ansiosta käytettävissä olisi päätöksentekoprosessia helpottavia indikaattoreita. Komitea korostaa, että paikallisten, alueellisten, valtiollisten ja EU:n viranomaisten käyttämien indeksien tulee olla yhtenäisiä ja niiden tulee edistää yhteiskunnallisten innovaatioiden syntyä ja leviämistä sekä päätöksenteon johdonmukaisuutta.
- katsoo, että Eurostatin tulee ottaa huomioon komission tiedonannossa tehdyt ehdotukset, mutta elämänlaatua, kestävyyttä ja tulon- ja omaisuudenjakoa koskeviin laajempiin näkökohtiin tulisi sisällyttää myös alueelliset tilastot.
- korostaa, että rakennerahastojen toiminnassa, koheesiorahasto mukaan luettuna, ei voi eikä tule enää vuoden 2013 jälkeen käyttää lähtökohtana pelkästään asukaskohtaista bruttokansantuotetta.
- kannattaa tiedonannossa esitettyjä ajatuksia ja yhtyy komission näkemykseen, jonka mukaan BKT:ta on pidettävä tärkeänä indikaattorina talouskasvun ja hyvinvoinnin mittaamiseksi Euroopassa ja sen alueilla. Unionin politiikoista päättämiseksi ja niiden arvioimiseksi olisi kuitenkin suotavaa kehittää täydentäviä indikaattoreita, joilla voidaan mitata nykyistä tarkemmin edistymistä sosiaalisten, taloudellisten ja ympäristöön liittyvien tavoitteiden pitkäjänteisessä toteuttamisessa.

Esittelijä:	Vicente Álvarez Areces (ES, PSE), Asturiasin aluehallituksen puheenjohtaja
Viiteasiakirja:	Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille – BKT ja muut indikaattorit – Edistyksen mittaaminen muuttuvassa maailmassa KOM(2009) 433 lopullinen

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

A. Yleistä

1. ottaa tyytyväisenä vastaan komission tiedonannon, joka tarjoaa alueiden komitealle tilaisuuden jatkaa keskustelua unionin tulevaisuudesta muuttuvassa maailmassa. Realiteetit tarkasti ilmaisevien indikaattoreiden määrittely tehokkaan toiminnan perustaksi on välttämätöntä ja velvoittaa meidät työskentelemään uuden kasvumallin kehittämiseksi.

2. muistuttaa, että AK on useita kertoja käsitellyt tiedonannon aihepiiriin liittyviä kysymyksiä. Keskustelussa vuoden 2010 jälkeisestä Lissabonin strategiasta AK pyysi äskettäin (CdR 25/2009), että seuraavassa strategiassa asetettaisiin nimenomaisesti yleistavoitteeksi ”korkea elämänlaatu ja kaikkien EU:n kansalaisten hyvinvointi”, ja toisti, että köyhyyden ja tuloerojen torjuminen edellyttää alueellista lähestymistapaa useilla eri politiikanlohkoilla. AK pani niin ikään merkille ”lisääntyvän tyytymättömyyden BKT:n käyttöön ensisijaisena indikaattorina talouden suorituskykyä mitattaessa” ja kehotti ”laatimaan uusia indikaattoreita, joiden avulla voidaan mitata nykyistä tarkoituksenmukaisemmin vaurautta, hyvinvointia ja elämänlaatua Euroopassa”.

3. muistuttaa, että lisäksi AK on suuntaa-antavassa lausunnossaan ”Koheesiopolitiikan tulevaisuus”(CdR 210/2009 fin) ilmaissut kannattavansa ”eriytettyä lähestymistapaa, kun koheesiopolitiikan arvioinnissa hyödynnetään huolella valittuja ja merkityksellisiä indikaattoreita, jotta varoja käytettäisiin kohdenneusti ja jotta rakennepoliitiikan vaikutukset voitaisiin esittää kattavasti”.

4. katsoo, että keskustelu muiden indikaattoreiden kuin BKT:n käytöstä on poliittinen keskustelu, jonka pohjalta on selvitettävä, mitä hyvinvointi merkitsee nykyisille ja tuleville sukupolville ja mitkä ovat tarkoituksenmukaisimmat toimintalinjat, joiden avulla kyseinen hyvinvointi saavutetaan.

5. toteaa, että Euroopan komissio yhteistyössä Eurostatin kanssa, *Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress* (talouden suorituskyvyn ja sosiaalisen kehityksen mittaamista käsittelevä komissio) eli niin kutsuttu Stiglitz–Sen–Fitoussi-komissio sekä OECD pyrkivät toiminnallaan samaan tavoitteeseen.

6. katsoo, että tiedonannossa käsitellyt viisi toimenpidettä taloudellisen ja sosiaalisen edistyksen mittaamiseksi ovat asianmukaisia ja niitä voidaan käyttää Eurooppa 2020 -strategiaan sisältyvien ehdotusten perustana. Kyseiset viisi toimenpidettä ovat a) BKT:n täydentäminen ympäristöä koskevilla ja sosiaalisilla indikaattoreilla, b) lähes reaaliaikaisen tiedon hankkiminen päätöksenteon tueksi, c) hyvinvoinnin jakautumisesta ja epätasa-arvosta kertovien tietojen täsmällisempi raportointi, d) eurooppalaisen kestävä kehityksen tulostaulun kehittäminen ja e) kansantalouden tilinpidon laajentaminen ympäristöä koskeviin ja sosiaalisiin seikkoihin. Kyseisten toimenpiteiden ei pidä olla pelkästään jälkiarvioinnin välineitä, vaan niitä tulee käyttää päätöksenteon tukena.

7. muistuttaa, että tiedonanto julkaistaan samanaikaisesti Eurooppa 2020 -strategian käynnistämisen ja unionin kehityksen keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä määrittävän poliittisen keskustelun kanssa sekä vuoden 2010 jälkeisistä rahoitusnäkymistä käytävän keskustelun kanssa, ja se vaikuttaa epäilemättä koheesiopolitiikkojen suuntauksiin ja niin ollen niiden määrärahoihin. Asianmukaiset indikaattorit helpottavat EU:ssa alue- ja paikallistasolla esiintyvien tulotasa- (sekä virallisen oppimisen että epävirallisen oppimisen tuloksena hankittua) koulutustasoa, julkisten palvelujen saatavuutta, terveyspalveluiden laatua sekä kulttuuriresurssien tarjontaa koskevien erojen tunnistamista.

8. katsoo, että näin ollen tulisi ottaa huomioon Euroopan komission aluepolitiikan pääosaston tutkimus ”Alueet 2020”, jossa käytetään alueellisia indikaattoreita, jotta voidaan kartoittaa kunkin alueen tilanne erilaisten haasteiden edessä sekä alueiden asema suhteessa niiden lähialueisiin.

9. huomauttaa, että vaikka alue- ja paikallisviranomaisten merkitystä ei korosteta komission tiedonannossa, onnistuneiden, parhaiden käytänteiden tiimoilta toteutettujen hankkeiden perusteella on pääteltävissä, että alue- ja paikallisviranomaisilla voi olla keskeinen rooli kattavamman, yhteiskunnan (taloudellista, ekologista ja sosiaalista) edistystä mittaavan menetelmän käyttöönotossa ja levittämisessä edellyttäen, että niillä on asianmukaiset valmiudet ja resurssit, kuten EU:n tai kansallisten lähteiden taloudellinen tuki. Yksi edellytys hyvinvointia laajemmalla mielessä mittaavien indikaattoreiden vakiintumiselle on, että ne on mahdollista jakaa osiin alue- ja paikallistasolla. Tästä syystä on välttämätöntä, että alue- ja paikallisviranomaiset osallistuvat toimintaan.

10. korostaa, että yhtäläisten mahdollisuuksien periaatteessa on otettava huomioon erityisesti maaseutualueiden ja syrjäisten alueiden, teollisuuden muutosprosessissa olevien alueiden sekä vakavista ja pysyvistä luontoon tai väestöön liittyvistä haitoista kärsivien alueiden, kuten pohjoisimpien alueiden, joiden väestötiheys on erittäin alhainen, ja saaristoalueiden, syrjäisimpien alueiden, rajaseutu- ja vuoristoalueiden asukkaat. Kyseisiin alueisiin on kiinnitettävä erityishuomiota tavoitteessa vähentää unionin alueiden välisiä eroja. Näiden alueiden hauraus johtuu taloudellisista, sosiaalisista, maantieteellisistä, historiallisista, alueellisista sekä väestönkehitykseen ja ympäristöalaan liittyvistä jännitteistä. Ne on huomioitava erityisesti laadittaessa luetteloa indikaattoreista, jotka osoittavat, minkälainen infrastruktuuri ja minkälaisia yleishyödyllisiä palveluja kyseisten alueiden asukkailla on käytettävissään ja mitkä ovat heidän mahdollisuutensa hyödyntää niitä. Luettelossa tulisi ottaa huomioon alueellisessa toimintasuunnitelmassa ja Leipzigin peruskirjassa tehdyt kompromissit, jotta voidaan vauhdittaa monikeskisuusitua ja uutta rakenteellista vuorovaikutusta kaupunki- ja maaseutualueiden välillä. On selvää, että kyseisen vuorovaikutuksen luonne määrittelee ympäristöpuutteet ja auttaa myös parantamaan paikallisten ja alueellisten politiikkojen laatua.

11. katsoo, että Eurostatin tulee ottaa huomioon komission tiedonannossa tehdyt ehdotukset, mutta elämänlaatua, kestävyttä ja tulon- ja omaisuudenjakoa koskeviin laajempiin näkökohtiin tulisi sisällyttää myös alueelliset tilastot. Eurostatin laatiman alueita koskevan tilastollisen vuosikirjan tulisi olla asiakirja, josta käydään vuosittain poliittista keskustelua ja jota hyödynnetään unionin politiikkojen uudelleenohjelmoimiseksi.

B. Bruttokansantuotteen kasvua kuvaava indikaattori riittämätön 2000-luvun politiikan ohjaamiseksi

12. panee merkille, että tiedonannossa "BKT ja muut indikaattorit – Edistyksen mittaaminen muuttuvassa maailmassa" komissio tunnustaa nimenomaisesti BKT-indikaattorin rajoitukset ja ehdottaa samalla, että käynnistetään keskustelu keinoista täydentää sitä muilla indikaattoreilla. Komissio toteaa kuitenkin tiedonannon päätelmissä, että puutteistaan huolimatta BKT on edelleen paras yksittäinen mittari kertomaan markkinoiden suorituskyvystä. Väittämää voidaan pitää kiistanalaisena, ja lisäksi tiedonannossa käsitellään sosiaalista edistystä ja hyvinvointia, joiden mittaamiseen BKT ei ole tarkoituksenmukaisin indikaattori.

13. toteaa, että käynnissä on kansainvälisiä neuvotteluja, joilla tähdätään YK:n sopimukseen maailmanlaajuisten ilmastomuutosta koskevien toimien määrittelystä vuoden 2012 jälkeen, kun Kioton pöytäkirjan ensimmäinen sitoumuskausi päättyy. Lisäksi EU on yksipuolisesti sitoutunut leikkaamaan päästöjään vuoteen 2020 mennessä vähintään 20 prosenttia vuoden 1990 tasoon verrattuna ja on valmis korottamaan tavoitteen 30 prosenttiin, mikäli muut päästöjen valtaosasta vastaavat teollisuusmaat ja kehitysmaat sitoutuvat osana globaalia sopimusta toteuttamaan oman osuutensa ilmastomuutoksen hillitsemistoinmista. Tieteelliset tulokset osoittavat, että vuoteen 2050 mennessä päästöjä olisi leikattava vielä lisää – vähintään 50 prosenttia vuoden 1990 tasosta. Näin kunnianhimoiset tavoitteet vaativat siirtymistä vähähiiliseen talouteen, jonka tuotantomenetelmät ja kulutusmallit säästävät energiaa ja muita resursseja. Oleellista on, että tämä uusi suuntaus otetaan huomioon keskeisissä talousindikaattoreissa.

14. muistuttaa, että kuten OECD toteaa, BKT mittaa tuotantoa eikä sitä hyvinvointia, jota kyseinen tuotanto tuottaa väestölle. Monet BKT:hen sisältyvät toiminnot merkitsevät itse asiassa kansalaisten hyvinvoinnin heikkenemistä (esimerkiksi asuinpaikan ja työpaikan välisen pitkän etäisyyden aiheuttamista ruuhkista johtuvat korkeat matkakustannukset tai toimet, joilla korjataan tiettyjen toimintojen kielteisiä ympäristövaikutuksia). Lisäksi kansalaisten hyvinvointi riippuu heidän käytettävissään olevista tuloista sekä julkishyödykkeiden saatavuudesta ja hinnasta. Samansuuntainen kanta esitetään Stiglitz–Sen–Fitoussi-komission raportissa, jossa todetaan, että "jo kauan on epäilty, että BKT saattaa olla huono väline hyvinvoinnin ja jopa markkinoiden toiminnan mittaamiseen".⁽¹⁾

15. korostaa niin ikään, että BKT:ssa ei oteta huomioon ympäristöön vaikuttavia tekijöitä, kuten resurssien niukkuutta, hiilidioksidipäästöjä, saasteiden vaikutuksia, veden laatua, biologista monimuotoisuutta tai väestön kaupunkiin keskittymisen ja maaseudun väestökadon vaikutuksia. Siinä ei myöskään eritellä erittäin tärkeitä sosiaalisia näkökohtia, kuten tulojen jakautumisen yksilöllisiä ja alueellisia eroja, köyhyyttä tai terveydentilaa. Siinä ei myöskään oteta huomioon toimintaa, jota ei tunnusteta markkinoilla, kuten pimeää työtä, kotona tehtävää työtä, vapaaehtoistyötä tai vapaa-ajan toimintaa.

16. korostaa niin ikään olennaisten tietojen puuttumista. Yksittäinen maa voi kasvattaa bruttokansantuotettaan käyttämällä luonnonvarojaan intensiivisesti, mutta maan pääoma pienenee, jolloin tuleville sukupolville sitä jää käytettäväksi entistä vähemmän. Lisäksi komitea varoittaa pitämästä talouskasvua hyvinvoinnin muiden ulottuvuuksien vastakohtana. Kokemukset osoittavat, että terve talouskasvu on useimmiten edellytys sille, että hyvinvoinnin muut ulottuvuudet otetaan huomioon politiikassa.

17. ilmaisee unionin toimielimille mielipiteenään, että viestejä, joita kansalaisille halutaan välittää BKT:hen ja henkeä kohden ilmaistuun BKT:hen liittyvien indikaattoreiden avulla, on yhdenmukaistettava ja selkiytettävä. Tarvitaan entistä avoimempaa tiedotuspolitiikkaa.

18. huomauttaa, että unionin virallisissa asiakirjoissa, sopimukset ja eräät asetukset mukaan luettuina, BKT:n (GDP, *Gross Domestic Product*) ohella käytetään muita siihen läheisesti liittyviä indikaattoreita. Esimerkiksi "lähentymistavoitteen" piiriin (kaudella 2007–2013) kuuluvien alueiden määrittelyssä ja luokittelussa käytetään bruttokansantuotetta henkeä kohden. Määrittelyssä, mitkä valtiot voivat saada yhteisrahoitusta koheesiorahastosta, käytetään bruttokansantuloa (BKTL) asukasta kohden (*per capita Gross National Product*, GNP, tai *Gross National Income*, GNI). Bruttokansantuloa käytetään myös rahoitusnäkyvien yhteydessä määriteltäessä budjettimenojen ylärajaa. Taloudellisesta, sosiaalisesta ja alueellisesta yhteenkuuluvuudesta tehdyn pöytäkirjan n:o 28 mukaan viitelukuna käytetään bruttokansantuotetta henkeä kohden, kun päätetään, mitkä jäsenvaltiot voivat saada rahoitusta koheesiorahastosta. (*)

⁽¹⁾ Joseph Stiglitz, Amartya Sen & Jean Paul Fitoussi, *Issues Paper*, Commission on the Measurement of the Economic Performance and Social Progress, 25 päivänä heinäkuuta 2008.

(*) Käänt. huom. Bruttokansantuotetta (BKT) ja bruttokansantuloa (BKTL) vastaavien termien käyttö on useilla kielillä – kuten suomenoksisakin – jonkin verran häilyvää. Lausunnon espanjankielisessä alkutekstissä käytetään termiä *producto interior bruto*, PIB, (englannin *Gross Domestic Product*, GDP), joka on suomeksi bruttokansantuote (BKT), sekä toisaalta *renta nacional bruta*, RNB, ja *producto nacional bruto*, PNB, joista molemmista käytetään suomennosta bruttokansantulo, BKTL. (englannin *Gross National Income*, GNI, tai *Gross National Product*, GNP).

19. korostaa, että rakennerahastojen toiminnassa, koheesio-rahasto mukaan luettuna, ei voi eikä tule enää vuoden 2013 jälkeen käyttää lähtökohtana pelkästään asukaskohtaista bruttokansantuotetta.

C. Toimenpiteet edistykseen mittaamiseksi muuttuvassa maailmassa: kommentteja tiedonannossa selostetuista indikaattoreista

20. kannattaa tiedonannossa esitettyä ajatusta siitä, että komissio kehittäisi kattavan ympäristöindeksin ja entistä parempia elämänlaatuindikaattoreita. Komitea antaa sen vuoksi vankan tukensa ehdotukselle kokeiluhankkeen järjestämisestä **kattavan ympäristöindeksin** kehittämiseksi. Kyseisessä indeksissä tulisi ottaa huomioon sellaiset näkökohdat kuin kasvihuonekaasupäästöt, luonnonalueiden häviäminen, ilmastonsaasteet, veden käyttö ja jätteiden tuottaminen. Koska menetelmiä tällaisen kokomaindeksin määrittelemiseksi on jo olemassa, komitea kehottaa komissiota julkistamaan valmistelutyön ja esittelemään sen pikaisesti, jotta siitä voidaan keskustella kuluvan vuoden 2010 aikana, kuten tiedonannossa kaavaillaan. Kuten komissio toteaa tiedonannossaan, indikaattoreissa ei tule ottaa huomioon yksinomaan kielteisiä tai myönteisiä ympäristömuutoksia vaan myös ympäristön laadun taso. Tässä yhteydessä on tärkeää, ettei ympäristönäkökohtiin perustuvat indikaattorit kannusta kestävä kehityksen vastaiseen resurssien käyttöön.

21. muistuttaa, että BKT ei ole kaikenkattava indeksi, koska sosiaali- ja ympäristökustannukset eivät nykyisin kuvastu täysimääräisesti tuotteiden ja palveluiden hinnassa. Alueiden komitea kehottaa sen vuoksi komissiota ja jäsenvaltioita jatkamaan toimintaansa sen hyväksi, että kulloisenkin tuotteen todelliset taloudelliset kustannukset otetaan huomioon tulevassa lainsäädännössä.

22. katsoo niin ikään, että kyseisen indeksin, joka mittaa unionin alueella toteutettujen suojelutoimien tuloksia ja ilmaisee määrällisesti ympäristöalan edistystä tai taantumista, tulisi kattaa valtioiden lisäksi myös unionin alueet. Komission tulisi sisällyttää menetelmänsä tarvittavat tekijät indeksin määritelmän laajentamiseksi. Toisaalta olisi kehitettävä eurooppalaisia kannustimia niitä alueita varten, jotka saavuttavat tai ylittävät asetetut tavoitteet.

23. muistuttaa, että Portugali EU:n silloisena puheenjohtajavaltiona esitti muita kuin BKT-indikaattoria käsittelevässä EU:n konferenssissa, että edistystä tulisi voida mitata eri alueilla täysin vertailukelpoisella tavalla, ja huomautti, että alueiden välisen vertailun poissulkevien indeksien merkitys on rajallinen. Lissabonissa kokoontunut Eurooppa-neuvosto suosittelikin, että alueellinen ulottuvuus kytkettäisiin entistä selvemmin makrotaloudellisiin indikaattoreihin.

24. pitää tärkeänä kehittää ympäristön laatua kuvaava indeksi (jonka ei pidä jäädä pelkäksi mahdollisuudeksi, kuten tiedonannossa todetaan), joka kertoo paitsi terveellisessä ympäristössä asuvien eurooppalaisten määrän myös alueet, joilla kysei-

nen laatu toteutuu, jotta voidaan analysoida, minkälaisen toimintatapojen avulla tavoite on pystytty saavuttamaan. Komitea ehdottaa sen vuoksi, että ympäristön laatua analysoidaan EU:n eri alueilla alueiden vertailun helpottamiseksi.

Niinpä on tärkeää, että **Euroopan ympäristökeskuksen laatimat kartat ja sen määrittelemät ensisijaiset indikaattorit** ovat keskeisessä asemassa kunkin eurooppalaisen alueen ominaispiirteitä määriteltäessä, jotta voidaan suunnitella entistä täsmällisempiä aluekohtaisia toimintalinjoja sekä solidaarisuusstrategia niiden alueiden tukemiseksi, joilla on historiallisista syistä suurempia vaikeuksia ympäristönsä laadun parantamisessa. Alueellisten ympäristöseurantakeskusten perustamisen tukeminen olisi verrattoman arvokas keino seurata ja laatia alhaalta ylöspäin suuntautuvia toimintalinjoja, joissa kukin alue toisi esiin erityispiirteensä sekä yhtäläisyytensä muiden eurooppalaisten alueiden kanssa. Tämä helpottaisi joustavien ja epäsymmetristen politiikkojen toteuttamista EU-tasolla ja kehittäisi alueidenvälistä yhteistyötä edistäviä suhteita.

25. pitää tärkeänä indikaattoreita, jotka kuvaavat sellaisia elämänlaatuun ja hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä kuin julkiset palvelut, terveys, vapaa-aika, vauraus, liikkuvuus ja puhdas ympäristö, koska ne ovat samalla sekä hyvän tai huonon ympäristön todisteita että syitä. Lyhyesti sanottuna yhteiskunnan – tai alueen – kehitys on kestävyydeltään tervettä, jos sen taloudellinen rakenne (tuotanto, jakelu ja kulutus) on yhteensopiva ympäristönsuojelullisten ja sosiaalisten tavoitteiden kanssa. OECD:n tutkimukset ihmisten hyvinvointikäsitteistä ovat niiden käytön kannalta tärkeitä.

26. kannattaa ajatusta siitä, että sekä ympäristö- että sosiaalikeskustelua koskeviin indikaattoreihin liittyvät tiedot toimitetaan lähes reaaliaikaisesti päätöksenteon tueksi, ja pitää viime vuonna esitettyä yhteistä ympäristötietojärjestelmää (*Shared Environmental Information System*, SEIS) merkittävänä edistysaskeleena. Ympäristötietojen kahden-kolmen vuoden viive taloudellisiin tietoihin nähden on kurottava umpeen.

Komitea muistuttaa nykyisten sosiaali-indikaattoreiden osalta, että Eurostat työstää parhaillaan vuosia 2006, 2007, 2008 ja 2009 koskevaa yhtenäistettyä eurooppalaista kyselytutkimusta, jota ei ole julkaistu mutta joka tarjoaa tietoa kotitalouksien elinoloista unionin kaikissa jäsenmaissa. On siis jo olemassa perusrakenne, jota voidaan mukauttaa aluetason olosuhteisiin.

Komitea ehdottaa näin ollen, että ryhdytään toimenpiteisiin **yhtenäistetyn sosiaalikeskustelun** toteuttamiseksi unioni- ja aluetasolla. Kyseistä kyselyä tulisi hyödyntää koheesio- ja päätöksenteon perustana alue- ja paikallistasolla.

27. pitää tulojen jakautumista ja epätasa-arvoa koskevia tietoja erittäin tärkeinä ja yhtyy tiedonannon toteutukseen, jonka mukaan ”sosiaalinen ja taloudellinen koheesio on yksi yhteisön kaikenkattavista tavoitteista. Tarkoituksena on kaventaa alueiden ja sosiaalisten ryhmien välisiä eroja.”

Komitea jää kuitenkin kaipaamaan nimenomaista viittausta alueelliseen yhteenkuuluvuuteen, joka liittyy erityisesti ympäristönäkökohtiin ja eräillä alueilla esiintyviin, kyseisten alueiden kehitystä hidastaviin luonnonhaittoihin. Nämä seikat tulee ottaa huomioon päätöksenteon pohjana käytettävissä analyyseissä, ja siksi ne olisi mitattava, minkä jälkeen niistä olisi tehtävä vertailuanalyysi.

Vaurauden jakautuminen aiheuttaa yhä enemmän huolta, sillä vaikka asukaskohtainen BKT kasvaa, myös köyhyysrajalla elävien määrä saattaa samaan aikaan lisääntyä. Sen vuoksi tarvitaan entistä tarkempaa tietoa vaurauden jakautumisesta ja epätasa-arvosta, jotta sosiaaliseen, taloudelliseen ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen tähtäävät politiikat pystytään suunnittelemaan nykyistä paremmin.

Lisäksi kulloisenkin alueen – sekä työssä käyvän että työttömänä olevan – työvoiman koulutustaso tarjoaa avainindikaattorin, sillä sosiaaliryhmien koulutustasoerojen ymmärtäminen saattaa auttaa kehittämään asianmukaisia poliittisia toimia.

Olisi myös tutkittava erikseen äskettäisen taantuman suoraa ja epäsuoraa vaikutusta ja seurauksia eri alueiden ja yhteiskuntaryhmien hyvinvointiin, jotta voidaan tehdä päätelmiä ja ehdotuksia sekä mahdollisuuksien mukaan valmistautua vastaaviin tapauksiin tulevaisuudessa.

28. katsoo kuitenkin sosiaalisten indikaattoreiden osalta, että yhteys alueellisen tai yksilökohtaisen epätasa-arvon ja ympäristövaikutusten välille voidaan luoda ilman köyhyyttäkin. Tarvitsee vain pitää mielessä, että epätasa-arvon lisääntyminen, etenkin jos se merkitsee veronkantomahdollisuuksien pienenemistä, heikentää mahdollisuuksia toteuttaa uuden, kestävän kehityksen edellyttämiä rakenneuudistuksia. Samaten tulotasojen aleneminen rajoittaa kotitalouksien mahdollisuuksia toteuttaa kyseisen kestävän kasvun edellyttämät kulutusmallin muutokset. Toisaalta on todettava, että kestävyysperiaatteita noudattava käytäytymismalli tuottaa keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä säästöjä, jotka kompensoivat alkuinvestoinnin.

Tuloeroja ja alueellisia eroja kuvaavat indeksit on näin ollen otettava keskeisesti huomioon tulevissa strategisissa päätöksissä.

29. kannattaa tiedonannossa esitettyä **kestävän kehityksen tulostaulun** kehittämishanketta. Tulostaulusta on joka tapauksessa saatava mahdollisimman suuri hyöty, ja siinä olisi otettava akateemistyyppistä jälkiarviointia. Kyseisen tulostaulun, jonka tulee kattaa kaikki maat ja alueet ja jossa tulee varmistaa, että kunkin tason tilastojärjestelmät ovat keskenään yhteensopivat, on toisin sanoen toimittava välineenä, jonka avulla voidaan toteuttaa toimia ja laatia suuntaviivoja alakohtaisten ja alueellisten EU-politiikkojen suunnittelemiseksi. Sen tulee siten edistää yhteiskunnallista innovatiivisuutta ja sitä kautta erityisesti kestä-

vyysnäkökohdan sisällyttämistä kaikkiin strategiisiin prosesseihin sekä lisätä parhaiden käytänteiden vertailua ja nopeuttaa tavoiteltua kehitystä. Komitea kehottaa komissiota esittämään tiedonannossa mainitun koeversion mahdollisimman pian.

30. katsoo, että uusien indikaattorien tulee olla vakaita, luotettavia ja laajalti hyväksytyjä, jotta niillä voidaan mitata edistystä ekologisesti tehokkaan talouden luomisessa. Niiden tulee olla yhteiskunnallisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävän kehityksen indikaattorien tulostaulun laatimisen perusta. Biologisen monimuotoisuuden on oltava osa näitä uusia indikaattoreita.

31. kannattaa integroituun ympäristö- ja taloustilinpitoon liittyviä pyrkimyksiä ”vihreän kirjanpidon” kehittämiseksi. Merkittävää edistystä on saavutettu tietyissä asioissa Eurostatin, jäsenvaltioiden tilastolaitosten ja OECD:n toimien koordinoimien ansiosta, mutta toiminta on ulotettava koskemaan kaikkia EU:n jäsenvaltioita, jotta jo vuoteen 2013 mennessä olisi yhteisen lainsäädäntökehyksen puitteissa käytettävissä ympäristötilit energiankulutukselle ja jätteen käsittelylle sekä rahatilit ympäristöön liittyville tuille.

Myös Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmän (EKT) sosiaalisista indikaattoreista (joita ovat mm. kotitalouksien käytettävissä olevat tulot tai käytettävissä olevat mukautetut tulot) koostuvaa tulostaulua on täydennettävä ulottamalla se kaikkiin EU:n jäsenvaltioihin ja alueisiin ja kannustamalla sen käyttöön, sillä se mittaa kulutusta ja säästöä paremmin kuin nykyinen asukaskohtainen BKT-indikaattori.

D. Toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteet sekä sääntelyn parantaminen

32. katsoo, että tiedonannossa esitetyt asiat kuuluvat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen kolmannen osan XVIII ja XX osaston piiriin, sillä kyseisissä osastoissa käsitellään taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta sekä ympäristöä.

33. katsoo, että tiedonannossa käsitellyt politiikanalat eivät kuulu Euroopan unionin yksinomaiseen toimivaltaan, joten niihin on sovellettava toissijaisuusperiaatetta. Komitea toteaa kuitenkin, että aiheeseen liittyy kansainvälisiä näkökohtia, joita ei voida asianmukaisesti ratkaista jäsenvaltioiden tai alue- ja paikallisviranomaisten itsenäisin toimin. Näin ollen tavoitteet saavutetaan tehokkaammin yhteisten toimintalinjojen ja koordinoitun toiminnan avulla.

34. katsoo, että tiedonannossa kaavailut toimet vaikuttavat olevan suhteellisuusperiaatteen mukaisia, sillä niissä ei mennä pitemmälle kuin on tarpeen tavoitteiden saavuttamiseksi. Komissio aikoo etenkin kehittää indikaattoreita ja muita valvontavälineitä, kuten kestävän kehityksen eurooppalaisen tulostaulun.

35. kehottaa sääntelyn parantamiseen liittyen Euroopan komissiota tunnustamaan entistä selvemmin alue- ja paikallisviranomaisten roolin ja etenkin tarpeen tukea niiden osallistumista uuden lähestymistavan kehittämiseen sosiaalisen ja ekologisen edistyksen mittaamiseksi. Komission tulisi tarjota tukea ja varoja koko Euroopan unionin kattavien, alue- ja paikallistasoa koskevia tilastotietoja sisältävien tietokantojen perustamiseen. Kyseiset tietokannat helpottaisivat indikaattoreiden kehittämistä EU:n tasolla.

36. muistuttaa, että jäsenvaltiot ja alue- ja paikallisviranomaiset ovat jo määritelleet monenlaisia yksilöllisiä ja eriytettyjä ympäristöä ja taloutta koskevia, sosiaalisia ja teknisiä indikaattoreita. Kyseisten indikaattoreiden avulla voidaan kehittää EU:n laajuisia indikaattoreita, jotka kuvastavat tilannetta jäsenvaltioissa myös alue- ja paikallistasolla, jotta vertailuja voidaan tehdä koko EU:n alueiden ja kuntien välillä.

Euroopan unionia koskevien indikaattoreiden lisäksi olisi hyödyllistä, että käytettävissä olisi myös muiden maiden sekä kansainvälisten elinten keräämää tietoa.

E. Tiivistelmä ja päätelmät

37. katsoo, että BKT:ta on selvästi tarpeen täydentää tilastoilla, jotka kattavat muita ihmisten hyvinvointiin ratkaisevasti vaikuttavia taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristöön liittyviä näkökohtia.

BKT:ta ei kuitenkaan ole tarkoitettu pidemmän aikavälin taloudellisen ja sosiaalisen edistyksen puntariksi, eikä se varsinkaan kerro yhteiskunnan kyvystä ratkaista ilmastonmuutoksen, resurssien tehokkaan käytön, elämänlaadun tai sosiaalisen osallisuuden kaltaisia haasteita. Sen vuoksi komitea esittää, että politiikkojen ja julkishallinnon strategioiden laadintaa ohjaavien indikaattoreiden tulisi olla yhteensopivia Eurooppa 2020 -strategiassa asetettujen painopisteiden kanssa.

38. katsoo, että perinteistä BKT-indeksiä on kehitettävä ja sitä on täydennettävä ympäristöön ja hyvinvointiin liittyvillä tekijöillä. Komitea pitää sen vuoksi aiheellisena kehittää kattava ympäristöindeksi sekä toteuttaa EU-, jäsenvaltio- ja aluetasolla yhtenäistetty sosiaalinen kyselytutkimus.

39. katsoo, että menetelmiä on parannettava, jotta saatavilla olisi nopeasti entistä täydellisempiä ja todellista tilannetta aiempaa paremmin vastaavia tietoja, joiden ansiosta käytettävissä olisi päätöksentekoprosessia helpottavia indikaattoreita. Komitea korostaa, että paikallisten, alueellisten, valtiollisten ja EU:n viran-

omaisten käyttämien indeksien tulee olla yhtenäisiä ja niiden tulee edistää yhteiskunnallisten innovaatioiden syntyä ja leviämistä sekä päätöksenteon johdonmukaisuutta. On myös lisätävä ymmärrystä hyvinvoinnin eri indikaattoreiden välisestä yhteydestä erityisesti, koska indikaattorit, joiden on tarkoitus täydentää BKT:ta, muuttuvat usein pitkällä viiveellä.

40. kehottaa varmistamaan, että indikaattorit valitaan ja niiden sisältö määritellään laajassa alhaalta ylöspäin suuntautuvassa keskusteluprosessissa, johon osallistuvat paikallisyhteisöt, alueet, jäsenvaltiot ja EU ja joka yhteisvaikutuksensa ansiosta takaa tavoitteiden tehokkuuden ja unionin poliittisen toiminnan hyväksyttävyyden sen johdosta, että kansalaiset pystyvät entistä paremmin samaistumaan pyrkimyksiin kriisistä selviytymiseksi sekä ympäristön suojelemiseksi ja elämänlaadun säilyttämiseksi.

41. toteaa, että unionin vuonna 1995 tapahtuneen laajentumisen yhteydessä otettiin käyttöön asukastiheyttä koskeva indikaattori. Sillä on kuvattu pohjoisten harvaan asuttujen alueiden kehittymisen esteitä, joita ovat mm. pitkät välimatkat, palvelujen ja infrastruktuurin kallis toteuttaminen sekä yritysten perustamista vaikeuttava ohut taloudellinen rakenne. Tämänkaltaisia yksinkertaisia indikaattoreita on syytä käyttää jatkossakin mm. koheesiopolitiikan ohjaamisessa.

42. pyytää Euroopan unionia jatkamaan koordinoitua yhteistyötä muiden kansainvälisten organisaatioiden, kuten OECD:n, Maailmanpankin, Kansainvälisen työjärjestön ja tilastolaitosten kanssa, jotta toimet, joihin unionissa on ryhdyttävä, ovat sopu-soinnussa muiden kansainvälisten elinten maailmanlaajuisesti toteuttamien toimien kanssa.

43. korostaa, että indikaattoreiden on sovittava yhteen uuden Eurooppa 2020 -strategian sekä vuodesta 2013 lähtien sovellettavien rahoitusnäkymien keskeisten tavoitteiden kanssa. Yhteisön strategioilla on vaikutuksia talousarvioihin, ja niiden tulee perustua tulevaisuutta koskeviin pyrkimyksiin parantaa realiteetteja, jotka voivat perustua ainoastaan kahteen tiedonlähteeseen, tilastoihin ja kansalaisten mielipiteeseen, sekä eurooppalaisten demokraattisten instituutioiden pätevään johtajuuteen.

44. kannattaa tiedonannossa esitettyjä ajatuksia ja yhtyy komission näkemykseen, jonka mukaan BKT:ta on pidettävä tärkeänä indikaattorina talouskasvun ja hyvinvoinnin mittaamiseksi Euroopassa ja sen alueilla. Unionin politiikoista päättämiseksi ja niiden arvioimiseksi olisi kuitenkin suotavaa kehittää täydentäviä indikaattoreita, joilla voidaan mitata nykyistä tarkemmin edistymistä sosiaalisten, taloudellisten ja ympäristöön liittyvien tavoitteiden pitkäjänteisessä toteuttamisessa.

Bryssel 5. lokakuuta 2010

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*

Mercedes BRESSO

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Yksityisten ja julkisten investointien lisääminen elpymisen ja pitkän aikavälin rakennemuutoksen edistämiseksi: Julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien kehittäminen”

(2011/C 15/05)

ALUEIDEN KOMITEA

- korostaa erityisesti, että julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuushankkeita ei pidä nähdä lyhyt-aikaisena rahoitusratkaisuna, vaan niitä tulee analysoida elinkaaren, suunnittelun, hankkeistamisen, rahoituksen, rakentamisen ja käytön näkökulmasta siten, että otetaan huomioon hankkeen kokonaispituudesta riippuvat kokonaiskustannukset, sillä sopimuksen pituus voi joskus olla jopa 30 vuotta.
- katsoo, että julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet eivät sovellu kaikkiin tilanteisiin, vaan jokaisen hankkeen, julkisen palvelun ja innovointitoiminnan kohdalla on arvioitava, tuottaako kumppanuuden aloittaminen yksityissektorin kanssa lisäarvoa.
- katsoo, että komission on liian aikaista säännellä käyttöoikeussopimuksia. Jos komissio kuitenkin päättää sallia sen, että käyttöoikeussopimukset kuuluvat hankintoja koskevien yhteisön direktiivien piiriin, on erittäin tärkeää, että sääntelystä tehdään mahdollisimman yksinkertaista ja joustavaa. Sääntelyn tulee siinä tapauksessa muistuttaa käyttöoikeusurakoita koskevaa direktiiviä eikä missään tapauksessa palveluhankintoja koskevia sääntöjä.

Esittelijä:	Catarina Segersten Larsson (SE, PPE), Värmlandin läänin maakäräjävaltuuston jäsen
Viiteasiakirja:	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle Yksityisten ja julkisten investointien lisääminen elpymisen ja pitkän aikavälin rakennemuutoksen edistämiseksi: julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien kehittäminen
	KOM(2009) 615 lopullinen

I. POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

1. arvostaa EU:n ja sen jäsenvaltioiden pyrkimyksiä toteuttaa kunnianhimoisia elvytysuunnitelmia, joiden tavoitteena on vaikuttaa rahoitusalaan ja rajoittaa rahoitus- ja talouskriisin vaikutusta kansalaisiin ja reaalityöelämään. Komitea korostaa samalla alue- ja paikallistason osallistumisen merkitystä.
2. katsoo niin ikään, että mainittujen elvytyspyrkimysten yhteydessä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet (*Public Private Partnership*, PPP) voivat olla tehokas tapa toteuttaa infrastruktuurihankkeita, tarjota julkisia palveluja ja edistää innovointitoimintaa.
3. korostaa tässä yhteydessä, että julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuushankkeita ei pidä ensi sijassa nähdä lyhytaikaisena rahoitusratkaisuna, vaan niitä tulee analysoida elinkaaren, suunnittelun, hankkeistamisen, rahoituksen, rakentamisen ja käytön näkökulmasta siten, että otetaan huomioon hankkeen kokonaispituudesta riippuvat kokonaiskustannukset, sillä sopimuksen pituus voi joskus olla jopa 30 vuotta.
4. katsoo, että julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet eivät sovellu kaikkiin tilanteisiin, vaan jokaisen hankkeen, julkisen palvelun ja innovointitoiminnan kohdalla on arvioitava, tuottaako kumppanuuden aloittaminen yksityissektorin kanssa lisäarvoa.
5. kehottaa paikallis- ja alueviranomaisia tutkimaan tarkasti kaikki rajatylittävät leasingjärjestelyt, joihin ne ovat mahdollisesti ryhtyneet tai joihin ne harkitsevat ryhtyvänsä tulevaisuudessa julkisten infrastruktuurien ja muiden julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuushankkeiden rahoittamiseksi. Tarkoituksena on välttää ikävät yllätykset ja niiden vakavat budjettivaikutukset.
6. toteaa, että rahoitusratkaisut ovat erilaisia eri jäsenvaltioissa. Tietyissä jäsenvaltioissa paikallisviranomaisien on esimerkiksi mahdollista itse myöntää lainoja suuriin investointeihin ja rahoittaa niitä. Koska edellytykset ovat niin erilaiset, AK katsoo, että julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet soveltuvat vain tietyissä tapauksissa julkisten varojen hallinnoinnin tehostamiseen ja suurimittaisten hankkeiden toteuttamisenkelppoisuuden parantamiseen.
7. katsoo, että julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet voivat olla tehokas keino julkisten investointien hoitamiseksi, mutta kuhunkin hankkeeseen, julkiseen palveluun tai innovointitoimintaan parhaiten soveltuvan menetelmän arvioinnin tulee olla paikallis- ja alueviranomaisien tehtävä. Tärkeänä edellytyksenä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksille on, että arvioidaan, kuka tai ketkä soveltuvat parhaiten vastaamaan eri riskeistä.
8. katsoo, että EU:n rakennerahastojen tai Euroopan investointipankin rahoitusta voidaan tietyin edellytyksin käyttää julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuushankkeiden tukemiseen.
9. on komission kanssa yhtä mieltä siitä, että julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet voivat olla yksi keinoista ilmastonmuutoksen aiheuttamien ongelmien hallitsemiseksi. Ne voivat myös olla yksi tapa parantaa kasvua ja työllisyyttä EU:n teollisuudessa ja julkisella sektorilla.
10. korostaa, että pienille ja keskisuurille yrityksille on tarjottava nykyistä paremmat edellytykset osallistua julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksiin, sillä ne ovat tässä yhteydessä usein resurssi, jota ei hyödynnetä riittävästi talouskasvun vahvistamisessa ja pysyvien työpaikkojen luomisessa.
11. on sitä mieltä, että paikallis- ja alueviranomaiset pystyvät myös useimmiten parhaiten arvioimaan, miten julkisen sektorin palvelut tulee rahoittaa. Komitea painottaa kunnilla ja alueilla olevan erilaisia rooleja, koska ne paitsi organisoivat, johtavat ja valvovat toimia myös toteuttavat niitä itse. Paikallis- ja alueviranomaisien on selvästi määriteltävä saavutettavat yleisen edun mukaiset tavoitteet ja tarjottavien palveluiden laatu ja hintapolitiikka sekä valvottava kyseisten tavoitteiden noudattamista.

12. on todennut, että kumppanuuden käsitettä on alettu käyttää huomattavasti laajemmin, kuin alun perin oli tarkoitus, ja ehdottaa sen vuoksi, että julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden määritelmää täsmennetään jatkossa siten, että siihen sisältyvät pitkäaikaiset kumppanuussuhteet, yhteinen riskinotto ja toiminnan suuri taloudellinen merkitys. Sen vuoksi on erittäin tärkeää määritellä nykyistä paremmin julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden käsite, jotta voidaan keskustella asianmukaisesti unionin mahdollisista jatkotoimista.

Alueiden komitean näkemykset komission ehdotuksista vuonna 2010 toteutettaviksi viideksi tärkeäksi toimeksi:

Komission ehdotus työryhmän perustamisesta

13. katsoo, että julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien lisääntyessä on tärkeää perustaa kansainvälisen tuen ja kokemustenvaihdon järjestelmä. Komitea korostaa kuitenkin painokkaasti, että edellytykset ovat eri jäsenvaltioissa hyvin erilaiset ja että kumppanuuden onnistumisen ehtona on, että lähtökohdaksi otetaan paikalliset ja alueelliset olosuhteet. AK pitää sen vuoksi tuen ja asiantuntemuksen varmistamista eri jäsenvaltioissa tärkeänä.

14. katsoo, että jos EU:n tasolla perustetaan jokin elin tai ryhmä, on erittäin tärkeää, että paikallis- ja aluetaso ovat edustettuina ja että AK:lla on mahdollisuus nimetä kyseisten tasojen edustajia.

Komission ehdotus yhteistyön tekemisestä EIP:n kanssa julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksiin saatavilla olevan rahoituksen lisäämiseksi

15. katsoo, että suurissa investointihankkeissa on aina noudatettava mahdollisimman suurta varovaisuutta, jotta paikalliset ja alueviranomaiset ja yksityisyrittäjät eivät joudu kestämättömiin takaisinmaksutilanteisiin, sillä kumppanuudet merkitsevät hyvin pitkäaikaisia taloudellisia sitoumuksia. AK pitää EU:n rakennerahastoja hyvin merkittävänä voimavarana julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksissa. Komitea katsoo, että Euroopan investointipankilla tulee olla yhä keskeisempi rooli luotaessa edellytykset menestyksekkäille ja innovatiivisille kumppanuuksille.

Komission ehdotus asiaan liittyvien sääntöjen ja käytänteiden tarkastelemisesta uudelleen sen varmistamiseksi, ettei silloin, kun mukana on yhteisön rahoitusta, julkisten varojen myöntämiseen liity minkäänlaista syrjintää

16. arvostaa komission pyrkimyksiä taata, että julkisten hankintojen ja käyttöoikeussopimusten myöntämisessä noudatetaan EU:n tasolla EY:n perustamissopimuksen peruseriaatteita; niitä ovat muun muassa avoimuus, yhdenvertaiset mahdollisuudet, suhteellisuus ja molemminpuolinen luottamus.

17. katsoo, että komissio voisi pyrkiä entistäkin tarmokkaammin luomaan julkisia hankintoja koskevaan lainsäädäntöön mahdollisuuksia julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien soveltamiseen.

Komission aikomus ehdottaa nykyistä tehokkaampaa innovaatiokehystä, johon kuuluu myös EU:n mahdollisuus osallistua yksityisoikeudellisiin yhteisöihin ja investoida suoraan tiettyihin hankkeisiin

18. katsoo, että kysymystä EU:n osallistumisesta yksityisoikeudellisiin yhteisöihin ja investoimisesta suoraan tiettyihin hankkeisiin sekä myös toissijaisuusperiaatteen toteutumista täytyy tutkia ja selvittää, ennen kuin AK:lla on mahdollisuus ja edellytykset ottaa siihen kantaa.

Komission aikomus harkita säädösehdotuksen antamista käyttöoikeussopimuksista käynnissä olevan vaikutustenarvioinnin perusteella

19. katsoo, että komission on liian aikaista säännellä käyttöoikeussopimuksia. Jos komissio kuitenkin päättää sallia sen, että käyttöoikeussopimukset kuuluvat hankintoja koskevien yhteisön direktiivien piiriin, on erittäin tärkeää, että sääntelystä tehdään mahdollisimman yksinkertaista ja joustavaa. Sääntelyn tulee siinä tapauksessa muistuttaa käyttöoikeusurakoita koskevaa direktiiviä eikä missään tapauksessa palveluhankintoja koskevia sääntöjä.

20. katsoo, että julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien tuleva kehitys ei saa vähentää mahdollisuuksia tarjota työtilaisuuksia ihmisille, joilla on erityistarpeita; tämä vastaa EU:n tuomioistuimen oikeuskäytäntöä.

Bryssel 5. lokakuuta 2010

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Mercedes BRESSO

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Strategia Pohjanmeren ja Englannin kanaalin aluetta varten”

(2011/C 15/06)

ALUEIDEN KOMITEA

- on vakuuttunut siitä, että makroalueet voivat tarjota innovatiivisia alueidenvälisen ja ylikansallisen yhteistyön muotoja sekä asianmukaiset puitteet alueellisesti, sisällöllisesti ja ajallisesti määritetyille yhteistyölle alue- ja paikallisviranomaisten, jäsenvaltioiden ja Euroopan unionin toimielinten välillä.
- korostaa, että makroaluestrategioiden ei tarvitse kattaa kaikkia politiikan alueita, vaan niissä tulisi keskittyä aluksi makroalueen yhteisiin haasteisiin. Lisäksi komitea selventää, että makroalue ei ole Euroopan unionin institutionaalinen lisätaso.
- korostaa, että yhteiset toiminnan painopisteet Pohjanmeren ja Englannin kanaalin piirissä kohdistuvat aluksi seuraaville aloille: meripolitiikka, ympäristö, energia, liikenne, teollisuus ja tutkimus sekä niiden vaikutukset sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen.
- pyytää jäsenvaltioita tukemaan jatkotoimia kyseistä aluetta koskevan makroaluestrategian kehittämiseksi, kun otetaan huomioon tarve vastata nopeasti haasteisiin sellaisilla aloilla kuin liikenne, kalastus ja tutkimus.
- pyytää Euroopan komissiota osoittamaan jo ennen vuotta 2013 varoja makroaluestrategioiden laatimiseen sekä edistämään Pohjanmeren ja Englannin kanaalin piiriä koskevan makroaluestrategian kehittämistä vuoteen 2013 mennessä.
- toivoo, että vuoden 2013 jälkeisessä koheesipolitiikassa makroaluestrategiat sisällytetään mahdollisimman laajasti alueelliseen yhteistyöhön, ja pitää erittäin tarpeellisena määritellä niiden rooli ja tehtävät tarkemmin vihreässä kirjassa.

Esittelijä: Hermann Kuhn (DE, PSE), Bremenin maapäivien jäsen

I YLEISTÄ

ALUEIDEN KOMITEA

1. pitää tervetulleena, että Euroopan komissio julkaisi 10. kesäkuuta 2009 Itämeren makroaluetta koskevan Euroopan unionin strategian Itämeren aluetta varten. Komissio viittasi jo kyseisen asiakirjan julkaisun yhteydessä siihen, että Itämeri-strategia voi toimia esimerkkinä vastaaville lähestymistavoille muilla eurooppalaisilla makroalueilla.

2. toteaa, että EU:n Itämeri-strategia perustuu integroituun työskentelytapaan, vapaaehtoisuuteen sekä aluetason toimijoiden aktiiviseen yhteistyöhön ja kuulemiseen, neutraaleihin rahoitusvaikutuksiin ja käytettävissä olevien voimavarojen hyödyntämisen entistä parempaan koordinointiin. Tämä menetelmä luo hyvän pohjan makroalustrategioita koskevalle työlle, jossa on tärkeää ottaa aina lähtökohdaksi kunkin makroalueen erityispiirteet ja -haasteet.

3. pitää tervetulleena, että Eurooppa-neuvosto pyysi 18.–19. kesäkuuta 2009 pitämänsä kokouksen yhteydessä komissiota esittämään EU:n strategian Tonavan aluetta varten.

4. muistuttaa, että koska näillä toimilla voidaan edistää paikallis- ja alueviranomaisten poliittista osallistumista, alueiden komitea on kannattanut niitä alusta lähtien ja esittänyt omat kantansa aiheesta.

5. toteaa, että monet eurooppalaiset alueet käsittelevät parhaillaan makroalustrategioita. Tämä kävi ilmi alueiden komitean 13. huhtikuuta 2010 aiheesta ”Euroopan makroalueet: alueyhteistyöhön perustuva integraatio” järjestämässä konferenssissa.

6. on vakuuttunut siitä, että makroalueet voivat tarjota innovatiivisia alueidenvälisen ja ylikansallisen yhteistyön muotoja sekä asianmukaiset puitteet alueellisesti, sisällöllisesti ja ajallisesti määritetylle yhteistyölle alue- ja paikallisviranomaisten, jäsenvaltioiden ja Euroopan unionin toimielinten välillä. Kyseisiä uusia strategioita laadittaessa tulisi myös ottaa huomioon monivuotinen kokemus rajatylittävistä, ylikansallisesta ja alueiden välisestä yhteistyöstä.

7. korostaa, että makroaluetta koskevalla eurooppalaisella strategialla voidaan parantaa eri alojen ja tasojen poliittisten

toimien yhdenmukaisuutta ja koordinointia sekä muuntaa yksittäisiä haasteita yhteisiksi toimenpiteiksi. Strategian avulla voidaan parantaa määrärahojen käytön koordinointia, ottaa paremmin huomioon paikallis- ja alueviranomaiset monitasoisien hallinnon periaatteiden mukaisesti sekä ottaa yhteiskunnalliset järjestöt entistä joustavammin mukaan toimintaan.

8. katsoo, että makroalustrategiat ovat välineitä Euroopan yhdentymisen sekä taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden asteittaiseksi edistämiseksi.

9. pitää tarpeellisena tarkistaa, millä tavoin makroalustrategiat ja -toimintakentät yhdistetään EU:n muihin strategisiin politiikkoihin, etenkin Eurooppa 2020 -strategiaan, koheesiopoliittikkaan ja yhdenmukaiseen meripoliittikkaan.

II POLIITTISET SUOSITUKSET

Makroalueet: uusi alueidenvälisen ja ylikansallisen eurooppalaisen yhteistyön muoto

10. muistuttaa, että rajatylittävän, alueidenvälisen ja ylikansallisen yhteistyön edistäminen ja kehittäminen ovat aina kuuluneet alueiden komitean keskeisiin tavoitteisiinsa. Komitea ilmaisi kantansa, kun laadittiin raja-alueiden yhteistyöhön keskittyviä euroalueita ja kehitettiin eurooppalaisia rakenteita rajanylittävälle, ylikansallisille ja alueidenvälisille hankkeille ”eurooppalaisen alueellisen yhteistyön yhtymän” (EAYY) muodossa.

11. viittaa siihen, että alueidenvälisen ja ylikansallisen yhteistyön edistäminen on myös koheesiopoliittikan tärkeä tavoite ja sisältö. Interreg IV B -ohjelmat koskevat jo nyt suoraan laajoja alueellisia yksiköitä, kuten Pohjanmerta tai ”Atlantin kaarta”.

12. pitää tervetulleena, että alueiden merkitys eurooppalaisten poliittikkujen viitekohtana kasvoi entisestään, kun alueellisen yhteenkuuluvuuden käsite sisällytettiin eurooppalaisiin sopimuksiin.

13. pitää tervetulleena, että EU:n yhdenmukaisessa meripoliittikassa, jolla pyritään kokoamaan alueelliset politiikat yhdenmukaiseen lähestymistapaan, pidetään strategian alueellistamista nykyisin merkittävänä edellytyksenä toteutuksen onnistumiselle, koska näin painopisteet ja välineet voidaan mukauttaa tarkemmin jokaisen merialueen omaan maantieteelliseen, taloudelliseen ja poliittiseen tilanteeseen.

14. on vakuuttunut siitä, että makroalueiden ja niitä koskevien poliittisten strategioiden lähestymistapa voi tarjota uuden ja innovatiivisen muodon Euroopan unionin alueiden väliselle ja ylikansalliselle politiikalle. Sillä voidaan edistää merkittävästi määritellyn alueen yhdenmukaisuutta ja toimintakykyä ja yhdistää näin jokaisen alueen erityisten olosuhteiden puitteissa taloudellinen tehokkuus, sosiaalinen yhteenkuuluvuus ja ekologinen tasapaino.

15. toteaa, että makroalueet ovat ”valittuja” eivätkä ”määrättyjä” alueita, ja niiden rajojen ei siis ole noudatettava hallinnollisia ja poliittisia rajoja. Makroalue muodostaa tason, jolla eri toimijat päättävät tehdä yhteistyötä sellaisten yhteisten ongelmien käsittelemiseksi, joiden ratkaisu muilla alueellisilla tasoilla olisi yksin mahdotonta tai ainakin vaikeampaa. Kyse on erityisistä haasteista ja mahdollisuuksista, joiden käsittelyyn alue tai jäsenvaltio ovat liian pieniä, mutta EU ja sen säännökset liian isoja ja epätarkkoja.

16. päätelee tästä, että makroalustrategioiden ei tarvitse kattaa kaikkia politiikan alueita, vaan niissä tulisi keskittyä aluksi makroalueen yhteisiin haasteisiin, joiden määrittelyyn kaikki osapuolet osallistuvat kumppanuusperiaatteen mukaisesti. Näissä strategioissa yhteistyöperiaatteen yhdistetään siis toissijaisuusperiaate, kun se on järkevää ja tarpeen.

17. korostaa, että makroalue on ”toiminnallinen alue”, jolla ei ole tiukkaan määriteltyjä rajoja, vaan sen rajoja voidaan siirrellä ongelmien ja ratkaisujen mukaan. On kuitenkin saavutettava jonkinlainen yhteisymmärrys siitä, mikä on alueen ydin (sisämaata unohtamatta). Jokaisen makroalueen ytimen määrittelevät kuitenkin sen luonnolliset lähtökohdat, joiden pohjalta sen taloudellinen, poliittinen ja kulttuurinen historia on kehittynyt.

18. selventää, että makroalue ei ole Euroopan unionin institutionaalinen tai konstitutionaalinen lisätaso. Makroalue tulisi organisoitua toimintamuotona, foorumina tai verkostona, jossa paikalliset ja alueelliset, kansalliset ja eurooppalaiset kumppanit sekä yhteiskunnalliset toimijat voivat toimia yhdessä rajatulla alueella tiettyjen, yhdessä määriteltyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. Tällöin tulisi hyödyntää olemassa olevia verkkoja ja foorumeita.

19. on vakuuttunut siitä, että makroalustrategiat tarjoavat suuria mahdollisuuksia – alueiden komitean työn painopisteenä olevan – monitasoisen hallinnon kehittämiseksi edelleen ja konkretisoimiseksi. Tämä koskee myös yhteiskunnallisten järjestöjen avointa ja joustavaa osallistumista.

20. viittaa siihen, että alue- ja paikallisviranomaisilla on parhaimmat tiedot alueensa konkreettisista olosuhteista ja ongelmista. Mm. siksi ne onkin otettava täysivaltaisiksi kumppaneiksi makroalustrategioiden laadinnassa ja toteutuksessa. Alue- ja paikallisviranomaiset ovat lähinnä kansalaisia olevat toimijat.

21. katsoo kuitenkin, ettei yhteistyö makroalueella voi olla pelkästään kahden- ja monenvälistä, vaan sillä on oltava yleensä myös Euroopan unionin toimielinten tuki, sillä ne edustavat unionin yhteisiä tavoitteita, sääntöjä ja resursseja.

22. on vakuuttunut siitä, että jokainen makroalue tarvitsee sille räätälöityä strategiaa. Vasta useiden eriluonteisten makroalustrategioiden kehittäminen tarjoaa riittävästi kokemuksia kyseisen välineen mahdollisuuksista ja rajoista.

Strategia Pohjanmeren ja Englannin kanaalin aluetta varten

23. toteaa, että Pohjanmeren ja Englannin kanaalin alue kattaa Pohjanmeren ja sen yhteysväylät Itämerelle (Skagerrak ja Kattegat), Atlantille (Englannin kanaali) ja Norjanmerelle sekä kyseisen merialueen rannikkoalueet, jos ne ovat välittömässä tai välillisessä yhteydessä mereen tai jos meri vaikuttaa niihin tai ne vaikuttavat mereen. Merialue vastaa määrittelyä ”Pohjanmeri sen laajemmassa merkityksessä”, jota käytetään OSPAR-komission asiakirjoissa ja EU:n meristrategiadirektiivissä.

24. viittaa siihen, että EU:n jäsenvaltioilla Ruotsilla, Tanskalla, Saksalla, Alankomailla, Belgialla, Ranskalla ja Yhdistyneellä kuningaskunnalla sekä niiden paikallis- ja alueviranomaisilla on poliittisia siteitä Pohjanmeren ja Englannin kanaalin alueeseen. Sama koskee Norjaa ja laajemmassa mielessä Islantia, joilla on ETA-jäsenyytensä myötä jo tiiviit suhteet EU:hun. Islanti on jo hakenut EU-jäsenyyttä.

25. panee merkille, että Pohjanmeri sijaitsee mannerjalustalla ja on siksi suhteellisen matala vesistö. Sen rikkaaseen ja monitahoiseen mutta samalla herkkään ja haavoittuvaan ekosysteemiin kuuluu 230 kalalajia ja 10 miljoonaa merilintua. Rannikot ovat monimuotoisia – sieltä löytyy vuonoja, jokisuistoja, rantoja, lahtia ja vuorovesivyöhykkeitä – ja niillä vaikuttavat vahvat vuorovedet ja osittain voimakkaat virtaukset. Pohjanmereen ja Englannin kanaaliin laskevien jokien valuma-alueena on valtaosa Euroopasta, ja jokien tuomat epäpuhtaudet kuormittavat meriä.

26. on tietoinen siitä, että Pohjanmerellä ja Englannin kanaalissa meriliikenne on maailman vilkkain ja niitä hyödynnetään yleisestikin poikkeuksellisen intensiivisesti merenkulkuun (suurin keskittymä Englannin kanaalissa), kalastukseen, raaka-ainetuotantoon merenpohjasta (öljy, kaasu, hiekka ja sora), merellä tapahtuvaan energiantuotantoon ja matkailuun. Nämä eri hyödyntämismuotojen suhde toisiinsa ja luonnonsuojeluun on kireä ja ristiriitainen.

27. tietää, että Pohjanmeren ja Englannin kanaalin rannikkoalueet kuuluvat EU:n hyvin kehittyneisiin alueisiin. Siellä sijaitsee kaksi maailman suurimmista mannertenvälisen meriliikenteen satamista sekä muita suurkaupunkialueita, joilla on perinteistä ja uudenaikaista teollisuutta. Myös matkailu ja maatalous ovat suurelta osin hyvin kehittyneitä. Samalla perinteisillä aloilla, kuten kalastuksella ja laivanrakennuksella, on meneillään vaikea rakennemuutos, jota nykyinen rahoitus- ja talouskriisi pahentaa entisestään.

28. katsoo, että Pohjanmeren ja Englannin kanaalin alue on kasvualue. Se voi ja sen tulisi edistää osaltaan Eurooppa 2020-strategian tavoitteiden saavuttamista ja luoda Eurooppaan älykäästä, kestävästä ja osallistavaa kasvua. Tätä voidaan edistää makroalue-ajattelulla.

29. on huolestunut siitä, että Pohjanmeren ja Englannin kanaalin alueeseen kohdistuu vakavia ekologisia rasitteita (meriin valuvat monenlaiset saasteet ja epäpuhtaudet) ja riskejä (merenkulku ja energiantuotanto). Ilmastonmuutos tuo välittömästi meren läheisyydessä oleville rannikkoalueille uusia riskejä merenpinnan nousun ja äärimmäisten sääilmiöiden lisääntymisen myötä.

30. viittaa siihen, että Pohjanmeren ja Englannin kanaalin rannikkoalueet ovat jo kahdentuhannen vuoden ajan olleet keskenään tiiviissä poliittisessa ja kulttuurisessa yhteydessä muuttolikkeiden, läheisten kauppasuhteiden (esimerkiksi Hansaliiton aikana) ja yhteisten meriperinteiden kautta. Tällä alueella oli vuosisatojen ajan maailman ympäri ulottuvan merenkulun lähtökohta, mikä on vaikuttanut osaltaan alueen ihmisten minäkuvaan.

31. korostaa, että Pohjanmeren ja Englannin kanaalin rannikkoalueilla on edessään vaikeita yhteisiä ongelmia ja haasteita, joita yksittäiset alueet tai jäsenvaltiot eivät pysty ratkaisemaan. Nämä haasteet perustuvat ensisijaisesti Pohjanmeren, Englannin kanaalin ja niiden rannikkoalueiden luonnonolosuhteisiin ja alueellisiin tekijöihin, jotka ovat edelleen samankaltaisten historiallisten, taloudellisten, sosiaalisten ja kulttuuristen kehityskulkujen perustana. Näitä tekijöitä ovat ennen kaikkea

- oma yhtenäinen ekosysteemi ja siihen kohdistuvat riskit
- ilmasto ja geologia (uusiutuvien energiamuotojen, kuten tuuli- ja vuorovesienergian hyödyntäminen, rannikkosuojelun uudet haasteet)
- luonnonvarojen intensiivinen hyödyntäminen (kalastus, öljyn ja kaasun tuotanto ym.)
- alueen intensiivinen ja yhteen sopimaton hyödyntäminen (tuulienergia, merenkulku, luonnonsojelu)
- rannikoiden perinteinen taloudellinen hyödyntäminen (merenkulku, laivanrakennus, matkailu).

32. korostaa, että välttämättömät toimenpiteet Pohjanmeren ja sen yhteysväylien ekosysteemin säilyttämiseksi, alueen resursien säästämiseksi, lisäsaastumisen vähentämiseksi ja välttämiseksi, turvallisuuden varmistamiseksi maalla ja merellä sekä ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi ovat itsessään luonteeltaan rajanylittäviä, eivätkä alueet tai jäsenvaltiot pysty niitä yksin toteuttamaan. Tämä koskee myös rajanylittävien infrastruktuurien ja aluesuunnitteluhankkeiden – esimerkiksi merenkulkuväylien, liikenneverkkojen, kaapeli- ja putkilinjausten ja merisuojealueiden verkottamisen – toteuttamista.

Tärkeitä toimintakenttiä

33. korostaa, että yhteisen toiminnan painopisteet Pohjanmeren ja Englannin kanaalin piirissä kohdistuvat aluksi seuraaville aloille: meripolitiikka, ympäristö, energia, liikenne, teollisuus ja

tutkimus sekä niiden vaikutukset sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen. Näillä politiikanaloilla on selkeästi nähtävissä makroalueella tehtävän onnistuneen yhteistyön lisäarvo. Yhteistyö vaikuttaa kuitenkin myönteisesti myös politiikanaloihin, jotka eivät ole välittömästi riippuvaisia alueellisista olosuhteista ja alueen kehityshistoriasta.

Merenkulku ja satamat

34. korostaa, että merenkulku on Euroopan talouden kulmakivi, merkittävä työllistäjä ja – ympäristöön kohdistuvista paineista huolimatta – kaikkein ympäristöystävällisin liikennemuoto. Tavoitteena on siksi erityisesti rahtiliikenteen siirtäminen vesille sekä vesi- ja raideteiden ja sisämaan välisten yhteyksien parantaminen. Menettelyitä lyhyen matkan merenkulun ja meren moottoriteiden kehittämiseksi ja niiden yhdistämiseksi sisävesireitteihin Pohjanmeren ja Englannin kanaalin makroalueella tulisi koordinoita.

35. katsoo, että jatkossakin on kiinnitettävä erityistä huomiota meriliikenteen turvallisuuden parantamiseen ja valvontaan, erityisesti Englannin kanaalin kaltaisilla korkeaa riskin merialueilla. Merellä sijaitsevien tuulipuistojen kasvun aiheuttamat lisäriskit edellyttävät yhteisiä katastrofivalmiusstrategioita.

36. on huolissaan siitä, että rahoitus- ja talouskriisin aiheuttama merenkulun ja satamatoiminnan kilpailun tiukentuminen saattaa syrjäyttää merien ja rannikoiden saastumisen vastaisten toimien vaatimukset. Tarvitaan erityisiä tukia, toimenpiteitä ja kannusteita puhtaan merenkulun, päästöttömien laivojen ja saastuttamattomien satamien kaltaisten strategioiden kehittämiseksi edelleen. Rotterdamin ilmastoaloite ja ”puhtaan merenkulun indeksi” (*Clean Shipping Index*) ovat hyviä esimerkkejä tästä.

37. on vakuuttunut siitä, että meriturvallisuuskysymyksistä ja ympäristönsuojelutoimista on sovittava kansainvälisellä tasolla, mutta katsoo samalla, että näitä sopimuksia voidaan menestyksekkäästi valmistella ja ideoida makroalueiden hyvin organisoitujen toimien ja esimerkkien avulla.

Koulutus

38. ennakoii, että merenkulun ja merillä tapahtuvan toiminnan merkityksen jälleen kasvaessa työvoiman kysyntä ja siihen kohdistuvat vaatimukset tulevat lisääntymään. Kansainvälinen kilpailu korkeasti koulutetusta ammattihenkilöstöstä kasvaa. Pohjanmeren ja Englannin kanaalin rannikkoalueiden yhteisenä haasteena on huolehtia ammattihenkilöstön kouluttamisesta ja päteväntämisestä moninaisiin merellä tapahtuviin toimintoihin.

39. kannattaa ajatusta pohtia yhteisen virtuaalisen koulutuslaitoksen luomista perinteisille ja uusille merialan ammattilaisille. Tässä ”meriakatemiassa” voitaisiin kehittää yhteisiä koulutussisällöjä ja standardeja, mikä toisi mukanaan myös pätevyyskysien vastavuoroisen tunnustamisen.

Teollisuus ja talous

40. korostaa, että teollisuuden kansainvälisen työnjaon muutokset, erityisesti laivanrakennuksen alalla, koskettavat erityisesti Pohjanmeren ja Englannin kanaalin rannikkoalueita. Huipputeknologisen erikoislaivanrakennuksen sekä vähäpäästöisten ja päästöttömien alusten rakentamisen edistäminen on tarpeen, jotta telakoita voidaan tukea kilpailutilanteessa ja samalla parantaa meriliikenteen turvallisuutta ja kestävyyttä.

41. huomauttaa, että meri sekä rannikkoalueet voivat itse voi toimia uusien teknologioiden ja teollisuusalojen sijaintipaikkana tai raaka-aineena. Kyse on *offshore*-tekniikasta, ”sinisistä” bioteknologioista, vesitekniologioista, suistomailla käytettävistä teknologioista, vesiviljelystä ja lisäraaka-aineiden mahdollisesta tuottamisesta merenpohjasta. Näitä tulevaisuuden teknologioita ja teollisuudenaloja varten Pohjanmeren ja Englannin kanaalin alueella tulisi muodostaa alueellisia klustereita, sillä siellä on olemassa siihen tarvittavat asianmukaiset tieteelliset ja teolliset kapasiteetit.

42. pitää tervetulleena, että komissio on vuoden 2010 työohjelmassaan ilmoittanut laativansa tiedonannon aiheesta ”Sininen kasvu – Uusi visio rannikkoalueiden ja merielinkeinojen kestävästä kasvusta”.

Yhdennetty meripolitiikka

43. korostaa, että EU:n yhdennetyn meripolitiikan vuoksi tarve kehittää räätälöityjä, aluemerten (maantieteelliset, taloudelliset ja poliittiset) erityispiirteet huomioon ottavia ratkaisuja korostuu ja että Pohjanmeren ja Englannin kanaalin alue on tällainen aluemi. Yhdennetyn meripolitiikan kehittäminen kyseiselle alueelle, sen käytännön toteutus ja valvonta ovat keskeinen osa eurooppalaista strategiaa Pohjanmeren ja Englannin kanaalin aluetta varten.

44. odottaa siksi, että komission lupaamassa, yhdennettyä meripolitiikkaa koskevassa tiedonannossa korostetaan ”laajennettua Pohjanmeren” alueen rannikkovaltioiden yhteistyön tiivistämisen tarvetta ja ehdotetaan tavoitteita ja välineitä tätä yhteistyötä varten.

45. viittaa siihen, että alue- ja paikallisviranomaiset ja paikalliset eturyhmät ovat tärkeitä kumppaneita tässä keskustelussa, sillä ne voivat parhaiden arvioida eri toimenpiteiden sopivuutta.

Kalastus

46. pitää valitettavana, että Euroopan unionin kalastuspolitiikan tavoitteita ei ole vielä saavutettu ja alalla on suuria haasteita: useilla alueilla monia lajeja kalastetaan liikaa, lukuisat kalakannat ovat huonossa kunnossa – kannat ovat laskeneet osittain jopa biologisten säilymisrajojen alle, pyyntikapasiteetit ovat edelleen liian korkeita ja laitonta ja sääntelemätöntä kalastusta ei ole pystytty estämään tehokkaasti.

47. suosittelee, että kullakin kalastusalueella analysoidaan ja arvioidaan, mikä käytettävissä olevista hallintojärjestelmistä sopii

parhaiten kyseiselle merialueelle, pyynnön kohteena oleviin lajeihin sekä laivastotyyppiin. Tätä varten tulisi vahvistaa alueellisia neuvoo-antavia toimikuntia ja edistää alue- ja paikallisviranomaisten osallistumista.

Ympäristö

48. toteaa, että taloudellinen kehitys ja ihmisten lisääntyvä puuttuminen luontoon ovat rasittaneet Pohjanmeren ja Englannin kanaalin ekosysteemiä kovasti ja aiheuttaneet suuria ympäristöongelmia: merien ja rantojen roskaantumista (mm. muovilla), vesistöjen saastumista kemikaaleilla ja raskasmetalleilla sekä merenkulun ja merellä tapahtuvan öljyn- ja kaasuntuotannon aiheuttamaa likaantumista.

49. on vakuuttunut siitä, että meriympäristöä voidaan parantaa kestävästi (vedenlaadun parantaminen ja biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen) – myös jokisuistoilla – ainoastaan, jos kaikki Pohjanmeren ja Englannin kanaalin rannikkoalueet sitoutuvat yhteisiin tavoitteisiin ja niiden johdonmukaiseen toteutukseen ja valvontaan.

50. panee huolestuneena merkille, että Pohjanmeren ja Englannin kanaalin pohjassa on edelleen toisen maailmansodan ajoilta suuria määriä (arviolta miljoona tonnia) ammuksia, jotka aiheuttavat merkittävää vaaraa merenkululle, ympäristölle ja ihmisille. Tämän vaaran vähentämiseksi ja poistamiseksi tarvitaan tietojen vaihtoa, luottamuksellista yhteistyötä ja yhteistä toimintaohjelmaa.

51. vaatii, että ennen hiilidioksidin varastointia (*Carbon Capture and Storage, CCS*) merenpohjan alle tehdään hyvin tarkat tutkimukset sen riskien ja ympäristöseurausten arvioimiseksi.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja sen hillitseminen

52. muistuttaa, että merenpinnan nousu ja rannikkoalueiden entistä suurempi tulvavaara ilmastonmuutoksen aiheuttamien äärimmäisten sääolojen seurauksena koskevat erityisesti ja yhtäläisellä tavalla kaikkia Pohjanmeren ja Englannin kanaalin rannikkoalueita. Pohjanmeren ja Englannin kanaalin rannikkovaltioiden on kohdattava nämä haasteet toteuttamalla yhteisiä tutkimushankkeita, vaihtamalla tärkeitä tietoja sekä sopimalla konkreettisista rannikonsuojelutoimista.

53. toteaa, että Pohjanmeren rantavaltioilla on ainutlaatuista kokemusta käsitellä merenpinnan korkeuden vaihteluita, joita myös ilmastonmuutos mahdollisesti aiheuttaa. Tutkimusyhteistyö ja aihepiiriä koskevan tietämyksen ajanmukaistaminen voivat siksi auttaa parantamaan kilpailukykyä ja suojaamaan kansalaisten elinpiiriä.

54. huomauttaa samalla, että Pohjanmeren ja Englannin kanaalin rannikon alueet pitävät ilmastonsuojelua ja ympäristötutkimusta erittäin suuressa arvossa ja tulevat yhdessä käyttämään alueellisia toimintamahdollisuuksiaan kasvihuonekaasujen vähentämiseksi. Tämä tapahtuu toteuttamalla alueellisia ilmaston-suojeluohjelmia, parantamalla energiatehokkuutta ja edistämällä sekä merellä että maalla tuotettavia uusiutuvia energiamuotoja, joilla on määrä korvata fossiiliset energialähteet.

55. korostaa, että rannikkoalueiden ja erityisesti suurten jokisuistojen ilmastokestävyyttä on parannettava tavalla, joka lisää mikäli mahdollista rannikkoalueiden ja sisämaan ympäristön laatua ja elämänlaatua.

56. toteaa, että ilmastonmuutos voi vahingoittaa edelleen myös merien ekosysteemejä lämpenemisen, veden happamoitumisen ja vieraslajien tulon myötä. Ilmastonmuutos vaikuttaa myös matkailun mahdollisuuksiin alueella. Realistiset poliittiset reaktiot edellyttävät yhteisesti laadittuja ja tieteellisesti perustelluja skenaarioita.

Aluesuunnittelu

57. korostaa, että rajanylittävät vaikutukset – joita esiintyy nimenomaan Pohjanmeren ja Englannin kanaalin kaltaisella, yhteisesti hyödynnetyllä alueella – edellyttävät rannikolla ja merellä tavallista laajempaa yhteisymmärrystä aluesuunnittelua koskevissa kysymyksissä. Nykyisin vielä kasvavia rajalliseen ja herkkään alueeseen kohdistuvia käyttövaateita on arvioitava myös kestävä kehityksen ja ympäristön säilyttämisen osalta.

58. esittää pohdittavaksi, tulisiko Pohjanmeren ja Englannin kanaalin alueelle kehittää yhteinen ”kaivoslaki”, joka toimisi merenpohjan yhteisenä käyttöoikeutena ja jolla määriteltäisiin standardit luvulle ja turvallisuuskysymyksille. Tässä yhteydessä tarvitaan myös sääntöjä kaapeleiden ja putkien asentamiselle merenpohjaan ja niiden käytölle.

59. muistuttaa, että rannikkovyöhykkeellä on tärkeä rooli sisämaan suojelemisessa mereltä. Se tarjoaa samalla korkealaatuisen luonto- ja virkistysalueen ja siis tärkeän panoksen Pohjanmeren ja Englannin kanaalin rannikolla elävien ihmisten elämänlaadun kannalta. Koska rannikkoalueisiin kohdistuu lukuisia erilaisia käyttöpaineita (luonto, virkistys, talous, turvallisuus, asuminen), on ehdottomasti varmistettava rannikkoalueen asianmukainen ja tehokasta hyödyntäminen sekä yhdenmety suunnittelu ja kehittäminen.

Energia

60. olettaa, että öljyn ja kaasun tuottaminen Pohjanmerellä jatkuu. Jotta siihen liittyviä riskejä voidaan hallita niin pitkälle kuin mahdollista ja jotta tarvittaessa voidaan reagoida nopeasti ja tehokkaasti, tarvitaan yhteisiä korkeita turvallisuusstandardeja ja järjestelmiä vaarojen torjumiseksi ja rajoittamiseksi.

61. korostaa, että Pohjanmeren ja Englannin kanaalin alueella on maantieteellisten olosuhteiden vuoksi erittäin suuret mahdollisuudet uusiutuvien energiamuotojen hyödyntämiselle, ja niiden käytön lisääminen onkin ratkaiseva edellytys ilmastopoliittikan onnistumiselle. Tuuli-, aalto-, vuorovesi- ja virtausvoimalla on alueella suuret mahdollisuudet, ja tutkimuksen ja tuen jatkaminen näillä aloilla on alueen kaikkien tahojen intressien mukaista. Merituulipuistojen nopea laajentuminen huomioon ottaen on sovitettava standardeista kyseisten laitosten rakentamiselle, turvallisuudelle, melutasolle ja päästöille.

62. kannattaa sitä, että on alettu suunnitella kattavaa energiansiirtoverkkoa ”Pohjanmeren verkkoa”, jonka avulla uusiutuvien energiamuotojen potentiaalia voidaan hyödyntää täysimääräisesti. Se edellyttää ehdottomasti jäsenvaltioiden, alueiden ja yksityissektorin kumppaneiden yhteistyötä. Kyseisen verkon edelleenkehittäminen älykkäiksi verkoiksi voisi auttaa aluetta kehittymään uusiutuvien energiamuotojen alalla hankkimiensa vahvuuksien ansiosta edelläkävijäksi sähkönsiirron alalla.

Tutkimus

63. vaatii, että merellä tapahtuvan ja meriä koskevan tutkimuksen edistämistä lisätään tutkimuksen kahdeksannen puiteohjelman puitteissa ja että sen verkottumista tuetaan. Kaikkien mainittujen toimintakenttien perustana ovat tieteelliset tiedot Pohjanmeren ekosysteemistä ja sen tilasta, ilmastonmuutoksen seurauksista, keskenään kilpailevien käyttömuotojen vuorovaikutuksista jne.

64. ehdottaa, että käynnistetään erillinen, kaikki aihealueet kattava tutkimushanke, jonka tarkoituksena on yhdistää Pohjanmeren ja Englannin kanaalin aluetta koskeva eri aihepiirien tieto. Tässä yhteydessä tulisi ottaa huomioon Itämerenä koskevalla BONUS 169 -ohjelmalla kerätyt kokemukset.

Kulttuuri

65. viittaa siihen, että eläminen ja työnteke meren rannalla ja merellä ovat tuottaneet pitkän kulttuurisen perinteen, muistoja ja kertomuksia. Maantäyttö, laivanrakennus ja merenkulku ovat vaikuttaneet merkittävästi Pohjanmeren ja Englannin kanaalin rannoilla elävien ihmisten omanarvontuntoon ja minäkuvaan. Näiden perinteiden elävöittäminen ja kehittäminen yhteisen identiteetin muodossa on myös myönteinen keino lisätä alueen kilpailutilanteessa saamaa huomiota.

66. esittää siksi alan museoiden ja kulttuurilaitosten yhteistyön (esimerkiksi *North Sea Maritime Museum Network*) edistämistä. Yhteinen historiankirja voisi olla hyvä väline alueen yhteisen (ja erillisen) historian ymmärtämisen parantamiseksi.

67. korostaa luovan alan ja kulttuuritalouden merkitystä monilla Pohjanmeren ja Englannin kanaalin rannikkoalueilla ja on vakuuttunut siitä, että tämä talosalan merkitys alueen kasvun ja työllisyyden kannalta tulee kasvamaan. Kasvun välineinä voivat olla erityisesti kulttuuri- ja akateemisen vaihdon ohjelmat sekä kulttuurin ja kestävyysperiaatteita kunnioittavan matkailun yhteydet tällä alueella.

Yhteydet EU:n muihin politiikkoihin

68. viittaa Pohjanmeren ja Englannin kanaalin piiriä koskevan strategian painopisteiden ja aiheiden ja Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden ja suuntaviivojen välisiin merkittäviin yhtäläisyyksiin ja pitää niitä erinomaisten edellytyksenä koko unionin tasolla tapahtuvan strategisen suuntautumisen ja määritellyn Pohjanmeren ja Englannin kanaalin rannikkovaltioiden muodostaman makroalueen tiiviin rajanylittävän ja kansainvälisen yhteistyön vastavuoroiselle rikastuttamiselle.

69. tunnistaa erityisesti lippulaivahankkeissa ”Innovaatiounioni”, ”Resurssitehokas Eurooppa”, ”Globalisaation aikakauden teollisuuspolitiikka” ja ”Uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelma” EU:n tulevaisuuden tehtäviä, joissa Pohjanmeren ja Englannin kanaalin rannikkovaltioiden makroalueen strategia voisi tarjota konkreettisia ja kestäväpohjaisia panoksia.

70. vahvistaa kantansa, jonka mukaan kansallisten, alueellisten ja paikallisten kumppaneiden yhteistyö selkeästi määritellyillä aloilla makroalueen puitteissa tarjoaa huomattavan lisäarvon ylemmän tason EU-strategian toimeenpanossa, kun makroalueen tasolla tunnistetaan sopivat toimijat sekä kerätään ja suunnataan resurssit tavoitteellisesti.

71. korostaa makroalueen puitteissa tapahtuvan toimijoiden yhteistyön erityistä merkitystä Eurooppa 2020 -strategian päällä tapahtuvan tehokkaan ja menestyksekkään toimeenpanon kannalta sekä sen roolia kansalaisten päivittäisessä elämässä heidän alueellisissa ja paikallisissa viiteyhteyksissään.

72. muistuttaa Pohjanmeren ja Itämeren välisistä moninaisista taloudellisista ja poliittisista yhteyksistä. Molemmilla merialueilla on edessään samankaltaisia meritaloutteen, merensuojeluun, ilmastonmuutokseen ja energiapolitiikkaan liittyviä haasteita. Tämän vuoksi Itämeren ja Pohjanmeren alueen yhteistyötä pyritäänkin tiivistämään. Lisäksi olisi tutkittava, miten Itämeren strategian hyviä käytänteitä voitaisiin siirtää Pohjanmeren strategiaan.

73. esittää sen tarkistamista onko – ja jos niin millä tavoin on – mahdollista yhdistää koheesiopolitiikan tavoitteita ja toimintakenttiä tulevaisuudessa myös makroaluestrategioiden puitteissa sovittuihin painopisteisiin osoittamalla esimerkiksi rakennerahastoissa tietyt määrärahat kyseisille strategioille.

74. toteaa, että Pohjanmeren ja Englannin kanaalin alueella on jo olemassa rajatylittävää, ylikansallista ja alueidenvälisiä yhteistyötä koskevia EU-ohjelmia, joilla edistetään yhteistyötä ja alueiden yhteenkuuluvuutta, esimerkiksi Pohjanmeren ja Atlantin kaaren Interreg IV B -ohjelmat. Kyseisiä ohjelmia voitaisiin kehittää – entistä tiiviimmin ja joustavammin toisiinsa nivottuina ja lopuksi yhdistettyinä – tärkeäksi välineeksi Pohjanmeren ja Englannin kanaalin piiriä koskevan strategian kehittämiseksi ja toimeenpanemiseksi.

75. kehottaa Pohjanmeren ja Englannin kanaalin rannikon paikallis- ja alueviranomaisia hyödyntämään näitä alueidenvälisen yhteistyön tukivälineitä jo nyt entistä enemmän makroaluestrategian muotoilemisessa ja kehittämisessä.

76. pyytää uudelleen, että vuoden 2013 jälkeisen koheesiopolitiikan muotoilussa vahvistetaan entisestään alueidenvälisiä yhteistyötä ja lisätään siihen suunnattavia määrärahoja, heikentämättä kuitenkaan koheesiopolitiikan tavoitteita 1 ja 2.

Hyvä hallintotapa

77. panee merkille Euroopan komission kannan, jonka mukaan makroaluestrategioiden kehityksessä sovelletaan tällä hetkellä kolmea kieltoa: komissio ei aio hyväksyä uusia säännöksiä, uusia instituutioita, eikä uusia määrärahoja.

78. katsoo kuitenkin, että samalla tulisi sallia seuraavat kolme toimenpidettä:

- olemassa olevien sääntöjen yhteisesti sovittu soveltaminen ja valvonta makroalueella

- EU:n toimielinten organisoiman alue- ja paikallisviranomaisien ja jäsenvaltioiden sekä eturyhmien foorumin/verkon/alueellisten klustereiden perustaminen

- sopiminen EU:n olemassa olevien taloudellisten resurssien hyödyntämisestä makroaluestrategioiden kehittämiseksi ja toteuttamiseksi.

79. pitää tarpeellisena, että makroaluestrategioiden toimeenpanoa varten kehitetään ja siihen sovelletaan uusia hallintotapoja (verkostoja, foorumeita), jotka on suunnattu yhteiseen toimintaan ja konkreettisiin tavoitteisiin. Näillä hallintotavoilla voidaan käynnistää ja kehittää edelleen poliittisia prosesseja asettamatta kyseenalaisiksi olemassa olevia toimivaltuuksia tai valtaoikeuksia. Järkevää on yhteistyön monitasoinen rakenne, joka yhdistää hallinnon, vallan, resurssien ja osaamisen eri tasot.

80. muistuttaa, että kansainvälinen Pohjanmeren konferenssi teki vuosina 1984–2006 pioneerityötä Pohjanmeren suojelun parantamiseen tähtäävien sopimusten alalla. Vuonna 1998 voimaan astunut OSPAR-sopimus Koillis-Atlantin (mukaan lukien Pohjanmeren) meriympäristön suojelemiseksi tarjoaa sitovat puitteet alan kansainvälisille sopimuksille.

81. korostaa, että Pohjanmeren komissio – yksi Euroopan perifeeristen merellisten alueiden liiton CPMR:n maantieteellisistä komissioista – on tärkeä kumppani, joka ajaa yhteistyön vahvistamista Pohjanmeren alueella ja on jo tahollaan kehitellyt ajatuksia Pohjanmeren ja Englannin kanaalin aluetta koskevan strategian pohjaksi. Alueiden komitean alueidenvälisen Pohjanmeri-ryhmän ja Pohjanmeren komission välillä on tähän liittyen ollut jo jonkin aikaa tiivistä ajatustenvaihtoa. Myös alan paikallisten ja alueellisten elinten muiden verkostojen tulee voida pohjustaa työtä panoksellaan.

82. korostaa, että Englannin kanaalin alueella tärkeä rooli on *Arc Manche Assembly* -yhteistyöelimellä, joka ajaa nimenomaan Englannin kanaaliin sisällyttämistä yhteiseen makroaluestrategiaan Pohjanmeren kanssa.

83. on vakuuttunut siitä, että yhteistyö mainittujen ja muiden aktiivisten liittojen (esimerkiksi *Wadden Sea Forum*) ja kansalaisjärjestöjen kanssa on ratkaisevan tärkeää makroaluestrategioiden kehittämisen ja onnistumisen kannalta.

84. odottaa, että yhteisön tasolla käytössä olevien varojen välistä synergiaa voidaan lisätä, niin kauan kuin makroaluetraategioille ei ole olemassa omia määrärahoja. Makroaluetraategioissa on käsiteltyjen aiheiden moninaisuuden vuoksi voitava tukeutua erilaisiin olemassa oleviin yhteisön resursseihin, eikä siis pelkästään rakennerahastoihin vaan myös kilpailukyvyyn ja innovoinnin puiteohjelmaan, liikennealalla TEN-V -ohjelmiin ja Marco Polo -ohjelmaan, T&K-puiteohjelmaan jne.

85. katsoo, että makroalueita koskevalla politiikalla tähdätään yhteisiin toimiin alueellisissa, sisällöllisissä ja ajallisissa rajoissa. Sen vuoksi kyseinen politiikka tulisi yhdistää ”Pohjanmeri/Englannin kanaali 2020” -toimintasuunnitelmaksi.

III PÄÄTELMÄT

86. pyytää EU:n jäsenvaltioita tukemaan jatkotoimia Pohjanmeren ja Englannin kanaalin aluetta koskevan makroaluetraategian kehittämiseksi EU:n tasolla.

87. katsoo, että kiireisten ongelmien ja ajankohtaisten haasteiden vuoksi Pohjanmeren ja Englannin kanaalin piiriä koskevan eurooppalaisen strategian laatiminen on aloitettava nyt. Komitea esittää Eurooppa-neuvostolle strategian laatimisen antamista komission tehtäväksi ja pyytää Euroopan parlamentilta läheistä yhteistyötä.

88. toivoo, että vuoden 2013 jälkeisessä koheesipolitiikassa makroaluetraategiat sisällytetään mahdollisimman laajasti alueelliseen yhteistyöhön (erityisesti rajanylittävään, ylikansalliseen ja alueidenväliseen yhteistyöhön), ja kannattaa makroaluetraategian hyväksymistä ennen vuotta 2013, jotta tulevan ohjelmasuunnittelukauden alueellisilla operatiivisilla ohjelmilla voidaan niiden tarjoamien mahdollisuuksien mukaan edistää strategian konkreettista toimeenpanoa.

89. korostaa, että strategia Pohjanmeren ja Englannin kanaalin aluetta varten perustuu toissijaisuusperiaatteen soveltamiseen. Siinä käsitellään aihealueita ja ongelmakenttiä, joita ei voida

ratkaista pelkästään paikallisella, alueellisella tai kansallisella tasolla.

90. painottaa, että strategian laatimista on pohjustettava laajalla julkisella kuulemisella. Se tulisi toteuttaa läheisessä yhteistyössä alue- ja paikallisviranomaisia edustavan alueiden komitean kanssa, ja siinä tulisi kuulla erityisesti Pohjanmeren komissiota, CPMR:ää, *Arc Manche Assembly* -yhteistyöelintä ja muita keskeisiä toimijoita. Myös ETA:n jäsenten Norjan ja Islannin tulisi päästä osallistumaan.

91. pyytää Euroopan komissiota osoittamaan jo ennen vuotta 2013 teknisen avun varoja makroaluetraategioiden laatimiseen, jotta ne voidaan sisällyttää Euroopan unionin tuleviin rahoitusnäkyymiin.

92. pyytää Euroopan komissiota edistämään Pohjanmeren ja Englannin kanaalin piiriä koskevan makroaluetraategian kehittämistä vuoteen 2013 mennessä myös alueellisen yhteistyön ja erityisesti Interreg IV B -ohjelmien ja muiden verkosto-ohjelmien, esimerkiksi ESPON -ohjelman puitteissa. Tällä tavalla tulee selväksi, mitä Euroopan unionin direktiivejä ja yleissopimuksia jo sovelletaan alueella.

93. pitää tervetulleena, että Euroopan komissio lupaa työohjelmassaan laatia tiedonannon yhdenmetymeripolitiikan täytäntöönpanosta ”laajennetulla Pohjanmerellä”.

94. pitää erittäin tarpeellisena tarkastella makroalueiden roolia ja tehtävää ja määrittellä ne tarkemmin vihreässä kirjassa. Alueiden komitea on kehottanut Euroopan komissiota laatimaan vihreän kirjan jo komission vuoden 2010 lainsäädäntö- ja työohjelmasta antamassaan päätöslauselmassa.

95. kehottaa puheenjohtajaansa toimittamaan tämän omaaloitteisen lausunnon Euroopan komissiolle, Euroopan parlamentille, neuvoston nykyiselle puheenjohtajavaltiolle sekä sen kumppaneille vuosien 2010–2011 puheenjohtajatriossa.

Bryssel 5. lokakuuta 2010

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Mercedes BRESSO

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Eurooppalainen digitaalistrategia”

(2011/C 15/07)

ALUEIDEN KOMITEA

- suhtautuu myönteisesti eurooppalaiseen digitaalistrategiaan, joka on yksi Eurooppa 2020 -strategian seitsemästä lippulaivahankkeesta. Digitaalistrategian yleisenä päämääränä on saavuttaa kestäviä taloudellisia ja sosiaalisia etuja nopeisiin ja ultranopeisiin internetyhteyksiin ja yhteentoimiviin sovelluksiin perustuvilla verkkopalvelujen ja -sisältöjen yhtenäismarkkinoilla. Digitaalistrategian täytäntöönpano edellyttää riittävää kunnianhimoa ja sitoutumista, joka voimaannuttaa Euroopan rakentamaan tietoon, vähähiiliseen talouteen ja korkeaan työllisyyteen perustuvan uuden taloudellisen mallin.
- toteaa, että alue- ja paikallisviranomaiset kuuluvat strategian suositusten keskeisiin kohderyhmiin ja niillä voi olla erittäin tärkeä rooli strategian liikkeelle panevana voimana. Eurooppalaisen digitaalistrategian alue- ja paikallistason painopisteet ovat välttämätön edellytys kansalaisten elämänlaadulle ja suuren yleisön sosiaalis-taloudelliselle toiminnalle. Lisäksi ne edistävät aiempaa tehokkaampia ja yksilöityjä julkisia palveluita ja paikallista yritystoimintaa.
- korostaa, että digitaaliset yhtenäismarkkinat ovat eurooppalaisen digitaalistrategian kulmakivi. Ne mahdollistavat kasvavien, toimivien ja elinvoimaisten Euroopan laajuisten markkinoiden luomisen laillisten digitaalisten sisältöjen ja online-palveluiden tuottamiselle ja levittämiseksi sekä varmistavat kuluttajien helpon, turvallisen ja joustavan pääsyn digitaalisten sisältöjen ja palveluiden markkinoille.
- suhtautuu myönteisesti komission aloitteeseen yksinkertaistaa tekijänoikeuksien selvittämistä, hallintaa ja rajatylittävää lisensointia parantamalla (verkko-)oikeuksien hallinnoinnin ohjausta, avoimuutta ja yleiseurooppalaista lisensointia, luomalla oikeudellinen kehys, jolla helpotetaan kulttuuriteosten digitointia ja levittämistä Euroopassa.
- toteaa, että internetin infrastruktuuria ja siihen liittyviä palveluja toteutettaessa on kiinnitettävä runsaasti huomiota kaikkien tasojen turvallisuusvaatimusten täyttämiseen, jotta varmistetaan mahdollisimman hyvä yksityisyyden ja henkilötietojen suoja. Tässä yhteydessä on tärkeää estää henkilökoh- taisten tietojen luvaton jäljittäminen ja profilointi.

Esittelijä:	Markku Markkula (FI, PPE), Espoon kaupunginvaltuuston jäsen
Viiteasiakirja:	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Euroopan digitaalstrategia
	KOM(2010) 245 lopullinen

I JOHDANTO

ALUEIDEN KOMITEA

1. suhtautuu myönteisesti eurooppalaiseen digitaalstrategiaan, joka on yksi Eurooppa 2020 -strategian seitsemästä lippulaivahankkeesta. Digitaalstrategian yleisenä päämääränä on saavuttaa kestäviä taloudellisia ja sosiaalisia etuja nopeisiin ja ultranopeisiin internetyhteyksiin ja yhteentoimiviin sovelluksiin perustuvilla verkkopalvelujen ja -sisältöjen yhtenäismarkkinoilla. Digitaalstrategian täytäntöönpano edellyttää riittävää kunnianhimoa ja sitoutumista, joka voimaannuttaa Euroopan rakentamaan tietoon, vähähiiliseen talouteen ja korkeaan työllisyyteen perustuvan uuden taloudellisen mallin.

2. toteaa, että alue- ja paikallisviranomaiset kuuluvat strategian suositusten keskeisiin kohderyhmiin ja niillä voi olla erittäin tärkeä rooli strategian liikkeelle panevana voimana. Eurooppalaisen digitaalstrategian alue- ja paikallistason painopisteet ovat välttämätön edellytys kansalaisten elämänlaadulle ja suuren yleisön sosiaalis-taloudelliselle toiminnalle. Lisäksi ne edistävät aiempaa tehokkaampia ja yksilöityjä julkisia palveluita ja paikallista yritystoimintaa.

3. korostaa, että julkisen sektorin toimijoista alue- ja paikallisviranomaiset ovat kaikkein lähimpänä tavallisia ihmisiä ja vastaavat kansalaisten hyvinvoinnin kannalta tärkeimmistä palveluista. Alue- ja paikallisviranomaisilla on etenkin taloudellisen kriisin sekä ikärakenteen ja ihmisten tarpeiden muuttumisen vuoksi valtava tarve saada hyödynnettäväksi uusia teknologian mahdollisuuksia. Alue- ja paikallisviranomaisilla, niihin läheisesti liittyvällä yritystoiminnalla sekä kolmannella sektorilla on yhdessä ehkä parhaat mahdollisuudet hyödyntää innovaatioita. Sillä, miten hyvin yliopistojen ja tutkimuskeskusten tuottamaa osaamista saadaan käyttöön kattavasti alue- ja paikallistasolla, on ratkaisevan paljon merkitystä.

4. muistuttaa kehottaneensa jatkuvasti investoimaan ICT-alan tutkimukseen kasvun ja uusien yritysten kehittämisen varmistamiseksi ja katsoo, että innovointia Euroopan keskeisiin sosiaalis-taloudellisiin haasteisiin vastaamiseksi voidaan nopeuttaa ainoastaan hyödyntämällä ICT:tä tehokkaasti.

5. myöntää, että julkisen hallinnon sähköiset palvelut ovat toistaiseksi olleet liiaksi paperibyrokratian siirtämistä sellaiseen verkkoon. Unionin ja jäsenvaltioiden tulisi olla edelläkävijöitä ja johtaa toimia eurooppalaisella ja kansallisella tasolla tiiviissä yhteistyössä alue- ja paikallisviranomaisten kanssa suuren muutoksen aikaansaamiseksi julkisen hallinnon toimintatavoissa ja rakenteissa, jotta ICT:n avulla parannettaisiin työn mielekkyyttä, laatua ja tuottavuutta sekä voitaisiin tehostaa julkista hallintoa ja vähentää kansalaisten ja yritysten hallinnollista taakkaa.

6. katsoo, että tiedonannossa ehdotetut toimet eivät sellaiseena näytä olevan ongelmallisia toissijaisuus- tai suhteellisuusperiaatteen noudattamisen kannalta. Komitea kuitenkin korostaa, että alue- ja paikallisviranomaisten tulisi osallistua järjestelmällisesti eurooppalaisen digitaalstrategian täytäntöönpanotoimien suunnitteluun, täytäntöönpanoon ja hallinnointiin (erityisesti seuraavilla toiminta-aloilla: yhteentoimivuus ja standardit, nopeat ja ultranopeat internetyhteydet, digitaalisen lukutaidon, osaamisen ja osallisuuden parantaminen sekä ICT:n yhteiskunnalliset hyödyt EU:ssa, esimerkiksi liittyen sähköisen hallinnon palveluihin, ilmastonmuutokseen ja älykkäisiin liikennejärjestelmiin).

II POLIITTISET SUOSITUKSET

Tehokas täytäntöönpano on välttämätöntä

7. suhtautuu myönteisesti eurooppalaisen digitaalstrategian tavoitteeseen tehdä Euroopasta keskus älykkäälle, kestäväälle ja osallistavalle kasvulle koko maailmassa.

8. muistuttaa 31. toukokuuta 2010 kokoontuneen liikenne-, televiestintä- ja energianeuvoston eurooppalaista digitaalstrategiaa koskevista päätelmistä⁽¹⁾, joissa todetaan mm. seuraavaa:

— Euroopan olisi kannustettava digitaalista taloutta voidakseen käyttää sen toimintaa edistäviä ja poikialaisia valmiuksia muiden alojen tuottavuuden ja kilpailukyvyyn lisäämiseksi ja tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämiseksi, jotta voidaan paremmin vastata maailmanlaajuisiin haasteisiin, esimerkiksi siirtyminen vähähiiliseen ja resurssitehokkaampaan talouteen ja uusien ja parempien työpaikkojen luominen.

⁽¹⁾ 31. toukokuuta 2010 kokoontuneen liikenne-, televiestintä- ja energianeuvoston päätelmät eurooppalaisesta digitaalstrategiasta http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/trans/114710.pdf.

— Eurooppalainen digitaalistrategia on keskeisessä asemassa Eurooppa 2020 -strategiassa, ja sen olisi oltava johdonmukainen tämän strategian muiden osatekijöiden ja tulevien muiden lippulaivahankkeiden, muun muassa ”innovaatiunionin” ja ”globalisaation aikakauden teollisuuspolitiikan” kanssa.

— Euroopan kilpailuasemaa tällä tärkeällä alalla tulee vahvistaa tehostamalla tieto- ja viestintäteknikan tutkimus- ja kehitystoimia sekä innovointia ja edistämällä osaamiskolmiota.

— Komission ja jäsenvaltioiden tulee etsiä tapoja tehostaa horisontaalista koordinoitua asiaankuuluvien toimielinten välillä sekä EU:n että kansallisella tasolla eurooppalaisen digitaalistrategian täytäntöönpanon parantamiseksi.

9. palauttaa mieleen Euroopan parlamentin 5. toukokuuta 2010 Euroopan uudesta digitaalisesta asialistasta antaman päätöslauselman, jossa todetaan, että Eurooppa pystyy ottamaan tästä digitaalisesta vallankumouksesta täyden hyödyn irti ainoastaan, jos kaikki EU:n kansalaiset saadaan mukaan ja jos heille annetaan mahdollisuudet osallistua täysimääräisesti uuteen digitaaliseen yhteiskuntaan ja jos toiminnan lähtökohtana on nimenomaan ihminen. Päätöslauselmassa todetaan lisäksi, että digitaalista vallankumousta ei voida enää pitää teollisen aikakauden luonnollisena kehityksenä vaan pikemminkin radikaalien muutosten prosessina. ⁽²⁾

10. tiedostaa, että tietoyhteiskunta on nopeuttanut taloudellista ja sosiaalista kehitystä erittäin merkittävästi. Tarvittavaa siirtymistä tietoyhteiskunnasta vihreään osaamisyhteiskuntaan voidaan jopa pitää toimintatapojen perinpohjaisena muutoksena. Eurooppalaisen digitaalistrategian merkitystä voidaan havainnollistaa sillä, että kyseisen lippulaivahankkeen soveltaminen on välttämätön edellytys muiden EU 2020 -strategian lippulaivahankkeiden onnistumiselle.

11. toteaa, että yhteiskunnan laatutason määrittää laajasti sen kyky luoda samanaikaisesti laadukasta oppimista ja työtä sekä tuottaa uutta näkemyksellistä osaamista. Näin ollen yhteiskunnassamme tarvitaan täysin uudenlaisia työmenetelmiä ja -kulttuureita, tiedon varmentamismenetelmiä, medialukutaitoa jne.

12. toteaa, että digitalisointi ja globalisaatio ovat nopeasti muuttaneet liiketoimintaprosesseja. OECD:n tutkimukset osoittavat, että tieto- ja viestintäteknikalla on kauaskantoisia vaikutuksia taloudelliseen suorituskyykyyn ja yksittäisten yritysten menestykseen, kun siihen yhdistetään investoiminen osaamiseen, organisatoriset muutokset, innovointi sekä uusien yritysten perustaminen. ⁽³⁾

13. korostaa, että eurooppalaisen digitaalistrategian täytäntöönpanoa ei voi irrottaa siitä kehityksestä ja niistä tarpeellisista toimenpiteistä, joiden kohteena ovat elinikäinen oppiminen ja inhimillinen pääoma. Menestyksen ratkaisevin tekijä on, kuinka hyvin ja kuinka laajalti Euroopassa työyhteisöt ja kansalaistaso, kuten yksilöt ja erilaiset yhteisöt, saadaan aktiivisesti ja motivoituna mukaan luomaan huomattavasti tähänastista innovatiivisempaa ja tuottavampaa Eurooppaa. Onnistuakseen kaikilta osin innovatiivinen ruohonjuuritason toiminta, yrittäjäyys, kasvuhakuiset yritykset ja erityisesti julkisen sektorin, yritysten ja kolmannen sektorin innovatiiviset aloitteet vaativat vahvaa poliittista sitoutumista kaikilla tasoilla (EU, jäsenvaltiot, alue- ja paikallisviranomaiset).

14. korostaa, että valmiudet kiihdyttää innovointiprosesseja sekä ripeä täytäntöönpano vaikuttavat ratkaisevasti menestymiseen verkottuneissa yhteiskunnissa. Tämä vaatii alueiden ja kuntien vertailevan analyysin ja yhteistyön lisäämistä, jotta ne kykenevät vastaamaan kohtaamiinsa haasteisiin innovatiivisilla ratkaisuilla sekä sovittamaan parhaat käytänteet paikallisiin olosuhteisiin ja kulttuureihin.

15. korostaa, että avoimuuden, uudelleen käytettävyyden ja teknologianeutraaliuden olisi oltava ohjaavia periaatteita julkisia palveluita kehitettäessä.

Euroopan täyden potentiaalinen hyödyntäminen

16. korostaa, että Euroopan mahdollisuuksia kehittää ICT-palveluita julkisella ja yksityisellä sektorilla tulee hyödyntää täysimääräisesti ja että alue- ja paikallisviranomaisien palveluita esimerkiksi terveydenhuollon, koulutuksen, yleisen järjestyksen, turvallisuuden ja sosiaalipalveluiden alalla tulee parantaa tieto- ja viestintäteknologian avulla. EU:n tukemat julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet, joissa on mukana alue- ja paikallisviranomaisia sekä ICT-kehitykseen julkisten ICT-palveluiden alalla keskittyviä pk-yrityksiä, voivat olla erinomainen kulmakivi kasvatettaessa alueellista tietoa ja taitoa EU:n laajuisesti. ⁽⁴⁾

17. muistuttaa, että digitaaliset yhtenäismarkkinat tarjoavat erittäin merkittäviä mahdollisuuksia Euroopan kansalaisille sekä kuluttajina että luovien ja muiden alojen yrittäjinä ja muina tietöalan asiantuntijoina.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin 5. toukokuuta 2010 antama päätöslauselma Euroopan uudesta digitaalisesta asialistasta: 2015.eu <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2010-0133+0+DOC+XML+V0//FI>.

⁽³⁾ OECD, *The Economic Impact of ICT Measurement, Evidence and Implications*.

⁽⁴⁾ CdR 156/2009 fin.

18. kiinnittää huomiota siihen, että eurooppalaisen digitaalistrategian täytäntöönpano vaatii merkittävää asennemuutosta kaikkialla Euroopassa: tarvitaan valmiutta tehdä perinteiset rajat ylittävää ja lokerot murtavaa horisontaalista ja monialaista työtä sekä muuttaa ajattelutapoja yhteistyömyönteisemmiksi. Haluttua vaikutusta ei voida saada aikaan perinteisten kehityshankkeiden avulla, mutta eurooppalaiseen osaamiseen perustuvat laaja-alaiset pioneerihankkeet, joihin kaikki sidosryhmät osallistuvat, tarjoavat keinon tarvittavan muutoksen aikaansaamiseen. Hankkeiden tulosten levitykseen ja hyödyntämiseen paikallistasolla on kiinnitettävä erityistä huomiota.

19. korostaa, että Eurooppa tarvitsee enemmän reaali maailman käyttäjäkeskeistä tutkimusta ja innovointia. Korkeakoulujen ja teollisuuden yhteistyöfoorumina toimivat elävät laboratoriot (*Living Labs*) ovat Euroopan laajuinen käsite, jota tulee kehittää edelleen niin, että loppukäyttäjät osallistuvat toimintaan. Hyvin toimivat palveluprosessit antavat käyttäjille mahdollisuuden osallistua aktiivisesti tutkimus- ja innovaatiotyöhön ja kannustavat kaikkia sidosryhmiä jatkuvaan oppimiseen. Tämä voi vaikuttaa varsin myönteisesti paikallistason palveluprosessin uudistamiseen ja alueellisen yhteistyön lisäämiseen. Digitaalistrategian täytäntöönpanoon tulisi sisällyttää kannustimia, joilla alue- ja paikallisviranomaiset ja yliopistot saadaan yhteisvoimin kehittämään tarvittavia *Living Labs* -konsepteja.

20. toistaa, että kohtuuhintainen ja laadukas laajakaistayhteys voi lisätä kansalaisten elämänlaatua sekä alue- ja paikallisviranomaisten tarjoamien palvelujen laatua ja auttaa mikroyrityksiä sekä pk-yrityksiä tarjoamaan tuotteitaan markkinoilla. Syrjäisten – ja erityisesti kaikkein syrjäisimpien – alueiden ja yhteisöjen odotetaan hyötyvän merkittävästi laajakaistapalvelujen yleistymisestä ja niiden käyttöönsaannin nopeuttamisesta. ⁽⁵⁾

21. kehottaa kaupungeja ja alueita tekemään yhteistyötä uusien innovatiivisten ratkaisujen edellyttämän kriittisen massan aikaansaamiseksi. EU:n ja jäsenvaltioiden tulisi luoda suotuisat olosuhteet uudentyypisille esikaupallisille hankinnoille ja lisätä siten julkisen sektorin valmiutta uusiin ja radikaaleihin innovaatioihin. Energiatohokkuus ja älykäs liikenne ovat esimerkkejä aloista, joilla paikallisten sovellusten tukeminen edellyttää uutta ja radikaalia kehitystä.

22. huomauttaa rakennetun ympäristön hallinnoinnin ja kaupunkisuunnittelun olevan aloja, jotka vaikuttavat merkittävästi paikallistalouteen ja elinympäristön laatuun. Uusilla tiedonhallinnan kehityssuuntauksilla voi olla erittäin tärkeä rooli pyrittäessä toteuttamaan tavoitteeksi asetettu uusi kunnianhimoinen ilmastojärjestelmä. Rakennuksen tietomallinnusta (*Building Information Modeling*) käytetään yleisesti rakennushankkeiden hallin-

nassa rakennusten fyysisten ja toiminnallisten erityispiirteiden digitaaliseksi esittämiseksi. Kyseinen mallinnus olisi otettava käyttöön myös alue- ja kaupunkisuunnittelussa, jolloin se voisi tarjota aluetta koskevia tietoja sisältävän jaetun tietolähteen, joka muodostaa luotettavan perustan elinkaarianalyysille käyttäjälähtöisten liiketoimintojen kehittämiseksi ja arvoa luovalle päätöksenteolle.

Elinvoimaiset digitaaliset yhtenäismarkkinat

23. korostaa, että digitaaliset yhtenäismarkkinat ovat eurooppalaisen digitaalistrategian kulmakivi. Ne mahdollistavat kasvavien, toimivien ja elinvoimaisten Euroopan laajuisten markkinoiden luomisen laillisten digitaalisten sisältöjen ja online-palveluiden tuottamiselle ja levittämiseksi sekä varmistavat kuluttajien helpon, turvallisen ja joustavan pääsyn digitaalisten sisältöjen ja palveluiden markkinoille.

24. toteaa, että julkisen sektorin tiedon tuominen kaikkien saataville hyödyttää koko yhteiskuntaa. Uusien yhdistettyä avointa tietoa (*linked open data*) hyödyntävien käytänteiden kehittäminen on askel kohti käyttäjäkeskeisiä palveluprosesseja. Etuja voi lisäksi syntyä innovatiivisten palveluiden, uusien liiketoimintamallien ja julkisen sektorin tehokkuuden lisääntymisen muodossa, minkä johdosta komitea suhtautuu myönteisesti julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä annetun direktiivin uudelleentarkasteluun.

25. suhtautuu myönteisesti Europeana-aloitteeseen (Euroopan verkkokirjasto, -museo ja -arkisto), jonka tarkoituksena on tuoda Euroopan kulttuuri- ja tiedeperintö kaikkien saataville internetiin. ⁽⁶⁾ Euroopan kulttuuriperinnön saatavuus on keskeinen väline, jolla voidaan edistää kulttuurisen monimuotoisuuden ymmärtämistä, vahvistaa ja yhdistää kansoja monikielisessä ja -kulttuurisessa Euroopassa ja lisätä turismia ja oppimisen kaltaisten alojen taloudellista potentiaalia.

26. kiinnittää huomiota siihen seikkaan, että sähköiseen kaupankäyntiin liittyviä sähköisiä viestejä, erityisesti laskutusta, koskevien yhteisten eurooppalaisten standardien puute on yksi suurimmista toimivien digitaalisten yhtenäismarkkinoiden toteuttamisen teknisistä esteistä.

27. kannattaa ehdotusta tarkistaa sähköisiä allekirjoituksia koskevaa direktiiviä, jotta saataisiin oikeudellinen kehys turvallisten sähköisten todentamisjärjestelmien rajatylittävälle tunnistamiselle ja yhteentoimivuudelle.

⁽⁵⁾ CdR 252/2005 fin.

⁽⁶⁾ KOM(2009) 440 lopullinen.

28. suhtautuu myönteisesti komission aloitteeseen yksinkertaistaa tekijänoikeuksien selvittämistä, hallintaa ja rajatylittävää lisensointia parantamalla (verkko-)oikeuksien hallinnoinnin ohjausta, avoimuutta ja yleiseurooppalaista lisensointia, luomalla oikeudellinen kehys, jolla helpotetaan kulttuuriteosten digitointia ja levittämistä Euroopassa.

29. korostaa, että käyttäjien ja teollis- ja tekijänoikeuksien haltijoiden oikeudet on tarpeen saattaa tasapainoon. Teollis- ja tekijänoikeuksien suojelutoimet eivät saisi heikentää käyttäjien oikeuksia käyttää digitaalista sisältöä vapaasti samaan tapaan kuin analogisessa muodossa olevaa sisältöä. Kansalaisten oikeutta käyttää verkkosisältöä tai ilmaista itseään ei myöskään pidä teollis- ja tekijänoikeuksien turvaamisen nimissä rajoittaa sisällön suodattamisella tai verkostoon pääsyn estämisellä.

Yhteentoimivuus ja standardit

30. suhtautuu myönteisesti ehdotukseen uudistaa ICT-standardien noudattamista koskevia eurooppalaisia sääntöjä siten, että niissä sallitaan tiettyjen ICT-foorumien ja -konsortioiden laatimien standardien käyttäminen, ja toivoo, että komissio antaa näille standardeille alustavan määritelmän, kutsutaanpa niitä sitten avoimiksi standardeiksi tai avoimiksi määritelmiksi.

31. on samaa mieltä siitä, että jäsenvaltioiden tulisi toteuttaa Malmön ja Granadan ministeritason julkilausumissa tehdyt yhteentoimivuutta ja standardointia koskevat sitoumukset erityisesti avointen standardien ja määritelmien osalta.

32. korostaa, että alue- ja paikallisviranomaiset tulisi kutsua mukaan toimintaan ja että niiden olisi osallistuttava aktiivisesti laaja-alaiseen yhteistyöhön julkishallintojen yhteentoimivuuden parantamiseksi ja julkisten palvelujen tuottamisen tehostamiseksi. ⁽⁷⁾

Luottamus ja turvallisuus

33. korostaa, että uudet osallistavat forumit ja interaktiiviset kehityspalvelut (WEB 2.0 ja uudemmat), joissa käyttäjistä on tullut aktiivisia toimijoita, sisällöntuottajia tai ”tuottajakuluttajia”, tarjoavat ennennäkemättömän tilaisuuden vapauttaa eurooppalaisten luovuus. On olennaista luoda tällaista kehitystä edistävä avoimuuteen ja luottamukseen perustuva ympäristö ja kulttuuri.

34. toteaa, että internetin infrastruktuuria ja siihen liittyviä palveluja toteutettaessa on kiinnitettävä runsaasti huomiota kaikkien tasojen turvallisuusvaatimusten täyttämiseen, jotta varmistetaan mahdollisimman hyvä yksityisyyden ja henkilötietojen suoja. Tässä yhteydessä on tärkeää estää henkilökohtaisten tietojen luvaton jäljittäminen ja profilointi. ⁽⁸⁾

35. kehottaa järjestämään koko henkilökunnalle luottamukseen ja turvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä laaja-alaista koulutusta, joka suunnattaisiin etenkin teknisille asiantuntijoille (esimerkiksi verkot, järjestelmät, turvallisuus, yksityisyyden suoja), erilaisia menetelmiä sisältävien turvaprosessien kanssa suoraan työskenteleville sekä innovointiin ja ajanmukaistamiseen yleisesti tai epäsuorasti osallistuvalla henkilökunnalla (esimerkiksi digitaalisen lukutaidon opettajille).

36. korostaa vahvasti sisällöntuottajien vastuuta sekä painottaa voimakkaasti, että laittoman ja haitallisen sisällön torjunnassa ei tule rajoittaa tiedon vapaata liikkuvuutta (Sisällön suodatus, jota monissa jäsenvaltioissa hyödynnetään, karsii myös sellaista sisältöä, jota ei ole tarkoitus suodattaa. Lisäksi sen prosessit eivät yleensä ole avoimia eivätkä vastuullisia.) On luotava keinoja, joilla voidaan suojella erityisesti haavoittuvassa asemassa olevia käyttäjiä. Samalla on luotava keinot haitallisen aineiston valvontaan ja sen poistamiseen verkosta sen alkulähteellä.

Nopeat ja ultranopeat internetyhteydet

37. muistuttaa, että alue- ja paikallisviranomaisilla on keskeinen rooli kohtuuhintaisten laajakaistayhteyksien yhdenvertaisen saatavuuden varmistamisessa esimerkiksi alueilla, joilla markkinat eivät toimi, pilottihankkeiden vetämisessä sähköisten palvelujen hyödyntämiseen liittyvän kuilun umpeen kuromiseksi sekä uusien lähestymistapojen kehittämiseksi kansalaislähtöisiä julkisia sähköisiä palveluja varten. ⁽⁹⁾

38. ehdottaa, että rahoituksessa ja muissa tukitoimissa edistettäisiin sellaisten avointen laajakaistaverkkojen käyttöönottoa, jotka perustuvat horisontaaliseen verkkoarkkitehtuuriin (*horizontally layered network architecture*) ja liiketoimintamalliin, jossa palveluiden tuottaminen ja fyysinen pääsy verkkoon on erotettu toisistaan. Nykyiset optiset kuituverkot tulisi avata kilpailulle.

39. muistuttaa, että toimiva tietoyhteiskuntainfrastruktuuri tulee taata kaikille kansalaisille riippumatta heidän asuinpaikastaan. Varmatoimiset ja nopeat tietoliikenneyhteydet sekä niitä täydentävät tehokkaat langattomat mobiilipalvelut ovat merkittävässä asemassa edistettäessä alueiden kilpailukykyä, saavutettavuutta ja ihmisten tasavertaisuutta.

40. korostaa olevan tärkeää varmistaa, että syrjäisillä ja harvaan asutuilla alueilla on käytettävissä langattomien laajakaistapalveluiden vaatimia radiotaajuuksia, ja suhtautuu myönteisesti komission sitoumukseen koordinoita taajuuksien käyttöön sovellettavia teknisiä ja sääntelyedellytyksiä ja yhdenmukaistaa taajuusalueiden käyttöä, jotta laitemarkkinoille syntyisi mittakaavaetuja ja kuluttajat voisivat käyttää samoja laitteita ja saada samoja palveluja kaikkialla EU:ssa.

⁽⁷⁾ CdR 10/2009 fin.

⁽⁸⁾ CdR 247/2009 fin.

⁽⁹⁾ CdR 5/2008 fin.

Digitaalisen lukutaidon, osaamisen ja osallisuuden parantaminen

41. tiedostaa käynnissä olevan muutoksen, jossa koulutusjärjestelmää on kehitettävä jopa radikaalisti. Koulutuksen tehtävänä ei ole enää jakaa valtavaa määrää tietoa. Ydin on oppimaan oppiminen eli saada ihmiset parantamaan oppimistaitojaan ja sen avulla itse hankkimaan ja käsittelemään tietoa. Digitaalisella lukutaidolla on tässä keskeinen merkitys.

42. korostaa, että yksi eurooppalaisen digitaalistrategian pää tavoitteista on edistää julkisten tieto- ja sähköisten palveluiden saatavuutta ja käytettävyyttä. Eurooppalaisen digitaalistrategian olisi edistettävä tieto- ja viestintätekniikan täyttä integroimista koulutusjärjestelmiin. Digitaalinen lukutaito ja tietotekniikkataidot ja -osaaminen vaativat kaikille suunnattuja erityistoimenpiteitä ja tehokasta oppimisympäristöä.

43. katsoo, että luomalla Eurooppaan tietotekniikkataitojen vaihtomekanismeja voidaan saada mukaan ja opettaa uudestaan monia sellaisia kohderyhmiä, joita ei joissain tapauksissa ole juurikaan huomioitu nykyisten kaupallisten tai akateemisten tietotekniikkakurssien tarjonnassa. Tieto- ja viestintätekniikan mahdollistamat joustavat työaikajärjestelyt ja etätyöskentely luovat näille kansalaisryhmille merkittävästi uusia työllistymismahdollisuuksia. Tällaiset aloitteet edellyttävät julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia etenkin siitä syystä, että kaupalliset palvelut ja koulutustarjonta täytyy erityisesti sopeuttaa yksittäisten ryhmien tarpeisiin.

44. korostaa, että väestön ikääntymisen synnyttämään haasteeseen vastaaminen ICT-avusteisten järjestelmällisten ratkaisujen avulla edellyttää Euroopan alue- ja paikallistasoa edustavia edelläkävijöitä. Komitea kehottaa luomaan innovatiivisia ICT-avusteisia malleja, jotta Eurooppa voisi ottaa johtoaseman aktiivisena ikääntymisen edistämisestä digitaalisessa maailmassa.

45. korostaa, että kirjastot ovat edullisia ja tehokkaita keinoja turvata kansalaisille sosiaalisesta asemasta riippumattomat monipuoliset tietopalvelut. Parhaita eurooppalaisia käytäntöjä ovat ne, joissa kirjastoja on kehitetty digitaalisiksi kulttuuri- ja tietopalvelukeskuksiksi ja ne on sijoitettu kansalaisten päivittäisten kulkureittien varrelle esim. kauppakeskuksiin. Näin ollen uusien palveluiden ja digitaalisten tiedotusvälineiden sisältöä ei tule suunnitella ainoastaan taloudellisten kriteerien pohjalta, vaan niitä on kehitettävä yhteiskunnallisten ja kulttuuristen tarpeiden mukaan.

46. korostaa, että tehokas toimeenpano edellyttää sen tosiasian huomioon ottamista, että kulttuuriteollisuus ja luovien alojen teollisuus toimittavat sisältöjä tieto- ja viestintätekniologiille ja edistävät näin osaltaan niiden kehittymistä. Digitaalistrategialla on ratkaiseva rooli näiden alojen potentiaalın täysimääräisessä hyödyntämisessä sekä turvallisten ja yhtenäisten sisämarkkinoiden luomisessa kulttuuri- ja luovien alojen sisällöille ja verkkopalveluille. Jotta eurooppalaista kulttuuriperintöä voitaisiin hyödyntää entistä paremmin, sen digitalisointia on edistettävä aktiivisesti.

ICT:n yhteiskunnalliset hyödyt EU:ssa

47. suosittaa kiinnittämään ICT-avusteisten järjestelmien ja menetelmien kehittämiseen erittäin paljon huomiota todellisen elämän prosesseihin liittyvän tutkimus- ja kehitystyön tulosten levittämiseksi ja käyttöönottamiseksi. Hyvä esimerkki tämän tyyppisestä toiminnasta on kilpailukyvyyn ja innovoinnin ohjelma (*Competitiveness and Innovation Programme, CIP*), joka tarjoaa erinomaiset puitteet tulevien internetsovellusten levittämiseksi. Kilpailukyvyyn ja innovoinnin ohjelmaa tulisi tehostaa myöntämällä huomattavaa lisärahoitusta alue- ja paikallistason onnistuneiden hankkeiden tulosten levittämiseen ja soveltamiseen.

48. näkee tärkeäksi digitaalitekniikan menetelmien hyödyntämisen kansalaisten osallisuutta edistävänä keinona. Alue- ja paikallistasolla tulisi luoda esimerkiksi sellaisia digitaalisia keskustelu- ja työskentely-ympäristöjä, joissa kansalaiset voisivat osallistua heitä lähellä olevien arkielämän palvelujen kehittämiseen.

49. korostaa, että eurooppalaisella digitaalistrategialla on valtavat edellytykset kannustaa alueita ja kuntia omien palvelu- ja tuotantoprosessiensa uudistamiseen eurooppalaisena yhteistyönä. Alueiden ja kuntien eri puolilla Eurooppaa tulisi uudistaa omia rakenteitaan, toimintatapojaan ja prosessejaan vertailun perusteella ja yhteistyössä keskenään sekä yliopistojen ja yritysten kanssa. EU-tason yhteistyöllä ja rahoituksella mahdollistetaan myös tähänastista paljon rohkeampi riskinotto. EU:n tulee omaksua uusi käytäntö, jossa määrätietoisesti investoidaan siihen, että jotkut ovat edelläkävijöitä ja toimivat tutkijoina, kokeilijoina ja vastuunkantajina kehittäen kaikkien käyttöön tulevaisuuden uusia ratkaisuja.

50. painottaa voimakkaasti, että sekä julkisen että yksityisen sektorin palveluprosesseja on tärkeää tarkistaa, jotta voidaan hyötyä ICT-pohjaisten prosessien uudelleensuunnittelusta. Sähköisen laskutuksen ja sähköisen tunnistamisen nopeuttaminen vaatii edelläkävijöitä, yhteistyötä ja standardointia.

Tutkimus ja innovointi

51. korostaa Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin (EIT) merkitystä ja tunnustaa, että sen aihealueet – tulevaisuuden tieto- ja viestintäyhteiskunta, ilmastonmuutos ja kestävä energia – ovat EU 2020 -strategian kannalta keskeisiä. EIT:llä voi olla käytännöllistä vaikutusta alue- ja paikallistasolla kehitettäessä ja edistettäessä alueellisen ja paikallisen innovatiivisuuden uusia käsitteitä ja käytäntöjä. Tämä edellyttää kuitenkin sitä, että osa alue- ja paikallisviranomaisista on valmiita investoimaan riittävästi oman alueensa kehittämiseen, jotta siitä tulisi EIT:n ja elävien laboratorioiden toiminnan testialusta, jossa eri kansalaisryhmät ja yhteisöt tuovat toimintaan aktiivisen käyttäjälähtöisen kehityspanoksen.

52. toteaa, että jopa pienet alue- ja paikallistasolla toimivat laitokset pystyvät tuottamaan maailmanlaajuisia mielenkiintoa herättävää tietoa rajatuilla erikoisaloilla, eritoten silloin, kun ne ovat mukana globaaleissa verkostoissa ja tekevät yhteistyötä tietopohjaisten liikeyritysten kanssa. ⁽¹⁰⁾

53. rohkaisee komissiota kehittämään edelleen käsitteitä osaamiskolmio (*Knowledge Triangle*) ja elävät laboratoriot (*Living Labs*), jotka korostavat eri toimien synergiaa ja ovat olennaisessa osassa todellisen elämän haasteiden ja ongelmien ratkaisemisessa ja joihin alueellinen ulottuvuus nivoutuu luontevasti.

54. vahvistaa alue- ja paikallisviranomaisten olevan halukkaita edistämään yhä aktiivisemmassa roolissa tiede-, teknologia- ja innovaatiopolitiikan soveltamista käytäntöön. Edellytys tälle on kuitenkin, että kautta koko EU:n ohjelma- ja projektitoiminnan siirrytään käytäntöön, jossa keskeisiksi rahoituskriteereiksi otetaan projektin aihepiiriä koskevan olemassa olevan korkeatasoisen yleisen tiedon kartoitus ja tehokas käyttö.

55. ehdottaa, että korkeakoulujen ja elinkeinoelämän eturivin kehityshankkeista saatavat innovointia tukevat kokemukset sovelletaan entistä tehokkaammin käytäntöön, jotta voidaan vahvistaa tietualan ammattilaisten tarvittavaa laajaa osaamisperustaa kaikkialla Euroopassa.

Digitaalistrategian kansainväliset näkökohdat

56. on samaa mieltä tarpeesta edistää internetin hallinnon kansainvälistämistä ja maailmanlaajuisia yhteistyötä internetin vakauden ylläpitämiseksi monenvälisyyteen perustuvassa mallissa ja tukee yhdessä komission kanssa Internet Governance Forumin toiminnan jatkamista myös vuoden 2010 jälkeen.

Toteutus ja hallinnointi

57. katsoo, että koska alueiden komitea on alue- ja paikallisviranomaisten edustaja ja sillä on kiinteät yhteydet viimeisimpään kehitykseen ja hyviin digitaalikäytänteisiin, sillä tulisi olla proaktiivinen rooli eurooppalaisen digitaalistrategian hallintoyksikössä (esimerkiksi asiantuntijaryhmissä ja vuotuisessa digitaalistrategian yleiskokouksessa). Alue- ja paikallistoimijoille ja myös niitä edustaville järjestöille tulee antaa näkyvä ja vahva rooli.

58. toteaa, että digitaalistrategia on ratkaisevassa roolissa myös muiden lippulaivahankkeiden onnistumiselle. Tätä varten on yli pääosasto- ja ohjelmarajojen menevää yhteistyötä lisättävä merkittävästi ja digitaalistrategian toteuttamiseen on ohjattava rahoitusta erityisesti jo olemassa olevien ohjelmien kautta.

Bryssel 6. lokakuuta 2010

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Mercedes BRESSO

⁽¹⁰⁾ CdR 247/2009 fin.

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Asunnottomuuden torjunta”

(2011/C 15/08)

ALUEIDEN KOMITEA ANTAA SEURAAVAT SUOSITUKSET:

- Asunnottomuus on köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen äärimuoto, minkä vuoksi siihen täytyy kiinnittää nykyistä enemmän huomiota sosiaaliturvaa ja sosiaalista osallisuutta koskevassa EU:n strategiassa. Ei ole Euroopan unionin arvon mukaista, että asunnottomuutta on paljon. Köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnan eurooppalainen teemavuosi 2010 tarjoaa hyvän tilaisuuden jakaa tietoa tästä vakavasta ongelmasta, joka uhkaa pahentua talouskriisin takia. Ongelman ratkaisuehdotusten olisi tietenkin ulotuttava vuotta 2010 ja nykyistä kriisiä pidemmälle ja pyrittävä korjaamaan tilanne pitkällä aikavälillä.
- Komitea korostaa paikallis- ja alueviranomaisten tärkeää roolia asunnottomuuden määrätietoissa torjunnassa käytännön tasolla. Niillä on paitsi tosiasiallinen vastuu myös paljon kokemusta ja toimivia menetelmiä ja ohjelmia sekä varhaisvaiheen että lyhyen ja pitkän aikavälin toimien toteuttamiseksi. Tämä lisää tarvetta selkeyttää vastuunjako eri viranomaisten ja eri tasojen välillä. Tässä yhteydessä on syytä mainita myös, että asunnottomuus voi keskittyä maan tietyille alueille tai tiettyihin maihin. Sen vuoksi tarvitaan Euroopan tason ja kansallisia mekanismeja taloudellisen tuen antamiseksi alueille, joilla asunnottomuus on erityisen suurta, erityisesti alueellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden turvaamiseksi.

Esittelijä: Tore Hult (SE, PSE), Alingsåsın kunnanhallituksen varapuheenjohtaja

I ALUEIDEN KOMITEAN POLIITTISET SUOSITUKSET

Taustaa – lähtökohdat

1. Komitea muistuttaa, että taloudellista, sosiaalista ja alueellista koheesiota, joka kuuluu EU:n kulmakiviin, ei ole mahdollista saavuttaa, jos osalla EU:n väestöstä ei ole asuntoa eikä näin ollen mahdollisuutta henkilökohtaiseen ja ammatilliseen kehitykseen. AK korostaa, että asunnottomuus on erityisen vakavaa lapsille ja nuorille.

2. Asunnottomuus on köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen äärimuoto, minkä vuoksi siihen täytyy kiinnittää nykyistä enemmän huomiota sosiaaliturvaa ja sosiaalista osallisuutta koskevassa EU:n strategiassa. Ei ole Euroopan unionin arvon mukaista, että asunnottomuutta on paljon. Köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnan eurooppalainen teemavuosi 2010 tarjoaa hyvän tilaisuuden jakaa tietoa tästä vakavasta ongelmasta, joka uhkaa pahentua talouskriisin takia. Ongelman ratkaisuehdotusten olisi tietenkin ulotuttava vuotta 2010 ja nykyistä kriisiä pidemmälle ja pyrittävä korjaamaan tilanne pitkällä aikavälillä.

3. Lähtökohtana tulee olla, että ongelma on EU:n jäsenvaltioiden yhteinen. Asunnottomuutta esiintyy ihmisten koulutustasosta ja kulttuuriryhmään kuulumisesta tai aiemmasta taloudellista asemasta riippumatta ja kaikissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa. Sen vuoksi tarvitaan yhteisiä toimia asunnottomuuden ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi.

4. Asunnottomuus aiheuttaa suuria henkilökohtaisia tragedioita ja on myös yhteiskunnalle huomattavan kallista. Jos asunnottomien määrää saadaan vähennettyä, myös yhteiskunnalliset kustannukset pienenevät, samalla kun useammat osallistuvat yhteiskunnan toimintaan ja siten Euroopan kehittämiseen.

5. Komitea tähdentää, että asunnottomuus aiheutuu yhteisesti vaikuttavista olosuhteista ja että sen vuoksi sitä ei saa tarkastella yksinomaan yksilökohtaisten olosuhteiden aiheuttamana.

6. Komitea painottaa, että asunnottomuus johtuu monista tekijöistä. Niitä ovat mm. kohtuuhintaisten asuntojen puute, matalapalkkatyö, päihteiden väärinkäyttö, päihdehuollon puutteet, mielenterveyden ongelmat ja sairaudet, perheväkivalta, työttömyys, ihmissuhdeongelmat, köyhyys, vankilasta vapautuminen ja paluu yhteiskuntaan sekä julkisen tuen muutokset ja leikkaukset. Erityisen tärkeää on, miten kiinteistönomistajat suhtautuvat

asunnottomiin ja miten paljon he voivat edistää asunnon löytämistä. Pyrkimysten onnistuminen edellyttää sen vuoksi koordinointia ja useita muita toimia.

7. Komitean näkemyksen mukaan on tarpeen hankkia huomattavasti lisätietoa asunnottomuuden syistä ja sen jatkumiseen vaikuttavista mekanismeista. Tällaiset tiedot luovat perustan tehokkaille politiikan eri osa-alueilla toteutettaville toimille.

8. Komitea suhtautuu asunnottomuuteen hyvin vakavasti ja katsoo, että toimia tarvitaan useilla tasoilla. Osa niistä on ennalta ehkäiseviä ja osa tietoa lisääviä toimia. Lisäksi tarvitaan asuntorakentamiseen kannustavia toimia.

9. Komitea korostaa paikallis- ja alueviranomaisten tärkeää roolia asunnottomuuden määrätietoisessa torjunnassa käytännön tasolla. Niillä on paitsi tosiasiallinen vastuu myös paljon kokemusta ja toimivia menetelmiä ja ohjelmia sekä varhaisvaiheen että lyhyen ja pitkän aikavälin toimien toteuttamiseksi. Tämä lisää tarvetta selkeyttää vastuunjako eri viranomaisten ja eri tasojen välillä. Tässä yhteydessä on syytä mainita myös, että asunnottomuus voi keskittyä maan tietyille alueille tai tiettyihin maihin. Sen vuoksi tarvitaan Euroopan tason ja kansallisia mekanismeja taloudellisen tuen antamiseksi alueille, joilla asunnottomuus on erityisen suurta, erityisesti alueellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden turvaamiseksi.

10. Komitea katsoo, että kattava asunnottomuusstrategia edellyttää, että EU:n toimielimet tukevat nykyistä aktiivisemmin kehitystä ja seuraavat toteutettuja toimia. Tämä ei sulje pois sitä, että toissijaisuusperiaatetta tulee noudattaa ja että paikallis- ja alueviranomaisten ratkaiseva rooli tulee tunnustaa.

11. Komitea toteaa kansainvälisten julistusten ja kansallisten lakien todistavan yhä suuremmasta halusta lisätä tietoisuutta asunnottomuudesta, joka on merkittävä yhteiskunnallinen ongelma. Monissa maissa oikeus asuntoon on kirjattu valtiosääntöön.

12. Monet edellä kuvatuista ehdotuksista ja toimista perustuvat tähän tärkeään yhteiseen lähtökohtaan ja jo olemassa oleviin puitteisiin. Tämä merkitsee, että asunnottomuutta koskevat tärkeimmät kysymykset voidaan ratkaista ilman uutta lainsäädäntöä.

13. Asunnottomuudelle ei ole olemassa yhteistä unionitasaista määritelmää, minkä vuoksi komitea kehottaa jäsenvaltioita käyttämään, niin paljon kuin mahdollista, ETHOS-typologiaa (*European Typology of Homelessness and Housing Exclusion*). Se antaa mahdollisuuden vertailla tilannetta jäsenvaltioiden kesken ja eri aloitteiden tuloksia. Määritelmän mukaan asunnottomia ovat

- *kadulla asuvat* (ulkona yöpyvät)
- *ilman asuntoa olevat* (asunnottomille tarkoitettu tilapäinen asuminen, yömajoissa yöpyminen, muu tiettyjen ryhmien kollektiiviasuminen, tuettu asuminen, valvottu asuminen jne.)
- *epävarmoissa asunto-oloissa asuvat* (asunnossa ilman luotettava jälleenvuokraussopimusta asuvat tai asuntopulan vuoksi sukulaisten tai ystävien luona asuvat)
- *puutteellisissa asunnoissa asuvat* (hökkeleissä asuvat, vailla saniteettitiloja olevissa tai valtion lainsäädännön mukaan asumiskelvottomissa asunnoissa asuvat sekä kesäasumiseen tarkoitetuissa asuntovauhuissa tai leirintäalueen majoissa asuvat sekä ahtaasti asuvat).

14. Komitea katsoo, että asunnottomuuden torjunnan on kuuluttava EU:n sosiaalista osallisuutta edistävän politiikan painopistealoihin, varsinkin koska sosiaalisen suojelun komitea asetti asunnottomuuden ja asuntomarkkinoilta syrjäytymisen vuoden 2009 teemaksi. Olkoon erityisesti vuosi 2010, joka on köyhyyden vastainen EU:n teemavuosi, myös lähtölaukaus syrjäytyneisyyden äärimuodon eli asunnottomuuden torjunnan tehostamiselle.

15. Hyvälaatuiset ja kohtuuhintaiset asunnot ovat henkilökohtainen perushyödyke ja oikeus. Sen vuoksi jäsenvaltioiden on tehtävä kaikki mahdollinen ja ryhdyttävä kaikkiin mahdollisiin toimenpiteisiin auttaakseen kaikkia henkilöitä, joilla kansallisen lainsäädännön mukaan siihen on oikeus, saamaan asunto.

16. Asunnottomuuden ilmeisten yksilökohtaisen sosiaalisten seurausten lisäksi on tarpeen ottaa huomioon asunnon ja työn löytämisestä saatavat yhteiskunnallistaloudelliset hyödyt.

17. Komitea kiinnittää huomiota niihin välittömiin ja välillisiin kustannuksiin, joita asunnottomuudesta aiheutuu jäsenvaltioiden paikallis- ja alueviranomaisille. Niillä välittömillä kustannuksilla, joita aiheutuu asunnottomuuden vuoksi erityisten tai yleisten resurssien käyttöön ottamisesta, on tietysti mitä suurin merkitys. Lisäksi se merkitsee myös palkkatyöstä saatavien verotulojen menetystä. Kaiken kaikkiaan asunnottomuus hidastaa talouskehitystä useissa maissa ja sellaisen pitkällä aikavälillä kestävänsä yhteiskunnan luomista, jota kuvataan muun muassa Eurooppa 2020 -strategiassa.

18. Saatavilla olevat tiedot taloudellisista seurauksista puoltavat ennalta ehkäiseviä ohjelmia, joiden kustannukset ovat hyvin pienet verrattuna asunnottomuuden kokonaiskustannuksiin.

Alueiden komitean suositukset

19. Komitea katsoo, että jäsenvaltioiden tulee tunnustaa tämän yhteiskunnallisen ongelman merkitys ja että tehtävää työtä tulee jatkaa ja lujittaa. Asunnottomuuden torjunnan onnistumisen perustava edellytys on kaikkien asianomaisten tasojen (paikallis-, alue-, valtio- ja valtioidenvälinen taso) toimien koordinointi.

20. Komitea katsoo, että asunnottomuuden torjunnan suurin vaikeus liittyy siihen tarvittavien politiikkojen moninaisuuteen sekä siihen, että toimivalta on jaettu eri viranomaisten kesken. Jotta asunnottomuuden torjunta olisi tuloksekasta, siihen olisi kiinnitettävä tehokkaasti huomiota muun muassa kaupunkisuunnittelupolitiikassa, asuntorakentamisessa, sosiaalipolitiikassa, työllistämisen sekä terveydenhuollossa, mielenterveyspalvelut mukaan luettuina. On siis tarpeen rohkaista asumisen rahoituksesta, rakennuslupien myöntämisestä ja sosiaalituista vastaavia viranomaisia toteuttamaan sopimuksiin ja aluesuunnitteluun liittyviä toimia.

21. Komitea tähdentää, että tilanteen parantamiseksi täytyy kiinnittää huomiota sekä ennalta ehkäisevään että lyhyen ja pitkän aikavälin työhön.

22. Komitea katsoo, että käytettävissä olevat tiedot asunnottomuuden syistä eivät anna riittävää pohjaa kehittää toimintalinjoja, joissa otetaan kattavasti huomioon se, että asunnottomien ryhmä on erittäin heterogeeninen ja että ihmiset voivat päätyä kadulle hyvin monien eri tekijöiden vuoksi. Lisäksi menettelyt, joilla näistä väestöryhmistä huolehditaan, merkitsevät usein sitä, että ihmiset luokitellaan keinotekoisin ryhmiin sen mukaan, minkä järjestelmän piiriin he kuuluvat. Tämä puute haittaa asunnottomien mahdollisuuksia osallistua aktiivisesti yhteiskuntaelämään.

23. Alueiden komitea katsoo, että asianmukaisten ratkaisujen löytämiseksi on luovuttava edellä kuvaillusta suhtautumistavasta ja siirryttävä humaaniin ja yksilölliseen lähestymistapaan, joka perustuu kunkin ihmisen omiin elämänvaiheisiin. Tällainen lähestymistapa edellyttää, että toimet asunnottomuuden torjumiseksi toteutetaan mahdollisimman lähellä niitä, joita ne koskevat. Näin ollen paikallis- ja alueyhteisöillä on asiassa keskeinen rooli.

24. Alueiden komitean mielestä tilastollisia välineitä on syytä kehittää ja optimoida. Tilastotietojen harmonisointia Euroopan tasolla on edistettävä jatkamalla ETHOS-luokittelun yhteydessä aloitettuja toimia ja yleisemmin tukemalla eri jäsenvaltioiden keskinäisiä vertailevia lähestymistapoja. Lisäksi on edistettävä nykyisten välineiden uudistamista yksilöllisiin elämänvaiheisiin perustuvien lähestymistapojen hyväksi, jotta voidaan ottaa huomioon asunnottomuuteen ja sen toistumiseen johtaneet syyt sekä tekijät, joiden ansiosta kierre on saatu lopullisesti katkaistua.

25. Komitea kehottaa paikallis- ja alueviranomaisia tekemään eri aloilla tiivistä yhteistyötä ja koordinoimaan eri elinten toimintaa, jotta voidaan parantaa toteutettavia toimia ja tehostaa asunnottomuuden torjunnan jatkotoimia. Koska lyhytaikaiset tai tapauskohtaiset toimenpiteet eivät riitä, alalla tarvitaan paikallisia ja alueviranomaisten pitkäjänteistä yhteistyötä sekä pitkän aikavälin strategioita, jotta ne voivat yhdessä poistaa ongelman ja sen syyt.

26. Monissa jäsenvaltioissa ei ole luotettavia virallisia tietoja asunnottomuuden laajuudesta eikä tuloksekkaista toimista asunnottomuuden torjumiseksi. Alueiden komitea kehottaa jäsenvaltioita luomaan EU:n yhteistyön avulla kattavan ja yhtenäisen asunnottomuusstrategian ja huolehtimaan sen jälkeen siitä, että strategia saa onnistumiseen tarvittavan kansallisen muodon.

27. Oma asunto on henkilökohtainen perushyödyke ja perusedellytys sille, että ihminen saa jalansijan yhteiskunnassa ja työmarkkinoilla. Alueiden komitea kehottaa sen vuoksi komissiota pohtimaan tarkemmin oikeutta asianmukaisiin asumisoloihin ja oikeuden muotoilua.

28. Komitea katsoo, että asunnottomuuden torjumiseksi tarvitaan tehokkaita toimia. Yhteinen asunnottomuutta vastustava poliittinen kannanotto on tarpeen perustaksi tulevalle työlle. Muutoin on olemassa vaara, että toimet ovat hajanaisia eikä niiden tarpeellisesta koordinoinnista huolehdita. Jo nyt monissa kunnissa ja monilla alueilla tehtävää työtä tulee kehittää ja tehdä tunnetuksi. Asunnottomuuden torjumiseksi tarvitaan valtiotasoisia ja kansainvälisiä malleja ja menetelmiä. Myös yleisluonteiset toimet keskustelun herättämiseksi ja suuren yleisön tietoisuuden parantamiseksi ovat hyvin tärkeitä yhteisissä ponnisteluissa.

29. Komitean näkemyksen mukaan on hyvin tärkeää, että yhteiskunnassa vastustetaan käsitystä, jonka mukaan asunnottomuus riippuu vain ihmisestä itsestään. On tuotava esiin monivaihteisempi kuva asunnottomuuden syistä sekä tutkittava ja analysoitava asunnottomuuden vaikutuksia, eli mitä se loppujen lopuksi tulee yhteiskunnalle maksamaan. Sen vuoksi komission on syytä ryhtyä toimiin tällaisen vivahteikkaamman kuvan luomiseksi.

30. Komitea kehottaa paikallis- ja alueviranomaisia pitämään oikeutta asuntoon henkilökohtaisena perushyödykkeenä ja osallistumaan asunnottomuuden syiden, seurauksien ja kustannuksien selvittämiseen. Ilmiötä koskevasta kattavammasta tiedosta tulee toimien ja ennalta ehkäisevän työn perusta, jonka ansiosta voidaan arvioida, ovatko toteutetut toimet myös olleet tehokkaita.

31. Komitea katsoo, että tähän mennessä hankittua tietoa levitetään tehottomasti ja että viranomaiset hyödyntävät sitä huonosti. Onkin syytä laatia nykyistä strategisempi suunnitelma tiedon oikeantasoiseksi levittämiseksi.

32. Asunnottomuuden torjunnan taloudellista argumenttia tulee vielä kehittää edelleen. Tulevina vuosina tulisi asiaa voida

tarkastella useissa raporteissa. Entistä kattavampi tieto voi sitten olla tulevan työn pohjana.

33. Komitea ehdottaa, että EU-tasolla otetaan käyttöön pitkän aikavälin järjestelmä hyvien menetelmien kartoittamiseksi. Komitea painottaa voimakkaasti tarvetta vaihtaa hyviä käytänteitä paikallis- ja alueviranomaisten välillä tietoisuuden lisäämisen, ennalta ehkäisevien toimien, henkilökunnan koulutuksen ja asunnottomien eri ryhmille eriytetysti tarjottavan tuen aloilla.

34. Komitea suhtautuu hyvin myönteisesti paikallis- ja alueviranomaisten tekemiin aloitteisiin ja toteuttamiin hankkeisiin asunnottomuuden torjumiseksi, mutta toteaa samalla, että hyvien käytänteiden keskinäistä vaihtoa täytyy tiivistää. Se voidaan toteuttaa laadukkaalla vaihto-ohjelmalla, johon voivat osallistua suoraan asunnottomuusongelman kanssa eri jäsenvaltioissa työskentelevät. Tällaiselle vaihto-ohjelmalle täytyy osoittaa tarpeeksi taloudellisia resursseja, ja siitä voitaisiin kehittää vaihtotoiminnan uusi muoto unionissa.

35. Komitea painottaa tarvetta saada parempi käsitys asunnottomuuden laajuudesta ja rakenteesta EU:ssa. Esimerkiksi voisi olla arvokasta hankkia tietoja, jotka on luokiteltu ihmisten sukupuolen, iän, kansalaisuuden, sosiaalisten olojen ja muiden tärkeiden osoittimien mukaan. Ilman näitä tietoja on vaikea luoda asunnottomuuden ongelman ratkaisemiseksi tarvittavia taloudellisia ja yhteiskunnallisia strategioita. Komitea suosittaa, että tilastot perustetaan FEANTSAN hyväksymään asunnottomuuden määritelmään. Komitea edellyttää, että komissiolle annetaan kiiireesti tämä tehtävä.

36. Komitea katsoo, että asunnottomuus, joka kohdistuu henkilökohtaiseen perushyödykkeeseen, loukkaa ihmisen perusoikeuksia ja yksilön ihmisoikeutta ja oikeutta voida päättää elämästään. Asunnottomuus on vakavinta ensi sijassa lapsille, jotka harvoin pystyvät vaikuttamaan omaan tilanteeseensa. Sen vuoksi komission on syytä selvittää, millä edellytyksillä jäsenvaltiot voivat antaa valtiotasoisesti jonkinlaisen takuun siitä, miten alle 18-vuotiaiden lasten asunnottomuusongelma ratkaistaan. Lisäksi on arvioitava, onko myös vammaisten syytä kuulua näiden toimenpiteiden piiriin.

37. Ei voi liikaa korostaa, että asunnon puuttuminen on ongelma itsessään. *Housing First* -kokeilun hyviin tuloksiin täytyy kiinnittää nykyistä enemmän huomiota, ymmärtäen, että asunnon tarjoamiseen on liitettävä asunnottoman tukeminen. Tukea tarvitaan asunnottomien elämäntilanteeseen liittyvien muiden ongelmien ratkaisemiseksi.

38. Erityisesti on panostettava kiinteistönomistajiin ja heille on tiedotettava aiheesta. Asunnottomuuden torjunnan tulee perustua yhteiseen käsitykseen jokaisen ihmisarvosta ja yksilön halusta parantaa elämäntilannettaan ja osallistua yhteiskunnan kehittämiseen. Kiinteistönomistajilla on erityisen tärkeä rooli asuntopulan ehkäisemisessä. On voitava luoda erityiskannustimia asuntojen saamiseksi asunnottomien käyttöön.

39. Komitea tähdentää, että on tarpeen kiinnittää nykyistä enemmän huomiota asunnottomuuskysymysten kanssa työskentelevien koulutukseen ja ammattipätevyyden parantamiseen. Maissa, joissa koulussa, oikeuslaitoksessa, terveydenhuollossa, psykologian alalla sekä sosiaalitoimissa ja poliisivoimissa työskentelevät ovat saaneet erityiskoulutusta, on edistytty huomattavasti asunnottomuuden varhaisvaiheen torjumisessa. Valmisteltaessa rakennerahastojen seuraavaa kautta on osoitettava nykyistä enemmän resursseja tähän työhön.

40. Komitea painottaa paikallis- ja alueviranomaisten ennalta ehkäisevän työn merkitystä, mutta on myös löydettävä lyhyen aikavälin ratkaisuja. Asunnottomalle täytyy voida tarjota tilapäinen asunto. Ei kuitenkaan ole hyväksyttävää, että asunnottomat jäävät pysyvästi asumaan yömajoihin. Tietyt maat ovat hyväksyneet strategian, jolla pyritään sulkemaan kaikki asunnottomien yleiset yömajat. Sen sijaan asunnottomille tarjotaan viipymättä heidän tarpeisiinsa räätälöityjä ratkaisuja. Häätöjen estäminen on tässä ratkaisevan tärkeää.

41. Paikallis- ja alueviranomaisten täytyy tukea nykyistä paremmin yhteiskunnan vapaaehtoisvoimia. Asunnottomuus on rakenteellinen ja poliittinen ongelma, joka edellyttää kaikkien viranomaisten sitoumusta, mutta vapaaehtois sektorilla on tärkeä tehtävä. Tulee pohtia, miten unioni voi edistää vapaaehtoisvoimien roolin vahvistamista. Tulisi myös käyttää hyväksi Euroopan vapaaehtoistyön teemavuoden 2011 tarjoamat mahdollisuudet lisätä tietoisuutta tästä tärkeästä asiasta sekä tutkia uusia yhteistyömuotoja vapaaehtoisjärjestöjen kanssa.

42. Komitea ehdottaa, että EU-tasolla otetaan käyttöön erityisiä taloudellisia ohjelmia, joilla pyritään vahvistamaan valtiotasoisia ja paikallisia/alueellisia toimia asunnottomuuden torjumiseksi ja joilla pyritään myös kehittämään laatuksiteereitä. Kokemustenvaihtoon on kannustettava, jotta voidaan optimoida vaikutukset ja resurssien hyödyntäminen. Komitea suosittaa

sen vuoksi, että unionin tulevissa rahastoissa otetaan entistä paremmin huomioon myös nämä kysymykset.

43. Komitea ehdottaa, että paikallis- ja aluetasolla annetaan mahdollisuus laatia ohjelmia asunnottomien integroimiseksi yhteiskunta- ja työelämään luomalla työnantajille kannustinraken- teita asunnottomien työllistämiseksi. Samalla tavalla paikallis- ja aluetaso voivat edistää integroitumista sellaisten koulutustoi- mien avulla, joilla autetaan asunnottomia löytämään paikkansa yhteiskunnassa. Alalla jo saaduista hyvistä kokemuksista tulee levittää tietoa nykyistä tehokkaammin.

44. Asunnottomuudesta tiedottaminen tulee toteuttaa nykyistä jäsennellymmin.

45. Komitea ehdottaa, että perustetaan eurooppalainen asunnottomuuskeskus, joka olisi nyt puuttuva koordinoiva elin. Sen tärkein tehtävä olisi koordinointi, mutta se edistäisi myös tietojenvaihtoa ja yhteisiä strategioita. Komitea kehottaa Euroopan komissiota selvittämään mahdollisuuksia perustaa tällainen elin, jonka vastuulla olisi myös kartoittaa asunnottomien tilan- netta jäsenvaltioissa. Keskuksen tehtävänä tulee olla uudistusten koordinointi ja tukeminen jäsenvaltioissa muun muassa vaihta- malla parhaita käytänteitä. Yhteisötason toimet voivat synnyttää todellista lisäarvoa varsinkin silloin, kun käytetään avointa koor- dinointimenetelmää sosiaalisen suojelun ja sosiaalisen osallisuus- den edistämiseen.

46. Komitea katsoo, että naisten asunnottomuus lisääntyy jatkuvasti ja että asunnottomien naisten erityinen haavoittuvuus on otettava huomioon yhteiskunnallis-taloudellisten ja työelä- mää koskevien näkökohtien osalta sekä siltä osin kuin kyse on palveluiden saatavuuteen edelleen liittyvistä ongelmista. Jä- senvaltioiden on kiinnitettävä tähän kysymykseen erityistä huo- miota.

Bryssel 6. lokakuuta 2010

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*

Mercedes BRESSO

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Euroopan naapuruuspolitiikan ja erityisesti itäistä kumppanuutta koskevan aloitteen täytäntöönpano: Moldovan tasavallan paikallis- ja alueviranomaisten toiminnan ajanmukaistaminen ja uudistaminen sekä hallinnollisten valmiuksien parantaminen”

(2011/C 15/09)

ALUEIDEN KOMITEA

- on tyytyväinen siihen, että on käynnistetty kunnianhimoinen uudistusohjelma, jolla pyritään vakiinnuttamaan demokratia, markkinatalous ja oikeusvaltion periaatteet, sekä aloitettu neuvottelut uudesta assosiaatiosopimuksesta ja käynnistetty vuoropuhelu viisumikäytännön vapauttamisesta.
- toteaa, että AK:n olisi järkevää osallistua myös kahteen muuhun foorumiin, sillä ne liittyvät paikallis- ja alueyhteisöjen välitöntä osallistumista edellyttäviin toimiin (erityisesti foorumiin 2: talouden yhdenytyminen ja lähentyminen EU:n politiikkoihin).
- suositaa, että paikallis- ja alueviranomaisia kuullaan ja niille tarjotaan tilaisuus osallistua uudesta assosiaatiosopimuksesta käytäviin neuvotteluihin, aluekehittämisen kokeiluohjelmien laadintaan sekä aluekehittämistoimien seurantaan ja arviointiin. AK haluaa niin ikää toimia rakentavasti aluepolitiikan pääosaston ja rakennustöiden ja aluekehitysministeriön neuvotellessa sopimuspöytäkirjasta ja tehdessä sopimusta.
- toteaa, että unionin myöntävien varojen tulevan hallinnoinnin sekä alueidenvälisen ja rajatylittävän yhteistyön vauhdittamisen kannalta on ratkaisevan tärkeää tehostaa paikallis- ja alueviranomaisten itsenäistä varainhoitoa.
- korostaa jatkuvan kokemusten vaihdon merkitystä; toteutustapoina voivat olla instituutioiden tai yhteisöjen ystävyysoiminta, koulutustilaisuudet, opintokäynnit sekä Moldovan paikallis- ja alueviranomaisia edustavien järjestöjen osallistuminen jäsenenä tai tarkkailijoina EU:n alueviranomaisten edustajien kokouksiin.

Esittelijä: Alin Adrian Nica (RO, ALDE), Dudeștii Noin kunnanjohtaja

I. POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

1. panee merkille, että heinäkuussa 2009 pidettyjen ennen-aikaisten parlamenttivaalien sekä hallituksen vaihtumisen jälkeen Moldovan tasavalta on käynnistänyt kunnianhimoisen uudistusohjelman. Uudistuksilla pyritään vakiinnuttamaan demokratia, markkinatalous ja oikeusvaltion periaatteet sekä implisiittisesti laukaisemaan liikkeelle asteittainen lähentyminen EU:hun. Poliittinen uudet realiteetit ja Moldovan tasavallan hallituksen näkemys unionin säännösten tasolle tähtäävistä uudistusprosesseista avaavat EU:n ja Moldovan paikallis- ja alueviranomaisille uusia yhteistyömahdollisuuksia.

2. on tyytyväinen siihen, että tammikuussa 2010 on aloitettu neuvottelut uudesta assosiaatiosopimuksesta, joka ilmentää EU:n ja Moldovan yhteistyön merkitystä ja lähentää sopijapuolia toisiinsa. Uusi sopimus on aiempaa kunnianhimoisempi, ja se ylittää EU:n ja Moldovan perinteisen yhteistyön rajat. Sopimuksella edistetään osaltaan Moldovan poliittista vuoropuhelua, talouskehitystä, ja kansalaisten hyvinvoinnin lisääntymistä. Assosiaatiosopimukseen kuuluu täydellisen ja syvälle luotaavan vapaa-kauppa-alueen luominen, jonka ansiosta Moldova yhdentyy EU:n markkinoihin kauppasuhteiden voimistuessa ja investointien lisääntyessä. Näin puolestaan paikallis- ja aluetason taloudellisten toimijoiden keskinäinen yhteistyö laajenee.

3. on tyytyväinen vuoropuhelun käynnistämiseen viisumikäytännön vapauttamisesta, mikä pitkällä aikavälillä merkitsee sitä, että Moldovan kansalaiset voivat matkustaa viisumitta Schengenin alueella. Komitea pitää niin ikään erityisen hyödyllisenä sitä, että Romania ja Moldovan tasavalta ovat allekirjoittaneet sopimuksen maiden välisestä pienimuotoisesta rajaliikenteestä. Sopimus tuli voimaan maaliskuussa 2010, ja sen ansiosta Moldovan kansalaiset, jotka asuvat 50 km säteellä Moldovan ja Romanian rajasta, voivat matkustaa samalle etäisyydelle Romanian puolella. Komitea katsoo tämän vilkastuttavan ihmisten kanssakäymistä ja paikallishallinnon yhteyksiä EU:n ulkorajalla Moldovaan. Kyseessä on merkittävä edistysaskel, jolla raivataan rajaseutukumppanuuksien kehittämisen tiellä olevia hallinnollisia esteitä.

4. suhtautuu myönteisesti Brysselissä 24. maaliskuuta käynnistettyyn Rethink Moldova -ohjelmaan. Siinä esitetään strateginen visio keskeisten seikkojen uudistamiseksi Moldovan tasavallassa ja asetetaan keskipitkän aikavälin kehittämistavoitteet (vuosiksi 2011–2013). Ohjelma rakentuu kolmen pilarin ympärille: vastuullinen hallinto, talouden elvyttäminen ja kehittäminen sekä henkiseen pääomaan tehtävät investoinnit.

5. toteaa, että Euroopan komissio on pyytänyt alueiden komiteaa osallistumaan demokratiaa, hyvää hallintoa ja vakautta sekä ihmisten välisiä yhteyksiä käsitteleviin aihekohtaisiin foorumeihin (1 ja 4). Olisi kuitenkin järkevää ulottaa kuulemiset

myös kahteen muuhun foorumiin, sillä ne liittyvät paikallis- ja alueyhteisöjen välitöntä osallistumista edellyttäviin toimiin. Valaisevana esimerkkinä mainittakoon Moldovan kanssa tehtävä aluepoliittinen yhteistyö, jonka lähtökohtana ovat EU:n koheesiopolitiikan parhaat käytännöt (foorumi 2: talouden yhdyntäminen ja lähentyminen EU:n alakohtaisiin politiikkoihin).

6. toivoo, että käsillä oleva oma-aloitteinen lausunto edistää omalta osaltaan paikallis- ja aluedemokratiaa Moldovan tasavallassa ja antaa uutta pontta Euroopan naapuruuspolitiikan puitteissa ja eritoten itäisen kumppanuuden puitteissa käynnistetyille konkreettisille ponnisteluille. Lausunnossa käsitellään ennen kaikkea mahdollisuuksia löytää ratkaisuja yhteisiin ongelmiin tiivistämällä EU:n ja Moldovan alue- ja paikallisviranomaisten alueidenvälisiä ja rajatylittävää yhteistyötä.

7. panee merkille, että itäiseen kumppanuuteen osallistuvien muiden maiden vastaaviin viranomaistahoihin verrattuna Moldovan tasavallan alue- ja paikallisviranomaisilla on puolellaan kilpailuetuja suhteessaan EU:hun: tasavalta on unionin naapurivaltio, se on pinta-alaltaan pieni ja maan keskushallinto suhtautuu avoimesti eurooppalaiseen alue- ja paikallistason yhteistyöhön. Euroopan naapuruuspolitiikan välineiden (kuten Moldovan, Romanian ja Ukrainan rajaseutuyhteistyöohjelman 2007–2013) käyttöönoton yhteydessä muutoutuneiden perinteiden mukaisesti ja maan pieni koko huomioon ottaen koko Moldovan tasavallan alue sekä kaikki sen paikallis- ja alueyhteisöt täyttävät rajaseutukumppanuuden puitteissa rahoitettavien hankkeiden toteutukselle asetetut tukikelpoisuusehdot. On luonnollista, että edellä mainitut perinteet muodostuvat pysyviksi myös kaikkien EU:n ulkorajojen alueelliseen yhteenkuuluvuuteen tähtäävissä, itäisen kumppanuuden piiriin kuuluvissa aloitteissa.

8. panee tyytyväisenä merkille, että Moldovan tasavallan hallituksen vuosiksi 2009–2013 laatimassa työohjelmassa, jonka otsikkona on ”Euroopan yhdyntäminen: vapaus, demokratia ja hyvinvointi”, vallan hajauttaminen sekä paikallinen itsehallinto ovat yksi viidestä strategisesta painopistealasta. Komitea toivoo, että hallinnon hajauttaminen on vääjäämätön poliittinen vaihtoehto Moldovan tasavallan sisäisten uudistusten ohjelmassa.

9. katsoo olevan erittäin tärkeää, että kesällä 2011 järjestettävissä kuntavaaleissa noudatetaan paikallisdemokratiaa koskevia eurooppalaisia periaatteita siten, että tehostetaan hallituksen ja vaaliviranomaisten toimintaa asteittain ja havaittavasti vuonna 2007 järjestettyihin kuntavaaleihin verrattuna. Kansainvälinen yhteisö katsoi vaalien olleen vapaat, mutta niissä ei kaikilta osin noudatettu sääntöjä.

Paikallis- ja aluetason tärkeimmät tavoitteet päätöksentekoprosessissa

10. panee merkille, että Moldovan tasavallan hallitus pohtii laajasti paikallisen ja alueellisen itsehallinnon ajanmukaistamista ja uudistustarpeita. Tavoitteena on toteuttaa todellinen hallinnon ja verotuksen hajauttaminen, syventää kuntien ja alueiden rahoituksen tasapainoon ja resurssien kohdentamiseen liittyviä politiikkoja, laajentaa paikallishallinnon veropohjaa, kannustaa julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia julkisten palveluiden kehittämiseksi sekä vahvistaa hajautettujen viranomaistahojen hallinnollisia valmiuksia.

11. suosittaa EU-asioissa viime aikoina tapahtunut kehittyminen huomioon ottaen, että paikallis- ja alueviranomaisille tarjotaan tilaisuus osallistua Moldovan ja EU:n uudesta assosiaatiosopimuksesta käytäviin neuvotteluihin. Niille on varattava vähintään neuvoa-antava rooli, ja niiden on voitava osallistua prosessiin jäsenneulysti. Kuuleminen voisi tapahtua muun kuin hierarkkisiin dialogin merkeissä siten, että paikallis- ja alueyhteisöjä edustavien organisaatioiden kanssa käydään jäsenneulytystä ja pysyvää vuoropuhelua neuvoteltaessa tulevan assosiaatiosopimuksen kustakin osiosta, jotka edellyttävät julkishallinnon paikallistason suoraa osallistumista. (Tällaisia osioita ovat sisäiset uudistukset, matkailu, maatalous ja maaseudun kehittäminen, peruskoulutus, opetus ja nuoriso, rajatylittävä ja alueellinen yhteistyö, institutionaalisten valmiuksien vahvistaminen jne.) Toistaiseksi sen paremmin paikallis- ja alueyhteisöt kuin niitä edustavat organisaatiotkaan eivät ole neuvotteluihin osallistuvien instituutioiden joukossa sopijapuolten yhteisymmärryksessä laatimassa organisaatiokaaviossa.

12. suhtautuu myönteisesti 20. toukokuuta 2010 perustettuun parlamentin erityisvaliokuntaan, jonka tehtävänä on muuttaa ja täydentää hallinnon hajauttamisprosessia sekä paikallisen itsehallinnon vakiinnuttamisprosessia koskevaa oikeuskehystä. Valiokunnan tehtäväksi on annettu erityisesti taata sellaisten toimenpiteiden jatkuvuus, joilla varmistetaan valtiosääntöön kirjattujen paikallista itsehallintoa ja julkisten palveluiden hajauttamista koskevien periaatteiden soveltaminen käytännössä kaikilta osin Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan mukaisesti. Komitea suhtautuu myönteisesti kyseisen valiokunnan aikomukseen arvioida perusteellisesti alue- ja paikallisviranomaisten kaikkinaisia toimia koskevaa oikeuskehystä. Tällä tavoin hallinnon hajauttaminen voidaan toteuttaa yhdenmukaisesti myös eri aloilla, kuten peruskoulutuksessa, terveydenhuollossa, sosiaalipolitiikoissa, ympäristöalalla, yleisen järjestyksen alalla jne. Komitea toivoo, että paikallisen itsehallinnon lujittamiseen tähtäävät uudistustoimenpiteet toteutetaan ajoissa siten, että kaikki täytäntöönpanomekanismit ovat toiminnassa ennen kesällä 2011 pidettäviä kuntavaaleja.

13. katsoo, että on välttämätöntä käynnistää piakkoin avoin ja järjestelmällinen vuoropuhelu paikallis- ja alueviranomaisten valtakunnallisten järjestöjen kanssa, jotta kaikki asianomaiset toimijat pääsisivät keskenään yhteisymmärrykseen siitä, miten asiassa tulee edetä konkreettisesti. Komitea on tyytyväinen viimeaikaisiin ponnisteluihin koota paikallis- ja alueviranomaiset yhteen, poliittisesti neutraaliin valtakunnalliseen järjestöön,

joka edustaisi paikallisyhteisöjä niiden suhteissa keskushallintoon. Komitea kehottaa Moldovan viranomaisia tutkimaan mahdollisuutta antaa alue- ja paikallisyhteisöille oikeus tehdä lainsäädäntöaloitteita. Komitea suosittaa, että keskushallinto ja paikallis- ja alueviranomaiset sovittavat yhteen uudistuspyrkimyksensä, sillä näin tarjoutuisi otollinen tilaisuus päättää siitä, mitkä asiat kuuluisivat edelleen keskushallinnon toimivaltaan ja mitkä voitaisiin vastaavasti – asianmukaisten määrärahojen saattelmina – delegoida tai hallinnollisten valmiuksien salliessa siirtää paikallis- ja alueviranomaisten vastuulle.

14. toteaa, että alue- ja paikallisyhteisöt eivät ole tottuneet itsenäiseen varainhoitoon, mikä eittävästi heikentää niiden valmiuksia ottaa täysimääräisesti vastuu unionin tarjoamista määrärahoista, joiden käyttö edellyttää hallinnollisia valmiuksia ja asianmukaista strategista suunnittelua sekä riittäviä resursseja selviytyä rahoituksen paikallisuusudesta. Komitea toteaa, että koska EU:n naapurivaltioiden paikallis- ja alueyhteisöille tarkoitettujen ohjelmien merkitys lisääntyy jatkuvasti, paikallisviranomaisten itsenäisen varainhoidon tehostaminen on keskeinen osa prosessia kartoitettaessa mahdollisia ratkaisuja yhteisiin ongelmiin Euroopan unionin ja Moldovan tasavallan alue- ja paikallisyhteisöjen alueidenvälisen ja rajatylittävän yhteistyön avulla.

15. odottaa kiinnostuneena sellaisen avoimen, oikeudenmukaisen ja uskottavan kuntien julkisten varojen hallintajärjestelmän perustamista, jolle ovat ominaisia seuraavat seikat: luovutaan jäykistä ja sisäpiirijohteisista käytännöistä, jotka johtavat paikallisyhteisöille tarkoitettujen määrärahojen mielivaltaiseen jakoon perustuvaan epätasapainoiseen järjestelmään; poistetaan mahdollisuudet vaikuttaa muille hallinnon tasoille kumuloituneiden tulojen rakenteeseen; lujitetaan paikallishallinnon talousarviomenettelyn riippumattomuutta varmistamalla tälle hallintotasolle asianmukaiset tulolähteet ja huomioimalla mahdollisuus korottaa kunnallisveroastetta: tällä tavoin mahdollistetaan omien varojen itsenäinen hallinta ja samalla voidaan implisiittisesti panna alulle paikallistalouden kehittämiseen tähtääviä politiikkoja; taataan, että paikallisyhteisöt voivat huolehtia keskushallinnon niille siirtämistä toimivaltuuksista, myöntämällä niille tarvittavat määrärahat; muutetaan talousarvion tasapainoon tähtäävät menettelyt todelliseksi muuta heikommin kehittyneiden yhteisöjen tukivälineiksi; jaetaan varat avoimesti, jotta kaikki paikallisyhteisöt voivat ennakoida varainhoidon; suojataan kuntien taloudellinen riippumattomuus muiden hallintotasojen häiriövaikutuksilta.

16. panee merkille, että koska paikallis- ja keskushallinnon toimivaltuuksia ei ole rajattu selkeästi, hallinnon hajauttamisprosessi hankaloituu, ja että julkishallinnon eri tasojen päällekkäiset vastuualueet vaikuttavat kielteisesti julkisten palveluiden laatuun. Komitea toivoo käynnissä olevilla uudistuksilla taattavan, että varat ovat oikeassa suhteessa toimivaltuuksiin. Komitea korostaa, että toimivalta voidaan hajauttaa paikallishallinnolle vain, jos huolehditaan siitä, että osapuolia kohdellaan yhtäläisesti, kustannukset katetaan täysimääräisesti ja paikallista itsehallintoa suojellaan lainsäädännössä. AK katsoo, ettei keskushallinnon paikallishallinnolle delegoiman toimivallan täytäntöönpanon hallinnollinen valvonta voi tapahtua siten, että keskushallintus tarkkailee paikallisviranomaisia.

Rajatyrittävä ja alueellinen yhteistyö

17. on yhtä mieltä siitä, että Moldovan tasavallan on seurattava tarkkaan viimeaikaisia keskusteluja Euroopan aluekehityspolitiikasta. Ne liittyvät Lissabonin sopimuksen voimaantuloon, sillä sopimuksessa mainitaan nimenomaisesti uusi alueellisen yhteenkuuluvuuden käsite. Aluekehityspolitiikka, joka edustaa eräänlaista EU:n aluepolitiikkojen ja koheesiopolitiikan yhteen-sulautumaa, vaikuttaa konkreettisesti Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin kuuluviin kumppanusmaihin vuoden 2013 jälkeen ja tiivistää alue- ja paikallisyhteisöjen ulkoista yhteistyötä Euroopan naapuruuspolitiikan kehikossa.

18. panee tyytyväisenä merkille, että Moldovan tasavalta on hiljattain saanut päätökseen prosessinsa, jossa aluekehitykselle luotiin samantapaiset institutionaaliset ja lainsäädäntöpuutteet kuin EU:n jäsenvaltioissa. Komitea suhtautuu myönteisesti siihen, että on muodostettu kehittämisalueita. Ne ovat toiminnallisia alueyksiköitä, joiden puitteissa aluekehityspolitiikkaa suunnitellaan, arvioidaan ja pannaan täytäntöön, ja ovat EU:n tilastollisten alueyksiköiden nimikkeistön (NUTS) mukaisia. Komitean mielestä on ilahduttavaa, että valtakunnan tasolla on perustettu kansallinen aluekehittämisen koordinoituneuvosto ja kansallinen aluekehitysrahasto, joiden määrärahaosuus valtion budjetista on vuosittain 1 % (vuonna 2010 noin 8 miljoonaa euroa). Komitea korostaa niin ikään olevan tärkeää, että rahastovarojen jakoperusteena on avoin ja kestäväpohjainen aluekehittäminen.

19. odottaa kiinnostuneena, millainen asema hiljattain perustetuilla aluekehittämisvirastoilla tulee olemaan kehitysalueilla: virastojen tehtävänähän on koordinoida alueilla toteutettavia kehittämistoimia ja huolehtia alueen kestäväan talouskehitykseen tähtäävien aluekehittämishankkeiden täytäntöönpanosta. AK suosittaa, että vahvistetaan alueellisten kehittämisneuvostojen toimintakapasiteettia. Neuvostot on perustettu pariteettiperiaatteella, jonka mukaan yhtäältä paikallis- ja alueviranomaiset ja toisaalta yksityissektori ja kansalaisyhteiskunta ovat tasapuolisesti edustettuina. Komitea korostaa, että on erittäin tärkeää tarjota alue- ja paikallisyhteisöille tilaisuus osallistua täysimääräisesti aluekehityspolitiikan täytäntöönpanon seurantaan ja arviointiin.

20. suosittaa, että koska Moldovalla on jo unionin säännöksiä vastaava aluekehittämisen edellyttämä mekanismi ja institutionaalinen kehys, seuraavassa vaiheessa laaditaan aluekehittämisen kokeiluohjelmia, joissa keskitytään EU:n koheesiopolitiikan mukaisesti energia- ja liikenneverkkojen – rautatieverkot mukaan luettuina – yhdistämiseen EU:n verkkoihin, kuntien infraruktuuritarpeisiin, henkiseen pääomaan ja pk-yrityksiin. AK painottaa, että hankkeet olisi hyvä suunnata ensisijaisesti muita heikommin kehittyneille seuduille sekä kehityksen ja talouskasvun puutteesta pahiten kärsiville alueille.

21. suosittaa, että koska aluekehittämisinstituutiot ovat täysin toimivia, Moldovan tasavallalle vuonna 2010 myönnettävän EU:n maaseudun kehittämistuen saantiehoksi asetetaan se, että osa varoista kohdennetaan kansalliseen aluekehitysrahastoon.

22. katsoo, että rajaseutuyhteistyötä koskevat aloitteet ovat aluekehittämishankkeille tärkeä rahoituslähde sekä Euroopan naapuruuspolitiikan välineiden puitteissa (Moldovan, Romanian ja Ukrainan rajaseutuyhteistyöohjelma 2007–2013 ja Mustanmeren alueen yhteinen toimintaohjelma 2007–2013) että sellaisen euroregio-muotoisen yhteistyön puitteissa, jossa Moldova on mukana: Tonavan alajuoksu (Romania–Moldova–Ukraina), Siret–Prut–Dnestr (Romania–Moldova) ja Prutjoen yläjuoksu (Romania–Moldova–Ukraina). Luottamusta pyritään lujittamaan äskettäin tehdyllä aloitteella perustaa Dnestrin euroregio-alue (Moldova–Ukraina), joka käsittäisi myös Dnestrjoen vasemman rannan paikallisyhteisöt eli alueet, joille Chişinăun valvonta ei ulotu. Tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta Keski-, Pohjois- ja Etelä-Moldovan kehittämisalueiden rajat vastaavat kolmeen euroregio-alueeseen kuuluvien Moldovan tasavallan aluehallintoyksiköiden maantieteellisiä rajoja. Rajaseutuyhteistyötä tekevien kumppanien näkökulmasta tarkasteltuna on kiinnitettävä erityistä huomiota ongelmiin, jotka liittyvät hallinnollisiin esteisiin (verotus ja viisumijärjestelyt) sekä paikallis- ja aluetason rajallisiin valmiuksiin valita ja kehittää laadukkaita hankkeita.

23. katsoo, että paikallis- ja aluehallinnon lyhyen aikavälin uudistusten aikatauluun on lisättävä jatkuva kokemusten vaihto, jotta omaksuttaisiin EU:n jäsenvaltioiden alue- ja paikallisyhteisöissä parhaiksi osoittautuneet käytänteet. Olisi aiheellista kannustaa yhteyksien tiivistämistä, jotta osaaminen välittyisi yhä helpommin. Voitaisiin ottaa käyttöön erityisiä paikallis- ja alueyhteisöjen yhteistyömuotoja, kuten instituutioiden tai yhteisöjen ystävyysoiminta, koulutustilaisuudet, opintokäynnit sekä Moldovan paikallis- ja alueviranomaisia edustavien valtakunnallisten järjestöjen osallistuminen jäsenenä tai tarkkailijoina EU:n alue- ja paikallisviranomaisten edustajien kokouksiin. Vaikka viime aikoina on alettu järjestää tämäntapaista toimintaa tilannekohtaisesti, siitä on tarpeen tehdä järjestelmällistä käynnistämällä laaja ohjelma, jonka puitteissa paikallis- ja alueviranomaiset voivat vahvistaa institutionaalisia valmiuksia ja omaksua hyviä käytänteitä. Samanaikaisesti on syytä panna ilahduneena merkille aloite Moldovan sekä EU:n jäsenvaltioiden paikallis- ja alueviranomaisten yhteistyötä koskevan puitesopimuksen laatimiseksi uuden assosiaatiosopimuksen määräysten perusteella.

24. kannustaa Euroopan komission aluepolitiikan pääosastoa ja Moldovan tasavallassa aluekehittämispolitiikasta vastaavaa viranomaista (rakennustöiden ja aluekehityksen ministeriö) neuvottelemaan sopimuspöytäkirjasta ja tekemään kyseisen sopimuksen. Pöytäkirjalla on tarkoitus edistää aluepoliittista vuoropuhelua ja (itäisen kumppanuuden puitteissa tehtävää) alueidenvälistä yhteistyötä sekä vahvistaa valtio- ja aluetason hallinnollisia valmiuksia aluekehittämisen alalla.

25. kehottaa vakiinnuttamaan institutionaaliset valmiudet ja laatimaan instituutioiden ystävyysoimintaa koskevan ohjelman, jota äskettäin perustetut Moldovan tasavallan aluekehittämismvirastot ja EU:ssa toimivat vastaavat virastot toteuttavat ja johon osallistuvat myös valtiovallasta riippumattomat rakenteet (aluekehittämismvirastojen eurooppalainen yhdistys EURADA) sekä alue- ja paikallisviranomaisten järjestöt, kuten vasta perustettu

Moldovan paikallisviranomaisten kongressi (*Congress of Local Authorities from Moldova, CALM*). AK ehdottaa, että tutkitaan mahdollisuutta myöntää Moldovan tasavallan alue- ja paikallisyhteisöille tarkkailijan asema useissa unionin toimielimissä, jotka työskentelevät aluepolitiikan parissa (alueiden komiteassa, Euroopan talous- ja sosiaalikomiteassa).

Bryssel 6. lokakuuta 2010

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Mercedes BRESSO

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Georgian paikallis- ja aluehallinto sekä EU:n ja Georgian yhteistyön kehittäminen”

(2011/C 15/10)

ALUEIDEN KOMITEA

- katsoo, että Georgian poliittisella vakaudella, talouskasvulla ja asukkaiden korkealla elämänlaadulla on valtava merkitys EU:lle. Suhteiden vahvistaminen on kuitenkin tullut vieläkin tärkeämmäksi Mustanmeren synergia -ohjelman yhteydessä.
- on tyytyväinen viisumien myöntämisen helpottamista koskevan sopimuksen tekemiseen Georgian kanssa, koska sopimuksen myötä EU lähettää avoimuutta korostavan viestin Georgian kansalaisille.
- kehottaa Georgian hallitusta sopeuttamaan lainsäädäntöään Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan mukaiseksi ja uudistamaan aluetason hallintojärjestelmää siten, että siitä tulee kehityksen tukipylväs. Erityisen tärkeitä on alueen oikeudellinen määrittely Georgian alueellisena tai paikallisena yksikkönä sekä määrittää alueviranomaisten toimivaltuudet.
- painottaa, että Georgian paikallis- ja aluehallinnon edustajille tulee antaa mahdollisuus osallistua – keskushallinnon edustajien ohella – mahdollisimman varhaisesta vaiheesta lähtien EU:n ja Georgian kahdenvälisiin suhteisiin perustuvien sopimusten, selvitysten ja suunnitelmien laatimiseen.
- ehdottaa, että itäiseen kumppanuuteen kehitetään aito alueellinen ulottuvuus. Siihen liittyen AK kehottaa EU:n jäsenvaltioita ja kumppanusmaita, joihin kuuluu mm. Georgia, allekirjoittamaan monenvälisen sopimuksen, jonka nojalla eurooppalainen alueellisen yhteistyön yhtymä (EAYY) voi toimia itäisen kumppanuuden kattamalla alueella, Georgia mukaan luettuna. EAYY voi olla avuksi Georgian ja jäsenvaltioiden paikallis- ja alueviranomaisten yhteistyön tiivistämisessä ja niiden välisten rajatylittävien suhteiden kehittämisessä, kokemustenvaihdossa sekä ihmisten välisten yhteyksien lujittamisessa.

Esittelijä: Jacek Protas (PL, PPE), Warmia-Masurian voivodikunnan aluejohtaja

I POLIITTISET SUOSITUKSET

ALUEIDEN KOMITEA

EU:n ja Georgian suhteiden strategiset haasteet

1. vahvistaa, että EU:n päätavoite Georgiassa on edistää rauhanomaista, turvallista ja vakaata hallintoa, joka kykenee lujittamaan hyviä naapuruussuhteita ja vakautta alueella ja on valmis jakamaan eurooppalaiset arvot ja kehittämään institutionaalista ja oikeudellista yhteentoimivuutta Etelä-Kaukasian alueella ja EU:n kanssa ylläpidettävissä suhteissa.

2. vahvistaa, että demokraattisten uudistusten, oikeusvaltion ja hyvän hallintotavan tukeminen niin valtiollisella kuin paikallisella tasolla on etusijalla EU:n ja Georgian suhteissa.

3. katsoo, että Georgian poliittisella vakaudella, talouskasvulla ja asukkaiden korkealla elämänlaadulla on valtava merkitys EU:lle. Suhteiden vahvistaminen on kuitenkin tullut vieläkin tärkeämmäksi unionin viimeisimmän laajentumisen jälkeen, kun Georgian kanssa saman meren äärellä sijaitsevat Romania ja Bulgaria liittyivät unioniin ja erityisesti kun otetaan huomioon tuolloin käynnistetty Mustanmeren synergia -ohjelma.

4. on tyytyväinen viisumien myöntämisen helpottamista koskevan sopimuksen tekemiseen Georgian kanssa, koska sopimuksen myötä EU lähettää avoimuutta korostavan viestin Georgian kansalaisille.

5. on tyytyväinen siihen, että Georgia on otettu Euroopan naapuruuspolitiikan (*European Neighborhood Policy*, ENP), Euroopan naapuruuden ja kumppanuuden välineen (*European Neighborhood and Partnership Instrument*, ENPI) ja itäisen kumppanuuden (*Eastern Partnership*, EaP) piiriin ja toteaa, että viimeksi mainitun aloitteen avulla voidaan syventää EU:n ja Georgian suhteita.

6. korostaa itäisen kumppanuuden aloitteen merkitystä ENP:ssä. AK on yhtä mieltä tavoitteista, joita ovat oikeusvaltion, hyvän hallintotavan, vähemmistöjen kunnioittamisen ja suojelemisen, markkinatalouden hyväksymisen ja kestävänsä kehityksen periaatteiden noudattaminen.

7. on tyytyväinen, että Euroopan komissio on pyytänyt alueiden komiteaa osallistumaan itäiseen kumppanuuteen ja erityisesti demokratiaa, hyvää hallintotapaa ja vakautta sekä ihmisten välisiä yhteyksiä käsittelevien foorumien toimintaan.

8. tähdentää, että ENP perustettiin, jotta Euroopan jakolinjat voitaisiin poistaa laajentamalla asteittain demokratian, hyvinvoinnin ja turvallisuuden aluetta

9. kehottaa EU:ta ja Georgiaa hyödyntämään sitä laajaa tietämystä ja kokemusta, jonka uudet jäsenvaltiot ovat hankkineet yhteiskunnallisten ja taloudellisten uudistusten aikana erilaisten kumppanuusohjelmien, tilapäisen toiseen maahan lähettämisen ja muiden, käytettävissä olevien tukiohjelmien avulla.

10. korostaa tarvetta koordinoida eri aloitteita ja ohjelmia sekä nivoa toisiinsa meneillään olevat hankkeet ja käytössä olevat välineet, jotta voidaan välttää EU:n toiminnan eri muotojen päällekkäisyys.

11. on toukokuussa 2010 järjestettyjen paikallisvaalien valossa tyytyväinen Georgian etenemiseen kansainvälisten vaatimusten täyttämässä. Jäljellä on kuitenkin vielä monia puutteita, jotka on korjattava. Vaalit järjestettiin ylipäättään avoimesti, osallistavasti ja ammattimaisesti ja havaittavissa oli merkittäviä parannuksia, jotka osoittivat viranomaisten pyrkivän puuttumaan aiempiin puutteisiin. Huolta aiheuttaa kuitenkin vielä äänestysinnokkuus, tasapuolisten toimintamahdollisuuksien takaaminen kaikille ehdokkaille sekä ajoittain epäselvä rajanveto toisaalta julkisen vallan valtionrahoituksen toiminnan ja toisaalta puoluepoliittisen toiminnan välillä.

Paikallishallinnon kehityksen painopistealoja

12. kiinnittää huomiota siihen, että paikallis- ja alueviranomaisilla on hyvin tärkeä rooli eurooppalaisen naapuruuspolitiikan tavoitteiden toteuttamisessa Georgiassa. Tämä rooli perustuu pääasiassa näiden viranomaisten paikalliskehitykseen, paikallisten taloussuhteiden parantamiseen, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamiseen, liikkuvuuden helpottamiseen ja yhteydenpidon tukemiseen antamaan panokseen.

13. suosittaa, että jäsenvaltioiden paikallis- ja alueviranomaiset ja Georgian vastaavat elimet tekevät sopimuksia ja suoraa yhteistyötä sekä vaihtavat kokemuksia ja edistävät henkilöstönsä liikkuvuutta kokemusten vaihtamiseksi ja alue- ja paikallistason kehityksen tukemiseksi.

14. korostaa, että tärkeintä on Georgian paikallis- ja alueviranomaisten vahvistaminen. AK katsoo, että paikallistason hallintokapasiteetin parantamiseen tulisi suunnata nykyistä enemmän varoja. Itäisen kumppanuuden puitteissa tämä voidaan saavuttaa laaja-alaisen yhteiskunnan rakenteiden kehittämisohjelmien (*Comprehensive Institution-Building Programmes*, CIB) avulla. Niihin kuuluisivat kumppanuusohjelmat, korkean tason neuvonanto, koulutus ja henkilöstövaihdot, harjoittelut ja ammatillisen koulutuksen apurahat. Lisäksi on välttämätöntä tukea Georgiaa akateemisen perustan luomisessa alueellista itsehallintoa ja aluekehitystä koskevan tutkimuksen alalla.

15. suosittaa, että Georgia nykyaikaistaa paikallisviranomaisensa hallintonormit ja lisää näiden hallintokapasiteettia EU:n antaman käytännön tuen avulla. Tämä voidaan saavuttaa lujittamalla ja syventämällä poliittista vuoropuhelua, ihmisten välisiä yhteyksiä ja kumppanuusvälineitä sekä vaihtamalla parhaita käytänteitä unionin ja sellaisten georgialalaiskumppanien välillä, jotka ovat mukana toteuttamassa poliittisia ja yhteiskunnallisia uudistuksia.

16. kehottaa Georgian hallitusta sopeuttamaan lainsäädäntöään Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan mukaiseksi ja uudistamaan aluetason hallintojärjestelmää siten, että siitä tulee kehityksen tukipylväs. Erityisen tähdellistä on alueen oikeudellinen määrittely Georgian territoriaalisena yksikkönä sekä alueviranomaisten toimivaltuuksien määrittäminen.

17. AK toteaa tyytyväisenä, että Georgian viranomaiset ovat edistyneet monin tavoin neljän viime vuoden aikana, kun paikallishallinto on toiminut uudessa muodossaan. Maassa on onnistuttu luomaan entistä tehokkaampi ja avoimempi paikallis- ja aluehallinnon rahoitusmalli, kehittämään edelleen paikallista infrastruktuuria ja edistämään paikallisyhteisöjen aktiivista osallistumista. Edistyksestä huolimatta tehtävää on vielä paljon.

18. kehottaa Georgian viranomaisia harkitsemaan mahdollisuutta ottaa itsehallinnon vahvistamiseksi tulevaisuudessa käyttöön alempi hallintotaso tai myös lisätä kuntien määrää. Komitean näkemyksen mukaan itsehallinnon alimman tason toiminta takaa tehokkaammat ja nopeammat ratkaisut paikallisiin ongelmiin, asukkaiden aktiivisemmän osallistumisen ja suuremman vastuuntunnon yhteisten hankkeiden toteuttamisessa. AK kehottaa myös harkitsemaan aluetason itsehallinnon luomista.

19. on tyytyväinen siihen, että uusissa lainsäädännöllisissä ratkaisuissa, jotka tulevat voimaan vuoden 2010 paikallisvaalien jälkeen, on lujitettu valtuustojen roolia paikallisvaaleilla valittavina, edustuksellisia eliminä pormestarin roolin kustannuksella.

20. kehottaa Georgian viranomaisia tehostamaan menettelyä, jolla osoitetaan varoja paikallisille itsehallintoelimille ja maan aluekehityksen tarpeiden täyttämiseksi toteuttaviin toimiin. AK kehottaa lisäämään aluekehitysministeriön osallistumista tähän menettelyyn ja poistamaan valtiovarainministeriön yksinomaiset toimivaltuudet, sillä se ei voi vastata alueiden tarpeisiin yhtä hyvin kuin erityisesti tälle asialle omistettu ministeriö.

21. toteaa, että Georgian rahoitusjärjestelmää on hajautettava. Valtaosa paikallisviranomaisista saa yli 90 prosenttia tuloistaan valtion talousarviosta.

22. kehottaa Georgian viranomaisia muuttamaan vaalilakejaan siten, että sitoutumattomat voivat asettua ehdolle paikallisvaaleissa. Tämä vähentäisi Georgian paikallishallinnon politisoitumista ja mahdollistaisi paikallisten johtohahmojen pääsyn sen piiriin.

23. kehottaa Georgian viranomaisia ottamaan käyttöön menettelyjä, joiden avulla paikallishallinnon edustajat voivat osallistua nykyistä aktiivisemmin aluekehitysstrategioiden sekä muiden sellaisten valtiollisten asiakirjojen laatimiseen ja toteuttamiseen, jotka koskevat kuntien kehitystä.

24. painottaa, että Georgian paikallis- ja aluehallinnon edustajille tulee antaa mahdollisuus osallistua – keskushallinnon edustajien ohella – mahdollisimman varhaisesta vaiheesta lähtien EU:n ja Georgian kahdenvälisiin suhteisiin perustuvien sopimusten, selvitysten ja suunnitelmien laatimiseen erityisesti eurooppalaisen naapuruuspolitiikan puitteissa sekä valmisteltaessa ja toimeenpantaessa maaohjelmaa (*National Indicative Programme, NIP*).

25. kehottaa Georgian hallitusta luomaan paikallishallinnon, työmarkkinaosapuolten ja kansalaisyhteiskunnan kanssa vuoropuhelu- ja kuulemismekanismia kutsumalla ne mukaan EU:n kanssa tehtävään yhteistyöhön.

26. suosittaa, että paikallis- ja alueviranomaiset osallistuvat hankkeiden toteuttamiseen neljällä keskeisellä alalla, jotka on mainittu rajatylittävää yhteistyötä käsittelevässä strategia-asiakirjassa 2007–2013 (*Cross-border Cooperation Strategy Paper 2007–2013*):

— taloudellinen ja yhteiskunnallinen kehitys

— ympäristönsuojelu, terveydenhuolto ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunta

— rajaliikennettä koskeva kysymys

— ihmisten väliset yhteydet.

AK kehottaa lisäksi toteuttamaan pienimuotoisempia hankkeita, joista ensisijaisia ovat väestön elämänlaadun parantamiseen tähtäävät hankkeet.

27. tähdentää valtiovallasta riippumattomien paikallisorganisaatioiden ja paikallisviestimien roolia paikallisviranomaisten asianmukaisen toiminnan ja sen avoimuuden sekä sen työn konkreettisten tulosten valvojina. Viestimillä ja valtiovallasta riippumattomilla organisaatioilla on niin ikään suuri merkitys paikallisyhteisöjen ja -viranomaisten konkreettisten ongelmien analysoimisessa sekä niiden ratkaisumahdollisuuksista keskusteltaessa ja ratkaisujen toteuttamisessa.

28. suosittaa, että unionin toimielimet lisäävät tukeaan paikallisille valtiovallasta riippumattomille organisaatioille ja paikallisille viestimille Georgiassa.

Aluekehityksen painopistealat

29. on hyvillään siitä, että Euroopan komissio on todennut aluekehityksen ja maatalouden tukemisen olevan tärkeitä seikkoja jatkattaessa tai jopa lisättäessä Georgialle annettavaa apua osana maaohjelmaa vuosiksi 2011–2013.

30. on tyytyväinen siihen, että Georgian hallitus perusti vuonna 2009 aluekehitys- ja infrastruktuuriministeriön, josta on tullut EU:n merkittävä kumppani.

31. toteaa tyytyväisenä, että Georgian viranomaiset ovat sisällyttäneet aluekehityksen poliittisiin painopistealoihinsa maan talouden vahvistamiseksi. AK arvostaa Georgian ponnisteluja ja onnistumista tällä alalla. Se kiinnittää kuitenkin samalla huomiota siihen, että tehtävää on vielä hyvin paljon muun muassa kehitettäessä alhaalta ylös suuntautuvaa lähestymistapaa.

32. kehottaa Georgian viranomaisia jatkamaan ennen vuoden 2008 sotaa maassa aloitettua köyhyyden vastaista ohjelmaa sekä kehittämään köyhimmille tarkoitettua sairausvakuutusjärjestelmää. Köyhyys on Georgiassa edelleen vakava ongelma, joka tulisi ratkaista EU:n apua hyödyntämällä.

33. kehottaa Georgian viranomaisia käynnistämään EU:n avulla aktiivisen ja määrätietoisin työttömyydentorjunnan, sillä työttömyys on hyvin vakava ongelma erityisesti maaseutualueilla. AK suosittaa niin ikään, että perustetaan instituutioita, joiden tehtävänä on tutkia ja torjua työttömyyttä. On myös välttämätöntä ratkaista yhtäältä väestön ammattipätevyysien ja koulutuksen ja toisaalta työmarkkinoiden todellisten tarpeiden välisen kuilun ongelma.

34. kiinnittää huomiota tarpeeseen jatkaa Georgian maatalouden uudistuksia ja edelleenkehittämistä. AK kehottaa Georgian viranomaisia sopimaan maan maatalouden kehittämisstrategian lopullisesta muodosta ja hyväksymään sen sekä lisäämään maatalouteen tehtäviä valtion investointeja sekä kannustamaan yksityisiin investointeihin. Tämä on välttämätöntä, sillä valtaosa köyhyysrajan alapuolella elävistä georgialaisista asuu maaseutualueilla.

35. arvostaa Georgian pyrkimyksiä parantaa tilastotutkimustensa laatua muun muassa antamalla uuden tilastoja koskevan lain, jossa säädetään tilastokeskuksen perustamisesta. AK suosittaa, että unionin toimielimet ja jäsenvaltiot antavat apua tämän lainsäädännön täytäntöönpanemisessa.

36. kehottaa unionin toimielimiä ja EU:n jäsenvaltioita antamaan Georgialle apua tilastotutkimuksen valmistelussa ja tekemisessä sekä tulosten muokkaamisessa. Aluepolitiikka ja tuloksellinen aluekehitys eivät ole mahdollisia ilman täsmällisiä ja tosiasioihin perustuvia tietoja eri alueilta.

37. suosittaa, että EU tukee Georgian aluekehityssuunnitelman laatimista.

38. panee merkille ympäristönsuojelun valtavan merkityksen Georgiassa. Luonnonvaroilla eli vedellä, metsillä, rannikkoalueilla, vuoristoilla, ilmalla jne. on valtava merkitys maan taloudelle. AK suosittaa, että Georgia jatkaa työskentelyään luonnonympäristöä koskevan strategian ja ympäristönsuojelun säännösten parissa. AK kehottaa Georgiaa laatimaan EU:n aktiivista apua hyödyntämällä luonnonympäristön suojelua ja kestävästä kehitystä koskevia politiikkoja.

39. panee merkille tarpeen tukea Georgian tieteen ja talouden innovatiivisuutta. AK kehottaa unionin toimielimiä kiinnittämään asiaan huomiota.

40. kehottaa Georgian viranomaisia noudattamaan johdonmukaista paikallistalouden ja pk-yritysten kehittämispolitiikkaa aluetasolla. Investoinnit paikallisinfrastruktureihin ja matalakorkeiset luotot voivat olla tässä hyödyksi.

Alueellinen yhteistyö

41. toteaa, että alueellinen ja rajatylittävä yhteistyö on yhteisten ongelmien ratkaisemisen välttämätön edellytys esimerkiksi vesihuollon, järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan, liikenteen, ulkomaisten investointien, energian, ympäristönsuojelun ja ilmastonmuutoksen aloilla.

42. kehottaa Georgian paikallisviranomaisia ryhtymään toimiin Georgian alueiden yhteistyön lisäämiseksi sekä edistämään niiden osallistumista kansainvälisiin yhteistyöverkkoihin. Tähän liittyen AK suosittaa, että Georgian keskushallinto ratkaisee maan aluejakoa koskevan kysymyksen sekä määrittelee alueen käsitteen ja alueviranomaisten toimivaltuudet.

43. on tyytyväinen Etelä-Kaukasuksen yhdenntyn rajavalvonnan käynnistämiseen ja Kaukasuksen alueellisen ympäristökeskuksen uuteen johtoon. AK kehottaa jatkamaan Etelä-Kaukasuksen huumausaineidentorjuntaohjelmaa. Kaikki nämä aloitteet muodostavat hyvin tärkeän välineen Etelä-Kaukasuksen alueellisen yhteistyön ja vakauden edistämiseksi.

44. ehdottaa, että itäiseen kumppanuuteen kehitetään aito alueellinen ulottuvuus. Siihen liittyen AK kehottaa EU:n jäsenvaltioita ja kumppanuusmaita, joihin kuuluu mm. Georgia, allekirjoittamaan monenvälisen sopimuksen, jonka nojalla eurooppalainen alueellisen yhteistyön yhtymä (EAYY) voi toimia itäisen kumppanuuden kattamalla alueella, Georgia mukaan luettuna. EAYY voi olla avuksi Georgian ja jäsenvaltioiden paikallis- ja alueviranomaisten yhteistyön tiivistämisessä ja niiden välisten rajatylittävien suhteiden kehittämisessä, kokemustenvaihdossa sekä ihmisten välisten yhteyksien lujittamisessa.

45. pyrkii Euroopan komission suositusten mukaisesti määrittäen löytämään mallin, joka mahdollistaa jäsenvaltioiden ja itäisen kumppanuuden maiden alue- ja paikallisviranomaisten säännöllisen vuoropuhelun ja tiiviimmän yhteistyön. Esimerkkinä mainittakoon EU:n ja itäisen kumppanuuden maiden alue- ja paikallisviranomaisten vuosittaisen konferenssin järjestäminen.

46. kannattaa Euroopan komission kehoitusta tiivistää monenvälistä yhteistyötä, jolla täydennetään pohjoista ulottuvuutta ja Mustanmeren synergiaa. AK kehottaa nivomaan toisiinsa eurooppalaisen naapuruuspolitiikan puitteissa monenvälisiä aloitteita, kuten Mustanmeren synergia ja itäisen kumppanuus, EU:n ja Georgian kahdenvälisten suhteiden kehittämiseksi.

Kansallisten vähemmistöjen asuttamien alueiden erityistilanne

47. toteaa tyytyväisenä, että Georgian viranomaiset ovat hyväksyneet kansallisen yhdentymisstrategian, jonka tavoitteena on mm. kansallisten vähemmistöjen asuttamien alueiden infrastruktuurin parantaminen. AK toteaa, että näistä pyrkimyksistä huolimatta Georgian kansallisten vähemmistöjen integroituminen ja oikeudet aiheuttavat edelleen huolta.

48. on tyytyväinen Georgian viranomaisten tähänastisiin ponnisteluihin maan virallisen kielen taidon parantamiseksi vähemmistöjen keskuudessa ja viralliseen opetusohjelmaan kuuluvien koulukirjojen kääntämiseksi vähemmistökielille. Tämä on tärkeä askel opetuksen standardisoimiseksi koko maan alueella. Tämäntyyppistä toimintaa tulisi ehdottomasti jatkaa ja syventää, sillä georgian kielen taidon puuttuminen on edelleen suuri haaste vähemmistöjen keskuudessa.

49. kehottaa EU:n toimielimiä kiinnittämään erityishuomiota syrjäntätapauksiin, jotka perustuvat etniseen tai uskonnolliseen vähemmistöön kuulumiseen Georgian alueella, sekä antamaan kaiken mahdollisen avun (mm. teknisen, sisällöllisen ja taloudellisen), jotta Georgiassa otettaisiin käyttöön oikeudellisia ja institutionaalisia ratkaisuja vähemmistöjen oikeuksien kunnioittamisen lisäämiseksi sekä niiden edustajien yhteiskunnallisen integraation ja kansalaisintegraation syventämiseksi.

50. kehottaa EU:n toimielimiä ja muita Georgiaa koskevien asioiden parissa toimivia kansainvälisiä organisaatioita lisäämään tiedollista koulutusta, jolla parannetaan Georgian kansallisten ja uskonnollisten vähemmistöjen edustajien oikeudellista, poliittista ja kansalaistietoutta.

51. kehottaa Georgian keskushallintoa luomaan asianmukaiset menettelyt, joilla ehkäistään vähemmistöjen edustajien syrjäytymistä yhteiskunnallisesta ja poliittisesta elämästä sekä kansalaistoiminnasta.

52. kehottaa Georgian viranomaisia kehittämään politiikkoja, joiden ansiosta voidaan tunnistaa asianmukaisesti vähemmistöjen todelliset ongelmat ja ratkaista ne nopeasti ja tehokkaasti kaikkien sidosryhmien aktiivisella myötävaikutuksella. Näitä olisivat ennen kaikkea keskushallinnon, paikallis- ja alueviranomaisten ja vähemmistöjen edustajat mutta myös kansalaisyhteiskunnan organisaatiot, yksityissektori, paikallisyhteisöt ja kansainväliset organisaatiot.

53. tähdentää, että yhteisellä vastuunotolla sekä Georgian kansallisille ja uskonnollisille vähemmistöille suunnatun keskushallinnon, paikallis- ja alueviranomaisten ja valtiovallasta riippumattomien organisaatioiden toiminnan koordinoinnilla on keskeinen merkitys.

Konfliktialueiden erityistilanne

54. on tyytyväinen, että EU vaikutti vuoden 2008 elokuussa käydyin Venäjän ja Georgian sodan lopettamiseen ja osallistui sen seurausten poistamiseen. Komitea on tyytyväinen myös EU:n tarkkailuvaltuuskunnan (EUMM) perustamiseen Georgiaan sekä sodanjälkeisen avun antamiseen Georgialle.

55. arvostaa ja painottaa EU:n aktiivisen osallistumisen merkitystä YK:n ja ETYJ:n rinnalla Geneven neuvotteluihin (*Geneva talks*), jotka käynnistettiin vuonna 2008 vuoropuhelun ja selkkauksen ratkaisemisprosessin foorumiksi.

56. on tyytyväinen Naton ja Georgian jatkuvaan yhteistyöhön demokraattisten, institutionaalisten ja puolustusta koskevien uudistusten toteuttamiseksi. Yhteistyöllä pyritään valmistamaan Georgiaa sotilasliiton mahdolliseen jäsenyyteen sekä edistämään alueen vakautta.

57. korostaa, että EU on tunnustanut koko ajan ja tunnustaa edelleen Georgian alueellisen koskemattomuuden ja sen rajojen loukkaamattomuuden sekä tukee vakaasti selkkausten rauhanomaista ratkaisemista.

58. suosittaa, että sekä EUMM että EU:n Etelä-Kaukasian erityisedustaja tarkkailevat edelleen huolellisesti tapahtumien kehitystä konfliktialueilla.

59. odottaa, että Venäjä noudattaa allekirjoittamiaan, vuoden 2008 elokuun selkkauksen lopettamista koskevia sopimuksia ja vetää sotavoimansa takaisin aseisiin, jotka niillä oli hallussaan ennen selkkauksen alkamista, sekä lopettaa EUMM:n pääsyn estämisen Abhasian ja Etelä-Ossetian alueille.

60. toteaa tyytyväisenä, että Georgian viranomaiset ovat hyväksyneet ja panevat täytäntöön maansisäisiä pakolaisia (*Internally Displaced People – IDP*) koskevan kansallisen strategian vuosiksi 2009–2012, joka kattaa kaikki maansisäiset pakolaiset.

61. arvostaa myönteistä kehitystä, jota edustavat Georgian hallituksen vuoden 2010 tammikuussa hyväksymä ”Miehitettyjä alueita koskeva kansallinen strategia: yhteistyöhön perustuva sitoumus” sekä aikomus muuttaa säädösasiakirjaa ”Miehitettyjen alueiden oikeus”, johon Euroopan neuvosto on ilmoittanut suhtautuvansa hyvin varauksellisesti.

62. puoltaa painokkaasti avunannon jatkamista konfliktialueilla. AK katsoo, että tulisi osoittaa lisäresursseja erityisesti pakolaisten ja maansisäisten pakolaisten auttamiseen, talojen ja infrastruktuurien uudelleenrakentamiseen, paikallisyhteisöjen vuoropuhelun tukemiseen sekä luottamuksen lisäämiseen.

Päätelmät

63. korostaa, että ”ruusujen vallankumouksesta”, joka käynnisti Georgiassa muutosten ja uudistusten ajan, on kulunut vain kuusi vuotta, ja sinä aikana maa on käynyt sotaa ja kärsinyt maailmanlaajuisen talouskriisin vaikutuksista. Huolimatta näin lyhyestä ajasta ja maata kohdanneista vaikeuksista Georgia on edistynyt huomattavasti demokratian, markkinatalouden ja kehityksen edistämisessä.

64. kiinnittää huomiota siihen, että EU:n tuella on valtava merkitys Georgian paikallishallinnolle ja aluekehitykselle, sillä maa sijaitsee poliittisesti epävakaaalla alueella, jolla valta vaihtuu usein ja jolla jo Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen ilmeni toistakymmentä aseellista selkkausta tai kytevää konfliktia. Georgia sijaitsee alueella, joka on etnisesti, kielellisesti, uskonnollisesti ja historiallisesti erityisen moninainen eikä siellä ole tähän mennessä ollut samanlaisia demokraattisia perinteitä kuin Euroopassa. Sen vuoksi investoinneilla kehitykseen sekä paikallisviranomaisten ja itsehallintoelinten vahvistamiseen sekä aluekehitykseen on Georgiassa perustava merkitys sekä sen asukkaiden elämänlaadun parantamisen että maan demokratiakehityksen kannalta. Ne edistävät eurooppalaisten arvojen tunnetuksi tekemistä ja vahvistavat Georgian kansalaisten EU:ta kohtaan tuntemaa luottamusta.

65. muistuttaa, että Georgia on EU:n lähinaapuri ja sijaitsee alueella, jolla on strategista merkitystä energiantoimitusreittien sekä poliittisesti epävakaiden alueiden läheisyyden vuoksi. Sen vuoksi maan poliittisella ja taloudellisella kehityksellä on keskeinen merkitys EU:lle. Georgian tukemisen sen pyrkimyksissä lähentyä EU:hun tulee kuulua EU:n painopistealoihin.

Bryssel 6. lokakuuta 2010

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Mercedes BRESSO

TILAUSHINNAT 2011 (ilman ALV:a, sisältää normaalit lähetyskulut)

Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, vain paperipainos	22 EU:n virallista kieltä	1 100 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, paperipainos, vuosittainen DVD	22 EU:n virallista kieltä	1 200 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L-sarja, vain paperipainos	22 EU:n virallista kieltä	770 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, kuukausittainen (kumulatiivinen) DVD	22 EU:n virallista kieltä	400 euroa/vuosi
Virallisen lehden täydennysosa (S-sarja), tarjouskilpailut ja julkiset hankinnat, DVD, ilmestyy kerran viikossa	Monikielinen: 23 EU:n virallista kieltä	300 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, C-sarja – kilpailut	Kilpailua koskevilla kielillä	50 euroa/vuosi

Euroopan unionin virallisilla kielillä ilmestyvästä *Euroopan unionin virallisesta lehdestä* on tilattavissa 22 eri kieliversiota. Tilaus käsittää L-sarjan (Lainsäädäntö) ja C-sarjan (Tiedonannot ja ilmoitukset).

Jokainen kieliversio tilataan erikseen.

Virallisessa lehdessä L 156 18. kesäkuuta 2005 julkaistun neuvoston asetuksen (EY) N:o 920/2005 mukaan velvollisuus laatia kaikki säädökset iirin kielellä ja julkaista ne tällä kielellä ei väliaikaisesti sido Euroopan unionin toimielimiä, joten iirin kielellä julkaistavat viralliset lehdet ovat myynnissä erikseen.

Virallisen lehden täydennysosan (S-sarja – tarjouskilpailut ja julkiset hankinnat) tilaukseen sisältyvät kaikki 23 virallista kieliversiota yhdellä monikielisellä DVD-levyllä.

Euroopan unionin virallisen lehden tilaajat voivat pyynnöstä saada virallisen lehden liitteitä. Tilaajille ilmoitetaan liitteiden ilmestymisestä *Euroopan unionin viralliseen lehteen* sisältyvässä kohdassa ”Huomautus lukijalle”.

Myynti ja tilaukset

Maksulliset julkaisut, kuten *Euroopan unionin virallinen lehti*, ovat tilattavissa jälleenmyyjiltämme. Luettelo jälleenmyyjistä löytyy seuraavasta internet-osoitteesta:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_fi.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) on suora ja maksuton portti Euroopan unionin lainsäädäntöön. Sivustolla voi tarkastella *Euroopan unionin virallista lehteä* ja siellä ovat nähtävillä myös sopimukset, lainsäädäntö, oikeuskäytäntö ja lainsäädännön valmisteluasiakirjat.

Lisätietoja Euroopan unionista löytyy osoitteesta: <http://europa.eu>

